



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaneiden kokemuksia verkostotyöstä

Parkkinen, Simo & Virtanen, Eska

2016 Laurea



Laurea-ammattikorkeakoulu
Tikkurila

Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaneiden kokemuksia verkosto-
työstä

Parkkinen, Simo &
Virtanen, Eska

Rikosseuraamusala
Opinnäytetyö
Lokakuu, 2016

Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaneiden kokemuksia verkostotyöstä

Vuosi 2016

Sivumäärä 79

Aseman Lapset ry:n tilaamassa opinnäytetyössä selvitettiin, minkälaisia kokemuksia järjestön yhteistyökumppaneilla on järjestön verkostotyöstä. Lisäksi selvitettiin, minkälaisia haasteita verkostotyössä heidän mielestään on ja millaisia kehitysehdotuksia heillä on verkostotyön parantamiseksi. Aseman Lapset ry on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton valtakunnallinen nuorisotyötä tekevä järjestö. Järjestön ominaisuuksiin kuuluu nopea reagoiminen nuorten elämänmuutoksiin ja aktiivinen verkostotyö monenlaisten yhteistyötahojen kanssa. Järjestöllä on monia toimintamuotoja nuorison auttamiseksi, mm. Walkers-talo Helsingissä sekä pääkaupunkiseudulla liikkuva nuorisokahvila: Walkers-bussi sekä löytävä nuorisotyö useassa kaupungissa. Vuonna 2015 käynnistettiin kaksi rahoitettua kolmevuotista hanketta.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Aineisto hankittiin puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla, joissa haastateltiin kahdeksaa Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppania. Tarkoituksena oli selvittää verkostotyössä ilmenneitä haasteita ja kehitysehdotuksia järjestön yhteistyökumppaneiden kokemusten avulla. Haastatteluista kävi ilmi, että verkostokumppanit toivovat parempaa viestintää, esimerkiksi uutta viestintäkanavaa. Lisäksi resursseja ja rahallista panostusta haluttaisiin verkostotyöhön enemmän. Tuloksia vertailtiin aiempiin tutkimuksiin verkostotyöstä nuorisotyön kentällä. Suurimpana tuloksena kävi ilmi, että Aseman Lapsien verkostotyöhön ollaan tyytyväisiä, ja heidät koetaan tulokselliseksi ja aktiiviseksi nuorten asemaa parantavaksi yhteistyökumppaniksi.

Laurea Tikkurila
Degree Programme in Correctional Services
Bachelor's Thesis

Parkkinen, Simo
Virtanen, Eska

Aseman Lapset ry's network associates' experiences of the network

Year 2016

Pages 79

This thesis, commissioned by Aseman Lapset ry, investigates what kind of experiences their networking associates have with cooperation. This thesis also examines the challenges in networking, and proposes suggestions for improvements in the quality of the networking. Aseman Lapset ry is a politically and religiously independent national youth organization. The organization's features include rapid response to changes in young peoples' lives and active networking with a wide range of associates. Aseman Lapset ry offers multifunctioning assistance to young people, for example Walker's House in Helsinki and mobile youth cafés. Löytävä Nuorisotyö is operating in several cities. In 2015 two three-year funded projects were initiated.

The research for this thesis was conducted using qualitative methods. The data was acquired through semi-structured interviews involving eight of Aseman Lapset's networking associates. The objective was to find out any challenges across the network and gather development proposals. Through the interviews it was found that the associates hoped for better communication. In addition, the associates desired to have financial resources allocated to network development work. The results were compared to previous similar investigations the youth work field. The main result was that the associates were happy with the work of the organization's network, and the organization was perceived as a successful and active in the field of youth work.

Keywords: youth work, network, youth, organization work

Sisällys

1 Johdanto.....	7
2 Aseman Lapset ry.....	8
2.1 Aseman Lapset ry:n toimintamuodoista.....	8
2.2 Aseman Lapset ry:n verkostot.....	11
3 Yhteiskunnallista keskustelua nuorisotyön kentältä.....	11
3.1 Nuorisopolitiikka.....	11
3.2 Nuorisotyön haasteet.....	14
4 Teorettinen viitekehys.....	15
4.1 Nuorisotyö.....	15
4.2 Verkostotyötä nuorisotyön kentällä.....	16
4.3 Verkostotyö.....	17
4.4 Verkoston toiminta.....	18
4.5 Verkostotyön historiaa.....	19
4.6 Verkostotyön keskeiset vaiheet ja toimivuuden arviointi.....	20
4.7 Verkostotyön haasteet.....	21
5 Tutkimusasetelma.....	22
5.1 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset.....	22
5.2 Opinnäytetyön toteutus.....	22
5.3 Tutkimusmenetelmä.....	24
5.4 Puolistrukturoitu teemahaastattelu.....	25
5.5 Aineiston keruu ja kohderyhmä.....	26
5.6 Aineiston analyysi.....	26
5.7 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	28
6 Tulokset.....	30
6.1 Haastateltavien taustatiedoista.....	31

6.2 Kokemuksia verkostotyöstä.....	36
6.3 Verkostotyöhön liittyvät haasteet.....	44
6.4 Verkostoyhteistyön kehittämisehdotukset.....	51
7 Johtopäätökset.....	56
7.1 Verkostotyö koettiin positiiviseksi.....	56
7.2 Nuorisotyökentän verkostotyö sisältää tulenpalavaa motivaatiota.....	57
7.3 Yhteistyökumppaneilta saatu tieto koettiin hyödylliseksi.....	58
7.4 Nuorisotyökentän verkostotyön haasteet johtuvat resurssi- ja rahapulasta.....	58
7.6 Luotettava moniammatillisuus on rikkaus verkostotyössä.....	59
7.8 Kehitysideoita verkostotyön kehittämiseksi yhteistyökumppaneilta.....	61
8 Pohdinta.....	62
8.1 Ajatuksia opinnäytetyöprosessista.....	62
8.2 Opinnäytetyön tavoitteiden toteutuminen.....	64
8.3 Luotettavuuden ja eettisyyden pohdinta.....	64
8.4 Ammatillinen pohdinta.....	66
8.5 Kehitysideat ja jatkotutkimusehdotukset.....	67
Lähdeluettelo.....	69
Kuviot.....	74
Liitteet.....	75

1 Johdanto

Verkostotyötä on pitkään kehitetty sekä eri aloilla käytännönläheisesti että viime vuosina eri sektoreiden lainsäädännössä. Yleinen asenne verkostotyön kehittämiseksi on myönteinen. Voi-daankin puhua verkostotyöstä aikamme henkenä, eetoksena. (Kuure & Lidman, 16.) Verkosto-työ on yksi keskeisimmistä kehittämisen osa-alueista sosiaali- ja terveysalalla. Verkostotyön tärkeys on ymmärretty, vaikkakin yhteistyön hyödyntäminen käytännössä on huomattu olevan haasteellista. Yksi haasteista on se että verkostotyön käsite on väsynyt käytössä, sillä on ollut monta synonyymia vuosien varrella. Näitä synonyymejä ovat esimerkiksi olleet tiimityö, moni-ammattillinen yhteistyö, yhteistyökumppanuus. Eri käsitteiden määritelmät ja sisällöt ovat jääneet usein hämäräksi. Verkostotyön käsite on osittain kulunut myös sen vuoksi että verkos-totyön edistämässä on jääty puheen asteelle. Yhteistyön tärkeyttä on nostettu esille, mutta käytännössä mikään ei ole muuttunut. (Järvensivu, Nykänen & Rajala 2010, 5-6.) Julkisiin pal-veluihin kohdistuvat leikkaukset ovat merkittävästi huonontaneet esimerkiksi lasten ja lapsi-perheiden asemaa, heikentämällä palvelujen laatua. Lastensuojelun kasvaneet asiakasmäärät viestivät vahvasti lapsiperheiden syrjäytymisriskin lisääntymisestä. Asiakkaiden entistä vai-keammat elämäntilanteet ja moniongelmaisuuksien lisääntyminen asettavat sosiaalialalle uusia kehittämispaineita. Verkostomainen työskentelymalli on osaltaan varmasti vastaus näihin ke- hittämisspaineisiin. (Forssén, Nyqvist & Raitanen 2009, 3.)

Aseman Lapset ry tilasi Laurealta opinnäytetyön, sillä he haluavat kehittää omaa verkostotyö-tään paremmaksi. Valitsimme opinnäytetyöaiheeksemme Aseman Lapset ry:n yhteistyökump-paneiden kokemukset verkostotyöstä, koska meitä kiinnostaa verkostoyhteistyön kehittämis-mahdollisuudet ja mahdolliset haasteet. Lisäksi verkostotyötä ei ole tutkittu paljon mikä lisäsi kiinnostustamme selvittää kyseistä aihepiiriä tarkemmin. Haluaisimme auttaa Aseman Lapset ry:tä kehittämään nuorten parissa tehtävää moniammatillista verkostoyhteistyötä ja haastat-telemalla heidän yhteistyökumppaneitaan pyrimme selvittämään sitä, miten heidän keskinäi-nen verkostotyönsä toimii. Erityisesti Aseman Lapset ry:tä kiinnostavat yhteistyökumppanei-den ajatukset siitä mikä on haastavaa heidän välisessään verkostotyössä ja mitä verkostotyös-sä voisi kehittää. Opinnäytetyömme pyrkii vastaamaan Aseman Lapset ry:tä kiinnostaviin kysy-myksiin verkostotyön sujuvuudesta ja auttamaan heitä kehittämään omaa verkostotyötänsä yhteistyökumppaneiden antamien vastausten perusteella.

2 Aseman Lapset ry

Seuraavaksi esittelyssä on opinnäytetyömme toimintaympäristö. Opinnäytetyömme tutki Aseman Lapset ry:n verkostotyöntekijöiden kokemuksia yhteistyöstä, niin on tärkeää esitellä opinnäytetyömme tilaaja eli Aseman Lapset ry, sen toimintaa, toimintamuotoja sekä yhteistyöverkostoja. Kerromme seuraavaksi järjestön historiasta, sen luonteesta ja toimintamuodoista sekä järjestön monipuolisesta yhteistyöverkostosta, joka uusiutuu ja laajentuu jatkuvasti.

Aseman Lapset ry on vuonna 1990 perustettu nuorisotyötä tekevä järjestö, joka on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton. Järjestön tavoitteena on yhteiskunnallinen vaikuttaminen nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi, tätä toteutetaan antamalla tukea nuorelle ja hänen lähipiirilleen erilaisin toimintamuodoin. Järjestön luonteeseen kuuluu nopea reagoiminen ja aktiivinen kumppanuuksien luominen moninaisten yhteistyötahojen kanssa. Toimintaan osallistuu Aseman Lapset ry:n oma henkilökunta ja jäsenistö sekä lisäksi yli 400 vapaaehtoistyöntekijää ympäri maata. Aseman Lapset ry on Lastensuojelun Keskusliiton, Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry:n ja SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry:n aktiivinen jäsen. Yhteistyön piiriin kuuluu järjestöjä, kuntia, seurakuntia, yhteisöjä, yksityishenkilöitä, yrityksiä, viranomaisia ja Raaha-automaattiyhdistys. (Aseman Lapset ry A.)

Toimintamuotoja järjestöllä on muun muassa Walkers, Walkers-bussi, Walkers-auto, Friends-ohjelma, löytävä nuorisotyö, katusovittelutoiminta ja katuväkivaltaa ehkäisevä työ sekä usuin keväällä 2015 aloitettu Taivun, pystyn, pärjään -hanke. (Aseman Lapset ry B.) Esittelemme näistä Aseman Lapset ry:n toimintamuodoista osan seuraavaksi tarkemmin. Valitsimme nämä järjestön työmuodot esiteltäväksi, koska osa yhteistyöstä Aseman Lasten haastateltujen verkostokumppaneiden kanssa tapahtui juuri näissä kyseisissä hankkeissa ja toimintamuodoissa.

2.1 Aseman Lapset ry:n toimintamuodoista

Aseman Lapsien toimintamuodot ovat monimuotoisia ja niiden kautta järjestö onkin saanut monipuolisesti monialaisia yhteistyökumppaneita. Yhteistyökumppaneiden kirjo onkin yhtä laaja ja moninainen kuten Aseman Lapsien toimintamuodotkin. Järjestöllä on lukuisia eri hankkeita yhtä aikaa käynnissä sekä heillä on myös useaa eri vakiintunutta toimintaa. Toimintamuodot myös ovat levittäytyneet hyvin laajasti koko Suomeen ja jatkavat levittäytymistään jatkuvasti samalla kun myös monialaisen yhteistyökumppanien kirjo kasvaa.

Walkers-toiminta on Aseman Lapset ry:n kehittämää ennaltaehkäisevää nuorisotyötä, joka perustuu vapaaehtoisten aikuisten panokseen ja läsnäoloon. Toiminta on ohjattua ja tarkoitettu alle 18-vuotiaille nuorille. Walkersissa on kyse elämänsenteesta: kulkemisesta ja kulkijoiden

kohtaamisesta. Tärkein toimintamuoto Walkers-toiminnassa on Walkers-kahvilat, jotka toimivat nuorten avoimina kohtaamispaikkoina. Walkers-kahviloissa toimitaan matalan kynnyksen periaatteella, kahviloissa aikuiset kohtaavat nuoria hyvällä ja reilulla asenteella. Niissä voivat nuoret viettää aikaa kaveriporukalla, yksin tai turvallisten toimintaa ohjaavien aikuisten seurassa. (Aseman Lapset ry C.)

Kampissa sijaitseva suurin Walkers-talo on alle 18-vuotiaille nuorille tarkoitettu kahvila, jossa on aina läsnä turvallisia aikuisia ja edulliset hinnat, mutta ei ostopakkoa. Kaikenlaiset nuoret ovat tervetulleita viettämään aikaa Walkers-talolle, tekemään ja toimimaan tai vaikka vain löytämään kuunteleva korva nuorta askarruttaville arjen asioille. (Hyvinvoinnin palveluopas, 2016). Walkers-toimintaa voidaan toteuttaa myös kaduille jalkautumalla. Walkers-bussi on Helsingin, Espoon ja Vantaan alueella toimiva nopean reagoinnin työmuoto, joka tarjoaa nuorille ohjausta ja tukea erilaisiin elämänvaiheisiin. Walkers-bussin tavoitteena on lisätä alueen turvallisuutta ja puuttua alueen riskikäyttäytymiseen. Walkers-bussi on yhdellä alueella aina 2-3 kuukautta kerrallaan. Aseman Lapset ry:n löytävän nuorisotyön hanketta toteutetaan siellä missä nuoret oleskelevat, kuten kauppakeskuksissa, julkisen liikenteen asemilla ja kirjastoissa. (Aseman Lapset ry C.)

Löytävän nuorisotyön tarkoituksena on parantaa nuorten ja aikuisten välistä puheyhteysttä asettumalla nuorten pariin. Aseman Lapset jalkautuu julkisiin tiloihin, jotka ovat nuorison suosimia tavoittaakseen mahdollisia epäsosiaalisesti käyttäytyviä nuoria ja ennaltaehkäistäkseen nuorten eksymistä väriin porukoihin tai rikosten pariin. Katusovittelu on opinnäytetyömme kannalta Aseman Lapset ry:n oleellisin toimintamuoto, sillä se perustuu verkostoyhteistyöhön täysin. Verkostotyössä on mukana nuoret, jotka ovat tehneet jotain lainvastaista, asianomistaja (esimerkiksi kauppias), järjestyksenvalvonta, poliisi, sovittelutoiminta ja sosiaalitoimi. Katusovittelu tarkoittaa nuoren teon sovittamista pikkurikosten kuten vahingontekojen ja asianomistajarikosten kohdalla. Sovittaminen tapahtuu jotenkin muuten kuin rahakorvauksella, esimerkiksi nuori hyvittää tekonsa työllä. Sovittelun etuna on asioiden nopea selvittäminen, nuoren kasvattaminen ja mahdollisen jo alkaneen rikoskierteen pysäyttäminen heti alkuunsa. Katusovittelussa nuoren huoltajat otetaan tilanteen selvittelyyn mukaan alusta lähtien ja tukea perheelle voidaan tarjota myös sovitteluprosessin päätyttyä. Katusovittelu-toiminnassa Aseman Lapset ry järjestää myös nuorten ryhmiä, joissa keskitytään konfliktinratkaisutaitoihin, tunteiden tunnistamiseen ja ilmaisuun sekä nuorten itsetuntemuksen vahvistamiseen. Aseman Lapset ry on saanut vuoden 2015 alusta Raha-automaattiyhdistyksen kolmi-vuotisen hankerahoituksen katusovittelutoimintaan, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja laajentamisen valtakunnalliseksi. (Aseman Lapset ry D.)

Aseman Lapset ry ryhtyi ensimmäisenä kehittämään Suomessa katusovittelua innostuttuaan Norjassa jo 90-luvun lopulta käynnissä olleesta katusovittelusta, jolla on saatu merkittäviä tuloksia. Sosiaalinen tilaus tälle toiminnalle syntyi kansalaisten, tiedotusvälineiden sekä viranomaisten huolesta, koskien nuorison näkyvää häiriökäyttäytymistä ostoskeskuksissa. Katusovitteluhanke käynnistyi vuonna 2013 RAY:n rahoittamana. Aloituskohteeksi valittiin Kampin kauppakeskus Helsingin keskustassa, koska nuoriso viettää siellä runsaasti vapaa-aikaansa. Kampin kauppakeskuksen on sanottu jopa olevan "Suomen suurin nuorisotalo". Kauppakeskuksessa tapahtuu nuorten toimesta näpistelyjä, varkauksia, ilkivaltaa sekä muunlaista häiriökäyttäytymistä. (Nikula 2014, 4,6,8,15-16).

Mikäli Kampin kauppakeskuksen järjestyksenvalvojat huomaavat nuorten aiheuttavan ilkivaltaa tai tekevän rikoksia, he saapuvat välittömästi paikalle ja juttelevat nuorten kanssa tapahtuneesta. Paikalle saapuu järjestyksenvalvojan pyynnöstä myös Aseman Lapset ry:n katusovittelutiimin päivystäjä. Seuraavaksi aloitetaan tapahtuneen selvittely osapuolten kanssa. Pie-nissä konflikteissa asia käsitellään katusovittelussa nuorten suullisen sovinnon avulla. Jutuis-sa, joissa edellytetään sovittelusopimus, ohjataan nuori, jonka kanssa ollaan aloitettu katuso-vittelutoiminta, ja asianomistaja (esimerkiksi myyjä) heidän suostumuksellaan katusovittelu-neuvotteluun ja siitä sovitteluprosessi sitten alkaa. Nuoren huoltajia informoidaan aina sovit-teluprosessista ja kutsutaan heidät mahdollisesti tapauksen käsittelyyn. Sovitteluneuvottelu-aika asianosaisten välille sovitaan viikon sisälle tapahtuneesta ja aloitettu sovitteluprosessi saadaan yleensä loppuun eli sovintoon saakka, jossa asianomistaja saa vaatimansa korvauk-sen, joka on yleensä työkorvaus sekä anteeksipyyntö. (Nikula 2014, 4,6,8,15-16).

Nuoriin kohdistuvaan huoleen liittyy käsitys siitä ettei heitä kyetä normaalin viranomaistoi-minnan työaikojen puitteissa tavoittelemaan eikä auttamaan. Nykytilanteen ongelmana Suo-messa on se ettei rikoksia tekevän nuoren asioihin voida puuttua tarpeeksi nopeasti. Katuso-vittelulla onkin välittömän puuttumisen ansiosta selvästi tilausta suomalaisessa sovitteluken-tässä. Katusovittelun ideologia perustuu restoratiiviseen oikeusajatteluun eli korjaavan oikeu-den arvoihin. Restoratiivisen oikeuden tarkoituksena on ensisijaisesti uhrille hyvittäminen, ri-koksen tekijän ja uhrin palauttaminen toimiviksi jäseniksi yhteiskuntaan sekä yhteisöjen ja yhteiskunnan arvojen vahvistus. Keskeistä restoratiivisessa oikeudessa ovat tulevaisuuteen katsominen ja yhteisölliset sekä korjaavat käsittelytavat. Nuorten rikokset on usein asian-omistajarikoksia, joissa voidaan hyödyntää restoratiivista oikeutta sopimalla uhrin ja tekijän kesken, ennen virallista rikosprosessin alkamista. Sovittelua on tutkittu paljon ja sen on ha-vaittu toimivan parhaiten rikoksia ennaltaehkäisevänä sellaisten nuorten kohdalla, joilla ei ole vielä laajaa rikoshistoriaa. Sovittelun suureksi eduksi on nostettu nuoren oma vastuunotto

tekemisistään sekä se että ennaltaehkäisevä vaikutus korostuu mitä aikaisemmin päästään ta-paus käsittelemään. (Nikula 2014, 4,6,8,15-16).

2.2 Aseman Lapset ry:n verkostot

Seuraavaksi esittelemme tietoa Aseman lapset ry:n yhteistyöverkostoista. Verkostot ovat tärkeä osa järjestön työtä ja opinnäytetyömme keskittyy juuri yhteistyökumppaneiden kokemuk-siin verkostotyöstä. Aseman Lapset ry:llä on laaja, monialainen ja kirjava yhteistyöverkosto ja järjestö on aktiivinen ja tehokas verkostoituja nuorisotyön kentällä. On tärkeää hieman avata Aseman Lapset ry:n verkostoja tässä.

Verkostoituminen on Aseman Lapset ry:n toiminnalle ehdoton itsestään selvyys. Etenkin voi-makkaasti oireilevien nuorten kanssa työskentelyssä on järjestössä jo useita vuosia tiedostet-tu verkostotyön tärkeys. Mikko Riiheläinen Aseman Lapset ry:stä toteaa, että haasteena voi olla eri hallintokuntien väliset näkymättömät rajat ja varsin erilaiset työkuulttuurit, hänen mu-kaansa yhteistyö on voinut jäädä usein ainoastaan palaverien tasolle (Aseman Lapset ry, 2012). Verkostotyö onnistuessaan yhdistää eri alojen toimijoita ja tarjoaa yhteisiä osaamisen jakamisen ja konkreettisen tekemisen mahdollisuuksia. Verkostotyön avulla eri toimijat pää-sevät paneutumaan yhteisvoimin yhteisen nuoren asiakkaan asioihin. Yhteistyön avulla voi-daan parhaiten saada yhteys asiakkaaseen sekä puuttua huolestuttavassa kierteessä olevan nuoren tilanteeseen. Yhteistyö on turvallinen tapa kohdata ja rauhoittaa jatkuvaa häiriöitä ai-heuttavia nuoria. Aseman Lapset ry:n katusovitteluhankkeessa yhteistyöverkosto koostuu Nu-orisotoimesta, alueen asukkaista ja muista toimijoista. Viranomaisyhteistyö on erityisen tär-keää jotta saadaan nuoren asioita kokonaisvaltaisesti hoidettua. Aseman Lapset ry tekee yh-teistyötä sovittelutoimiston, nuorisotoimen, järjestyksenvalvonnan, poliisin, sosiaalipäivystyk-sen, seurakunnan ja kauppakeskuspäälliköiden kanssa. (Nikula 2014, 17-20.)

3 Yhteiskunnallista keskustelua nuorisotyön kentältä

Tässä kappaleessa esittelemme opinnäytetyön aiheeseen liittyvää yhteiskunnallista kesku-ste-lua koskien nuorisotyön kenttää, nuorisopolitiikkaa ja nuorisotyön haasteita, jotka ovat kes-kustelun aiheena yhteiskunnassamme usein. Nuorisopolitiikka liittyy siihen miten verkostojen avulla voidaan kehittää nuorten elinolosuhteita ja parantaa heidän elämänlaatuaan. Nuoriso-politiikka antaa nuorten parissa tehtävälle verkostotyölle yhteiskunnalliset lähtökohdat, kuten esimerkiksi lain määrittämät veloitteet nuorisotyön kentällä toimivia ammattilaisia kohtaan.

3.1 Nuorisopolitiikka

Nuorisopolitiikan eteenpäin viemiseen kiinnittyi erityinen huomio 1960- ja 1970-luvuilla, jol-loin Suomessa oli käynnissä vahva hyvinvointivaltion kasvu ja yhteiskuntasuunnittelun ajanjak-

so. Siihen aikaan kasvatusta painottaneesta nuorisotyöstä haluttiin päästä kohti julkisen hallinnon ja erityisesti poliittisten nuorisojärjestöjen toteuttamaa avarampaa nuorisopolitiikkaa. Hyvinvointipoliittista suunnittelua vaadittiin nuorisopolitiikassa ja kunnan nuorisotoimi asetettiin keskeiseen vastuuseen suunnittelutyössä. Kyseinen suunnittelutyö aktivoitui uudestaan 1980-luvun alkupuolella, jolloin hyvinvointivaltiota ja sen byrokraattisuutta koskeva kritiikki voimistui kansalaisten keskuudessa. Erityisenä haasteena oli tuohon aikaan yhteistyön vähyys, joka johti toimintojen päällekkäisyyteen, ristiriitaisiin toimenpiteisiin ja tarkoituksettomaan kilpailuun riittämättömistä resursseista. 1990-luvulla lama toi keskusteluun nuorten kasvu- ja elinolosuhteet ja yhteiskunnan toiminnalta vaadittiin tehokkuutta ja poikkihallinnollisuutta. Laman myötä, varta vasten huomio kiinnittyi nuorisopolitiikassa syrjäytymisvaarassa olevien nuorten auttamiseen. (Määttä & Tasanko 2012, 27-28.)

Nuorisolaissa on määrätty, että valtioneuvoston tulee hyväksyä neljän vuoden välein nuorisopolitiikan kehittämisohjelma. Ohjelmaa on kutsuttu Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaksi. Nuorisolaki on väestölaki, joka koskee iältään alle 29-vuotiaita kansalaisia. Heitä oli vuoden 2011 joulukuussa 1 825 661 eli 34% koko maan väestöstä. Sukupolvipolitiikka on nuorisolaissa yksi tärkeä lähtökohta. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman keskiössä on sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus ja solidaarisuus. Nuorisolain - sekä kyseisen kehittämisohjelman tarkoituksena on antaa tuki nuorten kasvulle ja itsenäistymiselle, edistää heidän aktiivista kansalaisuuttaan ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Näiden tavoitteiden toteuttamisessa lähtökohtina toimivat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, kansainvälisyys ja monikulttuurisuus, rasmin vastaisuus, terveelliset elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012-2015, 6-7.)

Nuorisopolitiikan kehittämisohjelman valmistelussa on nähty, että nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa huomio tulisi kiinnittää lasten ja nuorten elämään kolmen kärjen kautta; joita ovat osallisuus, yhdenvertaisuus, arjenhallinta. Osallisuuden tunne syntyy osallistumisen ja vaikuttamisen kautta. Nuori voi kokea osallisuutta omassa yhteisössään, lähiympäristössään ja koko yhteiskunnassa, kun hän käy koulua, opiskelee, käy töissä, harrastaa. Aktiivisen kansalaisuuden valmiudet ja sosiaalisen osallisuuden kokeminen ovat nuoren kasvun keskiössä. Toisena kärkenä toimii yhdenvertaisuus. Yhdenvertaisuus merkitsee, että kaikki ihmiset ovat samantoimisia riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta ja vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, sukupuoli-identiteetistä tai muusta yksilöön liittyvästä syystä. Kehittämisohjelmassa tiedostetaan muodollisen yhdenvertaisuuden lisäksi, että eri ryhmien tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää joskus erityisryhmien erilaista koh-

telua. Yhdenvertaisuutta edistetään puuttamalla nuoriin kohdistuvaan syrjintään. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012-2015, 6-7.)

Huomattavan suuri osa syrjinnästä kohdistuu vähemmistöryhmiin kuuluviin nuoriin. Näitä syrjittyjä vähemmistöryhmiä ovat esimerkiksi maahanmuuttajat, romanit ja saamelaiset, vammaiset sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt. Kolmantena kärkeä on arjenhallinta. Arjenhallinta voidaan käsitteellä jaotella ulkoiseen ja sisäiseen elämänhallintaan. Kehittämisohjelmassa keskitytään ulkoisen elämänhallintaan. Arjenhallinnalla tarkoitetaan ohjelmassa sitä, että nuori kykenee ottamaan vastuuta omasta elämästään, taloudestaan ja henkisestä hyvinvoinnistaan hänen kehitysvaiheensa huomioiden. Koulutus, työllistyminen, terveys ja hyvinvointi sekä oman talouden hallinta ovat oleellisia arjenhallinnan kulmakiviä. Arjenhallinnassa perheen, vanhempien sekä kasvattajien merkitystä täytyy korostaa. Nuorella tulee olla lähtökohdistaan riippumatta mahdollisuus kasvaa täyteen potentiaaliinsa niin yksilönä, ryhmän jäsenenä kuin kansalaisena. Tulevaisuuden kannalta merkittäviä ovat myös nuorten yhtäläiset mahdollisuudet koulutuksessa ja työmarkkinoilla, se vaatii että nuorten aikuistumista ja tulevaisuuden polkuja vahvistetaan. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012-2015, 6-7.)

Nuorisopolitiikka on noussut 2000-luvun aikana politiikan keskiöön. Lapsi- ja nuorisopolitiikan lähtökohdista toimii hyvän elämän edellytysten luominen kaikille nuorille. Nuorisolaki (72/2006) ja sen 1.1.2011 voimaan tulleet muutokset ovat laajentaneet vaikuttavalla tavalla nuorisotoimen työkenttää. Vuodesta 2011 lähtien laki velvoittaa tekemään monialaista yhteistyötä sekä etsivää nuorisotyötä. (Aaltonen 2011, 15-16.) Uusimman nuorisolain 7a §:n 1 momentin mukaan kunnista täytyy löytyä nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat nuorten kannalta keskeiset hallinnonalat kuten opetus-, sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimet sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Muutkin viranomaiset kuten esimerkiksi puolustusvoimat voivat kuulua tähän monialaiseen verkostoon. Lakiuudistuksen keskeisenä tavoitteena on parantaa nuorison mahdollisuutta saada tarvitsemansa julkiset palvelut sekä yhtä aikaisesti tehostaa nuorten sosiaalista vahvistamista kehittämällä nuorten varhaista tukea. Nuorisolaki jättää kunnille vapauden perustaa ohjaus- ja palveluverkosto nuoria, nuorten kanssa työskenteleviä ja kuntaa parhaiten hyödyttävällä tavalla. Kuntien on arvioitava asioita, joihin verkoston tulee tarttua, annettava verkostoryhmälle selkeä tehtävä sekä valtuudet ja resurssit toimia. (Mäensivu & Rasimus, 2013, 5.)

Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston hyvä puoli on se, että se luo suoran keskusteluyhteyden nuoren elämään vaikuttavien asiantuntijoiden ja päätöksentekijöiden välille. Verkosto voi tarvittaessa koota yleisiä tietoja nuoren koulu- tai opiskelutilanteesta, toimeentulosta tai muista asiakkuuksista joka nopeuttaa nuoren asiointien hoitamista eri tahojen välillä. Esimerkiksi nuo-

ri, joka oli tullut viranomaislähetteellä nuorten työpajalle, kävi läpi kolme eri lääkärintarkistusta puolen vuoden aikana kolmen eri toimialan lähettämänä. Tällaisia tilanteita oltaisi voitu välttää jos nuoren kohdalla olisi tehty onnistunutta verkostotyötä, jolloin eri toimialojen tietojen vaihto olisi sujuvammin järjestelty. Nuorten palveluihin ohjautumisen ja palvelusta toiseen siirtymisen tulisi tapahtua yhtenäisillä menettelytavoilla, jotta verkoston toiminnasta tulisi sujuvaa. Erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien nuorten ohjautuminen palvelusta toiseen tulisi hoitaa saattaen vaihtamalla, jotta nuori ei katoa matkalla seuraavan auttajan luokse. Varhaisesta puuttumisesta nuorten ongelmiin on eniten hyötyä nuorelle itselleen, nuoren lähimmäisille ja myös yhteiskunnalle. Nuorisolain 7 a § edellyttää monialaisen nuorten ohjaus- ja palveluverkoston edistämään nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken. Aluksi eri sektorien salassapitosäädökset tulee käydä läpi ja arvioida sovelletaanko salassapitomääräyksiä tiukemmin kuin laki edellyttää. Voi olla niin, että viranomainen suojelee salassapitoon vedoten itseään kuin pyrkii auttamaan syrjäytymisvaarassa olevaa nuorta. (Aaltonen 2011, 33 & 39-40.)

3.2 Nuorisotyön haasteet

Nuorisotyön haasteena on se, että ongelmat kasaantuvat niille nuorille, joilla ongelmia on ennestäänkin. Tämä johtaa yleensä vakavaan syrjäytymisvaaraan. Nuorison kanssa tehtävässä työssä on hyvä pitää mielessä työn tärkeys: Suomella ei ole inhimillisesti eikä taloudellisesti katsottuna varaa menettää yhtään nuorta. Syrjäytymisen taustalla yleisimmät tekijät ovat kouluttamattomuus, pitkäaikaistyöttömyys, pitkäaikainen toimeentuloasiakkuus, mielenterveysongelmat sekä päihdeongelmat. Lisäksi vanhempien ongelmat periytyvät herkästi. Yksi merkittävä syy nuorten pahoinvointiin on turvattomuus ja yksinäisyys ja se tunne ettei kukaan tunnu kuuntelevan. Ongelmien lisääntyessä tarve nuorison kanssa tehtävälle työlle kasvaa. Nuorisotyö tavoittaa vaikeuksissa olevat nuoret helpoiten matalan kynnyksen tilojen ja palveluiden kautta. Nuorisotyön luonne on ennaltaehkäisevää ja on selvää että nuorisotyöhön sijoitetut resurssit tuottavat säästöjä korjaavan toiminnan puolella esimerkiksi sosiaalitoimen menokustannuksissa. (Allianssi ry 2008, 10.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön nuoriso- ja liikuntapolitiikan osaston johtaja Georg Henrik Wrede (2012) arvioi julkisessa keskustelussa usein näyttäytyneen huolen nuorten syrjäytymisestä ratkaisevaksi tekijäksi etsivän nuorisotyön nopeassa kasvussa. Etsivä nuorisotyö onkin vakiintunut vuoden 2008 hankkeen aloittamisen jälkeen lähes koko Suomeen. Vuonna 2013 jopa 96 prosenttia 15-28-vuotiaista asuu kunnassa, jossa tarjotaan etsivää nuorisotyötä. Wrede haluaa korostaa nuorisotyössä erityisesti monialaista yhteistyötä, koska se on harmillisesti toimintamudoista näkymättömin, mutta käytännössä kaikista tärkein. "Monialaiset yhteistyöryhmät ovat hyvä apuväline siihen, ettei kukaan pääsisi putoamaan väliin", kertoo Wrede.

(Haaste 2013.) Etsivä nuorisotyö on suunnattu alle 29-vuotiaille nuorille, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Nuorisolain vuoden 2011 muutoksessa säädetään etsivästä nuorisotyöstä. Laissa todetaan, että kunta voi tarvittaessa toteuttaa etsivää nuorisotyötä tai hankkia tämän valtionavulla tuetun palvelun. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2012:6, etsivä nuorisotyö.)

4 Teoreettinen viitekehys

Opinnäytetyön kaksi keskeistä käsitettä ovat nuorisotyö ja verkostotyö. Opinnäytetyömme pääasiallisena teoreettisena viitekehysenä toimii verkostotyö. Aseman Lapset ry:n verkostotyön kohde on nuorisotyö, joten myös nuorisotyöhön tutustuminen on opinnäytetyön kannalta erityisen tärkeää, jotta opinnäytetyön lukijalle hahmottuu olosuhteet joissa verkostotyötä tehdään. Opinnäytetyömme tarkoituksena on kerätä Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaneiden kokemuksia verkostotyöstä, joten teoreettisessa viitekehyksessä avataan teoriaa myös verkostotyön erilaisista määritelmistä, verkoston toiminnasta, verkostotyön historiasta, verkostotyön keskeisistä vaiheista ja sen toimivuudesta sekä yleisistä verkostotyössä kohdatuista haasteista.

4.1 Nuorisotyö

Nuorisotyöllä on maassamme yli satavuotinen perinne. Nuorisotyön juuret johtavat kansalaisliikkeiden syntyyn 1800-luvun lopulle. Nykyäänkin vaikuttavat kristilliset nuorisojärjestöt, raittiusliikkeet sekä partioliike olivat omalta osaltaan luomassa nuorisotyön alkutaivalta. Aluksi nuorisotyötä tehtiin pääsääntöisesti vapaaehtoisvoimin, mutta vähitellen oli tarve saada alalle koulutettuja nuorisotyöntekijöitä. Tämän nuorisotyön ammatillistumisen myötä alalle on tullut vahva kasvatuksellinen ote. Nuorisotyöntekijät kuvaavat itseään usein kasvatustyöntekijöiksi, vaikka heidän työtään ei ohjaa mikään kirjoitettu kasvatusopas. Nuorisotyön kasvatuksellisuutta kuvataankin koulutusinstituutioiden ulkopuoliseksi "epäviralliseksi kasvatukseksi". Kasvatuksen tarkoituksena on lisätä nuoren omaa kykyä tuntea ja analysoida ympäristöä sekä kykyä tunnustella ympäristön vaikutusta itseensä. Nuorisotyön kontrolloiva rooli korostuu nuorisotyötä koskevassa julkisessa keskustelussa, kun taas nuorisotyöntekijät itse korostavat rooliansa kasvattajina kontrolloijien sijaan. Toisaalta nuorisotyöntekijöiden oletetaan vahvasti ottavan vastuulle erityisesti ongelmanuoret ja puuttuvan kontrolloinnin kautta näiden nuorten syrjäytymiskehitykseen. Kasvatuksellisuutta edustavat nuorisotyöntekijät kuitenkin itse korostavat nuorten osallistamista ja aktiivisuuden herättelemistä. (Soanjärvi 2014)

Nuorisotyön kohteet ovat muuttuneet radikaalisti viimeisten vuosikymmenien aikana. Vammaisten, asunnottomien ja työttömien nuorten auttamisen lisäksi on nykyään tullut jatkuvaksi

seuraksi huumeongelmaiset ja rikolliseen kierteeseen joutuneet nuoret. On sanomattakin selvää, että näin laajan kohderyhmän auttamiseen tarvitaan nuorisotyöntekijöiden lisäksi kattava joukko myös muita ammattilaisia. Nuorisotyötä on kautta aikojen leimannut työn emotionaalinen kuormittavuus, sekä kutsumusluonteisuus ja monet nuorisotyöntekijät uupuvatkin usein työnsä ääreen. Perinteinen nuorisotyö on ollut pitkälti yksilökeskeistä: tätä työtä ovat tehneet karismaattiset ja vahvat persoonat, jotka pystyvät puhumaan nuorten kieltä ja hyödyntävät voimakkaasti omaa persoonallisuuttaan nuorten kanssa työskennellessään. Tämä yksilökeskeisyys on monesti merkinnyt yhteistyökyvyn katoamista, koska vahvojen persoonien työote ei ole sopinut yhteen virastojen kanssa. Yhteistyökyvyttömyys määrittyy karismaattisen nuorisotyöntekijän tuntomerkitseksi. Tähän yhteistyökyvyttömyyteen vaikuttaa tietysti paljon virastoissa virka-aikaan istuvien työntekijöiden tavoitettavuus nopean reagoinnin ollessa välttämätöntä. Moniammatillisuuden eräs ulottuvuus onkin tieto verkostossa toimivien ammattien toimintatavoista ja perinteistä. (Vehviläinen 2002, 12-14.)

Uuden nuorisolain monialaisen yhteistyön vaatimus voidaan tulkita reaktioksi nuorten yhä syveneviin ja monimutkaistuviin ongelmiin. Varsinkin ruohonjuuritason nuorisotyötä tekevilta ihmisiltä tulee viestejä siitä, että nuorten välinen eriarvoisuus lisääntyy ja kuilu syrjäytymisvaarassa olevien ja menestyvien nuorten välillä kasvaa entisestään. Nuorison kanssa tekemisissä olevat työntekijät yhä useammin kohtaavat nuoria joiden kohdalla on kysymys kokonaisesta ongelmavyyhdestä eikä juurikaan yksittäisestä ongelmasta. Tämän kaltainen moniongelmainen nuori tarvitsee erityisesti monialaista verkostotyötä, jotta hänen koko elämänsä kaikki sektorit tulevat huomioiduksi. Haaste on kuitenkin siinä kuinka eri tavalla ongelmia tarkastelevat ammattilaiset saadaan yhteistyöhön keskenään ja sopimaan yhteisistä ratkaisukeinoista. Esimerkiksi joidenkin toimijoiden tavoitteena saattaa olla vain paikallisen järjestyksen ylläpitäminen ja kasvavan nuoriso-ongelman ratkaisuksi koetaan riittävän ulkoisen turvallisuuden kohentuminen. Osa toimijoista taas pyrkii pääsemään niin sanotusti pintaa syvemmälle ja tarkoituksena heillä on parantaa ongelmaisten nuorten elämänlaatua. (Vehviläinen 2002, 12-14.)

4.2 Verkostotyötä nuorisotyön kentällä

Joustavuutensa vuoksi verkostoituminen on nuorisotyössä tehokas tapa hallita alan jatkuvaa muutosta ja verkostojen sekä verkostomaisen toiminnan merkitys on korostunut jatkuvasti viimeisten vuosien aikana. Verkostot sopeutuvat varsin nopeasti muuttuviin olosuhteisiin, jonka johdosta verkostomainen työskentely onkin yleistynyt yhteiskunnassa, voidaan oikeastaan puhua verkostoyhteiskunnasta ja -taloudesta. Nuorisotyössä verkostoitumiselle on hyvät mahdollisuudet kehittyä, koska pienellä toimialalla yhteistyö on ollut ennenkin välttämätön tapa toimia. Yhteistyön kirjo on ollut moninaista, mutta lähinnä se on ilmentynyt konkreettisena toimintana, esimerkiksi leiri- ja retkitoiminnassa. Nuorisotyön verkostoituminen ei tapahtunut

ainoastaan verkostoitumishankkeista lähtien, vaan kyse oli oikeastaan ajanhengestä, joka tässä verkostoyhteiskunnassa voidaan katsoa olevan meneillään. (Soanjärvi 2011, 10, 77-78.)

Resurssien puute on nähty yhtenä suurena esteenä nuorisotyössä verkostoitumiselle, verkostot tarvitsevat toimiakseen resursseja, joko puhdasta rahaa tai työpanosta. Mukana olevien yhteistyötahojen arki ei myöskään usein tue nuorisotyön verkostotyötä. Arki on nuorisotyön kentällä niin sekavaa ja kiireistä, että toimijoiden välisen verkoston luominen koetaan vaikeaksi eikä siihen riitä voimia tai jaksamista. Nuorisotyön kentällä verkostoituminen on perustunut usein henkilökohtaisiin suhteisiin, joiden mahdollisesti tuletuessa järkevä yhteistyö on saattanut tyrehtyä, vaikka perusteita yhteistyölle olisi nuorten kannalta ollut lukuisasti. Katariina Soanjärvi väitöskirjassaan toteaa että nuorisotyötä vaivaa liiallinen konsensus- ja turvallisuushakuisuus. Ei uskalleta antaa tilaa luoville uusille ajatuksille, joita syntyisi silloin kun paikalla olisi riittävästi toisilleen vastakkaisia tai erilaisia toimia, jotka kyseenalaistavat vallitsevat ajattelu- ja toimintamallit. Nuorisotyön uudistumista estää myös alan homogeenisuus ja sisäpiirisyys, jotka johtuvat alan luontaisesta pienuudesta ja tuttuudesta. Luovaa jännitettä voi tuki saada aikaiseksi myös yhteisillä strategisilla projekteilla, uusilla ideoilla ja avauksilla sekä uusien toimijoiden haastamisella suurien tavoitteiden aikaansaamiseen. Tämä tarkoittaa Soanjärven mukaan sitä, että kutsutaan toimintaan mukaan perinteisen allianssien, nuorisotutkimusverkostojen, nuortenakatemioiden ja poliittisten nuorisojärjestöjen ulkopuolista porukkaa. Nuorisotyöltä ja sen tekijöiltä vaaditaan korkeaa osaamista ja uusia verkostoja joiden avulla nuorisotyö saisi painoarvoa ja voisi vaikuttaa tulevaisuuteensa, sekä itse työn kohteeseen eli nuorison tulevaisuuteen. (Soanjärvi 2011, 77-78, 116-117.)

Verkostomaisille toimintamuodoille on ollut nuorisotyön kentällä 2000- luvun alusta yhteiskunnallista tarvetta. Yksistään verkostotyön tarve ei tietenkään riitä, vaan tarvitaan ennakkoluottomia toimijoita, jotka pystyvät rakentamaan luottamuksellisia suhteita eri toimijoiden parissa. Heiltä tarvitaan myös kykyä pitkäjänteiseen kehittämistyöhön. Verkostotyön tarpeen kasvamista selittää nuorisotyössä projektitoiminnan lisääntyminen; verkostoja muodostetaan erilaisten projektien ympärille. Verkostotkin ovat usein luonteeltaan projektimaisia, koska niitä luodaan tiettyä tehtävää varten, ja tehtävän suorittamisen jälkeen verkostomainen toiminta voi päättyä. Verkostotyöntekotaito ei koske ainoastaan nuorisotyöntekijöitä, vaan verkostotyön hallitsemista vaaditaan lähes kaikilta ihmisten parissa työskenteleviltä. (Törmänen 2013, 3.)

4.3 Verkostotyö

Keskeisin käsite opinnäytetyössämme on verkostotyö. Veli Hukkanen pro gradu -tutkielmaansa määrittää verkoston tarkoittavan useamman organisaation tai yksilön välistä verkosto-

suhteitten kudosta, joka on periaatteessa rajaton ja elää jatkuvasti. Toimijoina verkostossa voi olla yksilöitä, tiimejä, organisaatioita tai vaikka kokonaisia kansantalouksia. (Hukkanen 2010, 24.) Tutkija Pia Saukkonen määrittelee verkoston yhteistyön ilmaisun muodoksi. Hän tarkoittaa verkostolla yleisesti kaikkia erillisiä yhteistyökumppaneita, joiden kanssa on tarvittaessa mahdollisuus tehdä yhteistyötä, säännöllisesti tai tapauskohtaisesti, yksittäisen tai useamman toimijan kanssa yhtäaikaaisesti tai erikseen asiakkaan tarpeiden mukaan. Saukkonen kuvaa, että verkostolla kaivetaan esiin resursseja joita ei ole vielä valjastettu hyötykäyttöön. (Saukkonen 2009, 11.) Verkostotyö on eri toimijoiden välistä jatkuvasti muutoksen alla olevaa yhteistyötä, joka vaatii toimijoiden vastavuoroista verkostoon panostamista ja siitä hyötymistä ja ei-hierarkkisia vuorovaikutussuhteita sekä verkoston toimijoiden keskinäisen riippuvuuden ymmärtämistä (Wacklin 2009, 6).

4.4 Verkoston toiminta

Verkostossa toimijoiden väliset suhteet perustuvat lähtökohtaisesti keskinäiseen luottamukseen sekä sitoutumiseen. Jokainen verkoston toimija on pääosin vapaa tekemään itsenäisiä päätöksiä. Verkoston toimijat määrittelevät yhteistä suhdettaan jatkuvasti uudelleen. Verkostosuhteiden vahvuus ja pitkäikäisyys pohjautuvat vakaaseen luottamukseen ja yhteisiin tavoitteisiin. Mikäli luottamus menetetään tai verkosto-osapuolet eivät sitoudu yhteistyöhön, suhde voi päättyä välittömästi. Verkostojen erityinen vahvuus on niiden joustavuus. Joustavuutta tarvitaan erityisesti tilanteissa, joissa asiakkaan tarpeet muuttuvat nopeasti, ovat monimutkaisia tai kun yksiselitteisiä ratkaisuja tiettyihin tarpeisiin ei ole löydettävissä eli kun kaivataan innovatiivisia ratkaisuja tai muutoin joustavia palveluita. (Järvensivu, Nykänen & Rajala 2010, 5-6.)

Jotta verkostoissa voidaan toimia onnistuneesti, se edellyttää kolmea eri elementtiä, jotka ovat tunteminen, luottamus ja sitoutuminen. Näitä kolmea voi oikeastaan kuvailla verkostojen toimivuuden avaintekijöiksi, sillä ilman niitä ei verkostolla ole selviämismahdollisuuksia. Tuntemisella tarkoitetaan sitä että verkostojen eri osapuolille tulee olla tuntemus siitä mitä toiveita, tarpeita ja osaamista toisilla verkostoon kuuluvilla on. Sitoutuminen tarkoittaa sitä että verkoston kaikki osapuolet ovat tasapuolisesti valmiita auttamaan toisiaan. Luottamus syntyy näiden kahden edellisen avaintekijän yhteisvaikutuksesta ja usein ajan kanssa. Silti luottamus on se kantava voima verkostossa, joka saa uudet toimijat innostumaan toimintaan mukaan, jonka seurauksena tieto leviää verkoston osapuolien välillä luontevasti ja verkoston toimintatavatkin muuttuvat tehokkaammiksi, jos sen jäsenillä on luottamus verkostoa kohtaan. (Järvensivu 2014, Verkostoyhteistyö.)

Parhaimmillaan verkoston kokonaisuus muodostuu niin, että ammattilaiset tietävät keihin yhteistyökumppaneihin olla yhteydessä, kun täydentävää asiantuntemusta asiakkaan asian hoitamiseksi tarvitaan. Pahimmillaan taas verkoston työ voi olla epätietoisuutta vastuista, yrityksiä saada toiset tekemään osansa asiakkaan hyväksi, loputtomia verkostokokouksia ja asiakkaan tilanteen ajautumista kriisiin tai ratkaisemattomaan umpikujaan. Parhaimmillaan asiakkaat saavat kultakin verkoston osapuolelta asiantuntevaa apua ja palveluksia, kun taas pahimmillaan asiakkaat voivat tuntea, että heitä ei kuulla tai että ammattilaiset sopivat huonosti heidän elämäntilanteensa ja heihin kohdistetaan sekava joukko toimenpiteitä, joissa heitä vedetään verkoston taholta eri suuntiin. (Seikkula & Arnkil 2009, 13-14.)

4.5 Verkostotyön historiaa

Verkostotyön juuret ovat kehittyneet ajallisesti 1800-luvun loppupuolelta. 1800-1900 lukujen taitteessa sosiaaliantropologit kiinnostuivat tutkimaan alkuperäiskansoja ja niiden heimokulttuuria. Erityisesti heimon jäsenten keskinäiset vuorovaikutussuhteet ja heimojen tapa suhtautua yhteisön sisällä syntyneisiin ristiriitatilanteisiin kiinnostivat tuolloin tutkijoita. Mikäli jokin asia heimossa aiheutti ongelman, niin asia koettiin koko yhteisöä koskevana ongelmana. Ongelmat myös ratkaistiin heimoissa yhteisesti. Heimojen poppamiehet toimivat näissä verkostoissa asioiden selvittelijöinä; he haastattelivat jokaista asian tiimoilta ja kutsuivat heimon koolle ongelman ratkaisua varten. Tilanteet saatiin verkoston avulla normalisoitua yhteen koontumalla, yhteisen keskustelun ja sitä seuranneen koko yhteisöä kattaneen ymmärryksen kautta. Verkosto-käsitteenä on syntynyt yhteiskuntatieteissä 1950-luvulla englantilaisen sosiaaliantropologi John Barnesin tutkimuksissa, jotka koskettivat Norjalaista kalastajayhdyskuntaa. Barnes loi sosiaalisen verkoston mallin, jossa henkilöitä kuvattiin pisteinä ja vuorovaikutussuhteita näiden pisteiden kautta piirrettyinä linjoina. (Isosaari 2011.)

1970-luvulta on verkostotyö nimikkeenä alkanut vakiintua Suomessa sosiaalityön kentälläkin. Verkostot sosiaalityössä eivät ole ikuisia tai aina samanlaisia, kuten eivät ole kansalaisten omatkaan verkostot; perhe, lähiyhteisö, suku, työyhteisöt. Yhtä lailla muuttuvat myös ammattiauttajien työnjaot ja toimintatavat. Lähestulkoon jokainen suomalainen on ollut pienestä pitäen osana verkostotyön kenttää, neuvolasta alkaen. (Seikkula & Arnkil 2009, 11-13.) Skandinaviassa verkostotyötä alettiin käyttää laajemmin 1980-luvulla. Periaatteena verkostotyössä on reagoida asiakkaan ongelmiin nopeasti, olla joustava ja potilaslähtöisesti tarpeenmukainen, eli tuoda kullekin ongelmalle asiantuntija asiakasta auttamaan niin että kaikki asiakkaan elämänalueet saadaan kuntoon yhtäaikaaisesti. (Väisänen, Niemelä & Suua 2009, 71.) Suomessa sosiaali- ja terveydenhuollon kentällä verkostotyöllä on kaksi perinnettä. Ensimmäinen perinne on verkostoterapeuttinen suuntaus, joka on syntynyt psykiatrian ja kriisi-työn myötä. Tähän suuntaukseen kuuluvat niin sanotusti "luomuverkostot", eli asiakkaan perheenjäsenet, läheiset sekä ystävät. Toinen perinne on organisaatioiden parantamiseen liitty-

vä, viranomaisverkostoihin keskittynyt suuntaus. Näiden kahden historiallisen suuntauksen myötä verkostoja on alkanut muodostua lisäksi viranomaisten ja kansalaisten välimaastoon sekä ammattiryhmien ja sektoreiden välille. (Mäkelä 2015.)

4.6 Verkostotyön keskeiset vaiheet ja toimivuuden arviointi

Verkostoitumisprosessi lähtee liikkeelle siitä, että havaitaan tarvittavan uusia ratkaisuja jonkin tietyn haasteen ratkaisemiseksi ja sen oivaltamiseksi ja, että haasteen ratkaiseminen onnistuu todennäköisesti verkostoitumalla kuin yksin. Jokaisen ongelman ratkaisu ei vaadi verkostoa, mutta kuitenkin huomattavan usein haasteen innovatiivinen ratkaisu onnistuu vain verkostojen avulla. (Järvensivu, ym. 2010, Verkostojohtamisen opas.) Tarve verkoston olemassa ololle on toimivan verkostotyön tärkein lähtökohta. Verkostotyö vaatii tehokasta toimintaa ja tiedonkulkua, uusia keksintöjä, parempaa työssä jaksamista, verkostotyökumppaneiden keskinäistä luottamusta, toiminnan joustavuutta ja tasapuolisuutta sekä uuden oppimisen taitoa. Nuorten hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävässä verkostotyössä tavoitteena on eri tahojen ammattilaisten asiantuntemuksen yhdistäminen, nuorten ongelmien kokonaisvaltainen hahmottaminen sekä niiden avulla saatava toimenpiteiden uskottavuus ja tehokkuus. Jotta puhutaisiin verkostokumppaneiden kanssa samaa kieltä, saataisiin muodostettua aito yhteistyösuhde ja opittaisiin tuntemaan yhteistyökumppaneiden näkökulmia, kasvokkain tutustuminen on tärkeä osa verkostoitumista. Verkoston tulisi asettaa toiminnalleen vastualueet, tavoitteet ja tavat toimia, jotka tukevat myös yksittäisten organisaatioiden omia tavoitteita. Verkoston tulee arvioida omaa toimintaansa ja yhteisten tavoitteiden toteutumista säännöllisin väliajoin. Jokainen toimija verkoston sisällä on omalta osaltaan vastuussa verkostotyön kehittämistä, suunnittelusta, toteutuksesta sekä tavoitteiden toteutumisesta. Verkostotyössä on kuitenkin otettava huomioon jokaisen verkostotoimijan perustyön ohella käytettävissä olevat resurssit. Laadukas verkostotyö ei onnistu ilman avointa keskustelua, haasteiden ja ongelmien määrittämistä ja toimintamallien kehittämistä. (Helsingin kaupunki, Verkostotyökalupakki, 3-4.)

Verkostotyön vaiheet etenevät harvoin lineaarisesti, mutta muutamia keskeisiä vaiheita on tässä prosessissa kuitenkin tunnistettavissa. Kaikki lähtee liikkeelle kehittämishaasteen kartoittamisesta ja yhteistyön tarpeen tunnistamisesta. Seuraavaksi kartoitetaan tarvittavat yhteistyökumppanit ja heidän kutsuminen verkostoyhteistyöhön. Yhteistyökumppaneiden löytämisen jälkeen verkosto asettaa yhteiset tavoitteet, toimintatavat, tähän vaiheeseen liittyvästi motivaation löytäminen. Näiden asettamisen jälkeen verkosto koettaa löytää keinoja edistää yhteistyötä. Viimeisenä verkoston vaiheessa on verkoston toiminnan ja tavoitteiden saavuttamisen arviointi sekä seuranta yhdessä. (Fimea, verkostojohtaminen.)

Martha Lagacen teoksessa *Nonprofit Networking: The New Way to Grow* (2005) dosentti Jane Wei-Skillern esittelee verkostojen hyötyjä, jotka hän kertoo olevan keskinäistä oppimista sekä parempaa kykyä hallita epävarmuutta. Hänen mielestään voittoa tavoittelemattomat järjestöt sopivat parhaiten verkostotyöhön, koska asiat, joita ne yrittävät ratkaista ovat suuria ja monimutkaisia ongelmia, joita ei voida käsitellä millään yhden toimijan avulla ja niihin tarvitaan enemmän näkökulmia. Lisäksi järjestöt pyrkivät luomaan työlleen sosiaalista arvoa ja koska ne ovat erillään valtiosta, joten järjestöt luonteensa vuoksi joutuvatkin tukeutumaan vahvasti verkostojensa luottamukseen sekä luotuihin suhteisiin. Nämä ihmisten välisten suhteet ja verkostoyhteistyökumppaneiden luottamus mahdollistavat järjestön työnteon. Wei-Skillern mukaan työskentely verkostoissa voi auttaa järjestöä keskittymään ajamaansa asiaan yrittäjähenkisemmällä tavalla kuin jos se työskentelisi yksittäisenä organisaationa. (Lagace, 2005.)

4.7 Verkostotyön haasteet

Verkostotyö edellyttää onnistuakseen pitkäjänteistä suunnitelmallista työpanosta, perehtymisen halua sekä yhteisten ideoiden ja konkreettisten tavoitteiden löytämistä. Motivoiva yhteisen toiminnan suunnittelu, mahdollisimman avoin tiedonkulku ja yksittäisen verkostotyöntekijän vaikuttamismahdollisuudet verkoston toimintaan sekä innostava palkitseminen ovat verkoston jokaisen jäsenen luottamuksen ja verkostoon sitoutumisen lähtökohtia. Keskinäinen luottamus, sujuva tiedonkulku, yhteiset strategiat, organisaatioiden tiivis sitoutuminen, toiminnan aktiivinen arviointi ovat avaimia verkostoyön ja verkostoitumisen onnistumiseen. Verkosto parhaimmillaan on joustava yhteistyöfoorumi, joka tarjoaa jäsenilleen lisäresursseja, auttaa yhteistyökumppaneiden löytämisessä, operoi palautekanavana, kehittää yhteisiä työtapoja ja työn sisältöjä sekä tuo lähemmäksi eri alojen ja sektoreiden toimijoita. (Kuntoutuksen edistämisyhdistys ry.)

Verkostoitumisen epäonnistumiseen voi syynä olla esimerkiksi järjestöjen välinen kilpailu. Kilpailun tuottama epäonnistuminen johtuu usein avustusrahoitusten hankkimisesta, samojen aihepiirien luona toimimisesta tai ideavarkauden pelosta. Myös työntekijöiden ajanpuute vaikuttaa verkostoitumisen onnistumiseen. Verkostotyöhön on harvoin kohdennettu erillistä työaikaakaan vaan oletuksena on, että työntekijä hoitaa verkostoitumisen muun työn ohella. Verkostotyö voidaan kokea aika ajoin myös kuormittavan työllistäväksi, ja se voi vahingoittaa muuta työtä. Verkostoitumisen epäonnistumiseen voi johtaa se ettei verkoston jäsenillä ole yhteisiä tavoitteita, näkemystä tai visioita. Ja yksi asia joka voi aiheuttaa hyvällekin verkostoitumisen mahdollisuudelle lopun on että verkostosta ei vastaa kukaan; ei ole ns. ”päällysmiestä tai -naista”. Tiedon ja yhteisen ymmärryksen puute saattaa aiheuttaa myös ongelmia verkoston ylläpitämisessä. Tiedonkulkua voi parantaa tietoteknisiä valmiuksia

parantamalla ja erilaisia tiedotuksen systeemejä luomalla, mutta mukaan tarvitaan aina myös yksilöiden vilpittömyyttä ja panostusta viestintään. (Kuntoutuksen edistämisyhdistys ry.)

5 Tutkimusasetelma

Tässä kappaleessa kerrottiin, mikä oli opinnäytetyömme tarkoitus, tavoite ja mitkä olivat kolme tutkimuskysymystämme. Näiden jälkeen selitettiin, miten opinnäytetyö toteutettiin. Toteutuksen kuvaamisen jälkeen kuvattiin, mitä tutkimusmenetelmää opinnäytetyössä käytettiin ja miksi se tutkimusmenetelmä valittiin toteutukseen. Sen jälkeen kerrottiin opinnäytetyön aineistokeruusta ja opinnäytetyön kohderyhmästä. Näiden kahden esittelyn jälkeen avattiin opinnäytetyössä käytettyä aineiston analyysiä.

5.1 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa laadullista tietoa opinnäytetyön tilaajalle eli Aseman Lapset ry:lle selvittämällä heidän yhteistyökumppaneidensa kokemuksia verkostoyhteistyöstä. Tavoitteena oli kerätä tietoa yhteistyökumppaneiden haastattelujen perusteella siitä, miten Aseman Lapset ry:n verkostotyö toimii ja mitä parannettavaa siinä on. Tutkimusongelma oli siis järjestön verkostotyön toimivuuden arviointi järjestön yhteistyökumppaneiden näkökulmasta. Aseman Lapset ry käyttää opinnäytetyöstämme saatavaa tietoa verkostotyönsä kehittämiseen sekä mahdollisesti hankearvioinnissaan. Opinnäytetyömme tarkoituksensa oli myös tuottaa tietoa verkostotyöntekijöiden kokemuksista siitä, että miten ihmiset kokevat verkostotyön ylipäänsä. Opinnäytetyön tarkoituksen pohjalta muodostettiin kolme tutkimuskysymystä työelämän edustajan eli Aseman Lapset ry:n sekä oman ohjaavan opettajan avustuksella. Tutkimuskysymyksiä opinnäytetyössämme oli kolme kappaletta:

1. Miten verkostotyöntekijät ovat kokeneet verkostotyön Aseman Lapset ry:n kanssa?
2. Mitä haasteita verkostotyöntekijät kokevat verkostotyössä olevan?
3. Millaisia ideoita verkostotyöntekijöillä on verkostotyön kehittämiseksi?

5.2 Opinnäytetyön toteutus

Toteutusosiossa kuvattiin vaihe vaiheelta opinnäytetyöprosessi sekä perusteltiin valitun laadullisen tutkimusmenetelmän käyttö. Sitten selitettiin huolellisesti laadullisen tutkimuksen aineiston keruu- ja analyysimenetelmät. Tämä opinnäytetyön toteutus- osio on kirjoitettu siten, että opinnäytetyön lukijalle selviäisi, miten aineisto on saatu kokoon ja miten sitä oli analysoitu, ja se miten lopuksi esitettäviin tuloksiin on päädytty. Osion päätteeksi arvioitiin opinnäytetyön luotettavuutta sekä sen eettisyyttä.

Opinnäytetyöprosessi alkoi alkuvuodesta 2016, jolloin opinnäytetyön aihe löytyi helmikuussa Laurean opinnäytetyötorilta. Aihe valikoitui Laurea ammattikorkeakoululle tarjottavien vapaiden opinnäytetöiden listalta kiinnostavana vaihtoehtona. Aseman Lapset ry:n kanta opinnäytetyön tarpeellisuudelle oli hyväksyvä, joten opinnäytetyön aihe hyväksyttiin pian opinnäytetyökoordinaattorilla. Helmikuussa 2016 kävimme tapaamassa kahta Aseman Lapset ry:n edustajaa; Heikki Turkkaa ja Virpi Roposta, joiden kanssa kirjoitettiin opinnäytetyön ohjaussopimukset ja saatiin ohjeistusta opinnäytetyöhön. Tämän jälkeen laadittiin 18 sivuinen opinnäytetyösuunnitelma, jota varten Aseman Lapsiin, nuorisotyöhön, nuorisopolitiikkaan sekä verkostotyöhön teorioihin tutustuttiin huolellisesti.

Aiheisiin liittyvää aiempaa tutkimusta niin Suomesta kuin ulkomailtakin etsittiin. Niistä koottiin opinnäytetyön alustava teoreettinen viitekehys sekä opinnäytetyön keskeiset käsitteet. Suunnitelmaan muodostettiin myös opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet sekä alustavat tutkimuskysymykset. Tavoitteena opinnäytetyössä oli selvittää haastateltavien yksilöllisiä kokemuksia verkostotyöstä, tutkimusmenetelmäksi valikoitui laadullinen tutkimus ja aineistonkeruumenetelmäksi puolistrukturoitu teemahaastattelu. Opinnäytetyösuunnitelma esiteltiin Laureassa suunnitelmaseminaarissa 11.5.2016. Suunnitelmaseminaarin jälkeen saimme aloittaa Aseman Lapsien yhteistyökumppaneiden haastattelut ja haastatteluiden ja niiden litteroinnin jälkeen saimme aloittaa analyysiosion ja tulososion loppukesän 2016 aikana.

Aineistonkeruun eli kohderyhmän haastattelut aloitimme toukokuun 2016 lopulla ja ne jatkuivat kesän 2016 ajan elokuun loppuun saakka. Aseman Lapset ry valitsi yhteistyökumppaneistaan haluamansa yhdeksän haastateltavaa, tiedotti heille haastatteluista etukäteen ja järjestö tiedusteli itse heiltä haluavatko he osallistua opinnäytetyöhön. Heidän suostumisensa jälkeen saimme toukokuun 2016 alussa sähköpostitse Aseman Lapsilta listan yhdeksän haastatteluun suostuneiden yhteistyökumppaneiden yhteystietoa. Lähetimme kaikille haastateltaville sähköpostin, jossa kerroimme itsestämme ja mitä opinnäytetyömme koskee, miten haastattelu tapahtuu ja liitimme liitteeksi haastattelurungon (Liite 1), jotta osanottajat saisivat valmistautua haastatteluun etukäteen halutessaan. Haastattelut sovittiin valittujen henkilöiden kanssa suurimmaksi osaksi sähköpostitse, yksi tekstiviestitse. Kaikki kahdeksan haastattelu tapahtui haastateltavien työpaikoilla, usein jossakin toimistuhuoneessa tai sitten työpaikan kahvilassa. Haastattelut kestivät keskimäärin 11-22 minuuttia, yhteensä nauhoitettua materiaalia oli 117 minuuttia ja litteroitua aineistoa kertyi yhteensä 29 sivua, kun fonttina oli käytössä Trebuchet MS, fontin kokona 10 ja rivivälinä 1,5. Yhdeksännettä haastateltavaa emme saaneet tavoitettua ja näin tutkimusjoukko kapeni kahdeksaan Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaniin.

Syksyllä 2016 29 sivuinen litteroitu analysoitava aineisto käytiin läpi huolella moneen otteeseen ja vastaukset teemoiteltiin ja ryhmiteltiin ja etsittiin niistä yhtenäisyyksiä ja eroavaisuuksia. Käytimme paljon eri värejä ja symboleja tunnistamaan nopeasti samat aiheet ja sanat materiaalista. Näin aineiston tulkinta ja tulosten kirjoittaminen kävi nopeasti ja vaivattomasti. Aineiston analyysi oli valmiina syyskuussa 2016 ja sen jälkeen kirjoitimme opinnäytetyön viimeiset osiot, kuten johtopäätökset ja ehdotukset jatkotutkimuksille. Opinnäytetyömme esiteltiin rikosseuraamusalan esitelmäseminaarissa perjantaina 23.9.2016. Paikalle oli kutsuttu myös edustaja Aseman Lapset ry:stä antamaan työelämänpalautetta. Kypsyysnäytteet annettiin 6.10.2016 Tikkurilan Laureassa valvotussa koetilanteessa. Opinnäytetyö palautettiin Theseukseen lokakuussa 2016 Urkund-tarkastuksen jälkeen.

5.3 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyömme kolmen tutkimuskysymyksen tarkoituksena oli selvittää haastateltavien yksilöllisiä kokemuksia verkostoyhteistyöstä, joten työ toteutettiin laadullisen tutkimuksen menetelmin. Mielipiteet ja ajatukset verkostotyöstä ovat sen kaltaista aineistoa, joka oli järkevintä kerätä haastattelun avulla. Haastattelussa haastateltava pystyy itse tuottamaan ja tuomaan esiin omia henkilökohtaisia ajatuksiaan tutkittavaan ilmiöön liittyen. Määrällistä tutkimusmenetelmää käytettäessä meillä ei olisi ollut mahdollisuuksia saada yhtä laajaa ja rikasta aineistoa kuin laadullisen tutkimuksen menetelmien avulla.

Laadullinen tutkimusote soveltuukin parhaiten silloin, kun halutaan selvittää ihmisten elämää, tarinoita, käyttäytymistä, sosiaalisia organisaatioita tai vuorovaikutussuhteita. Lähtökohtana laadullisessa tutkimuksessa on yksilöiden omien kokemusten kuvailu mahdollisimman kokonaisvaltaisesti saamalla paljon variaatioita opinnäytetyön kannalta olennaisiin kysymyksiin. Laadullisen tutkimuksen avulla saadaan kuvailevaa tietoa, jota ei voitaisi saada tilastollisin menetelmin. (Willberg 2009, 2.)

Laadulliselle tutkimukselle ovat tyypillistä luonnolliset tilanteet, joissa tieto saadaan tutkimukseen osallistuvien kautta esimerkiksi haastattelun muodossa. Haastateltavat valitaan laadulliselle tutkimukselle tyypillisesti tarkoituksenmukaisesti ja jokainen tutkittava yksilö on tutkimukselle ainutlaatuinen. Laadullisella tutkimuksella halutaan kuvata nimenomaan todellista elämää. Tutkimuksen lähtökohtana ei toimi teorian ja hypoteesien testaaminen, vaan tutkittavan aineiston monipuolinen tarkastelu. Laadullinen tutkimus on tarpeeksi joustavaa kuvaamaan todellista elämää ja ihmisten tulkintoja siitä ja tutkimus voi muotoutua paljon tutkimuksen edetessä. (Hirsjärvi ym. 2008, 161, 164.)

Laadullinen tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedonhankintaa. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on saada aineistosta esiin odottamattomia seikkoja, kun aineistoa tarkastellaan mahdollisimman monipuolisesti. Tutkimusta ei ohjaa henkilö, teoria tai valmiiksi asetettu hypoteesi, vaan tutkimus perustuu puhtaasti analysoitavaan aineistoon. Laadullista tutkimusta tehtäessä luotetaan enemmän ihmisten omiin havaintoihin ja keskusteluihin, kuin mittausvälineillä saatuun tietoon. Laadullisessa tutkimuksessa luonteenomaista on, että tutkittavalle kohdejoukolle on annettu mahdollisuus tuoda yksilölliset ajatuksensa esiin ja saada näin äänensä kuuluviin. (Mattila, Ruusunen & Uola 2005, 98.)

Edellä esitetyn teoriaan perustuvan tiedon pohjalta pystymme toteamaan, että opinnäytetyömme tutkimuksen kohdetta ajatellen, laadullinen tutkimus on paras mahdollinen lähestymistapa. Kuten edellisessä teoriaosiossa on mainittu, laadullinen tutkimus perustuu inhimillisiin havaintoihin ja ihmisten käymiin keskusteluihin.

5.4 Puolistrukturoitu teemahaastattelu

Aineiston keruu toteutettiin Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaneiden puolistrukturoidulla teemahaastatteluilla, jotka nauhoitettiin. Ääninauhat sekä litteraatiot tuhottiin, kun opinnäytetyö oli hyväksytty. Ennen haastattelua haastateltavilta pyydettiin kirjallinen suostumus nauhoitettavaan haastatteluun ja heitä tiedotettiin siitä, että haastattelu on täysin vapaaehtoinen, sen saa keskeyttää milloin vain ja että äänitetty aineisto tuhoetaan, kun opinnäytetyö on valmis ja opinnäytetyössä haastateltavat näytettyvät anonymeinä. Haastateltaville kerrottiin opinnäytetyömme tarkoitus. Haastateltaville myös selitettiin, että Aseman Lapset ry haluaa tietoa verkostotyönsä sujuvuudesta, jotta voivat kehittää sitä ja he käyttävät opinnäytetyötämme hankearvioinnissaan. Puolistrukturoidussa haastattelussa ei käytetä lainkaan valmiita vastausvaihtoehtoja vaan haastateltava saa vastata omin sanoin (Eskola ja Suoranta 1998, 86.)

Haastattelulle oli mietitty teemat huolella ohjaavan opettajan ja Aseman Lapset ry:n kanssa ja teemojen alla oli yhteensä 14 tarkkaa kysymystä, jotka kaikki esitettiin haastateltaville samassa järjestyksessä. Puolistrukturoitu haastattelu sopii tilanteisiin, joissa on haluttu tietoa ainoastaan tietyistä asioista, tässä tapauksessa verkostotyön haasteista ja kehitysideoista, eikä haastateltaville näin ollen haluta tai ole tarpeellista antaa suuria vapauksia haastattelu-tilanteessa (Saaranen-Kauppinen & Puusniikka 2006).

Puolistrukturoidussa teemahaastattelussa haastateltava voi kertoa kokemuksistaan, näkemyksistään, ajatuksistaan, tuntemuksistaan ja uskomuksistaan subjektiivisesti. Puolistrukturoidus-

sa teemahaastattelussa ei ole väliä montako kertaa haastateltavaa haastatellaan, eikä kuinka "syvälle" päästään, vaan se, että saadaan valmiisiin kysymyksiin tietyistä teemoista vastaukset. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 47-48.) Teemahaastattelussa pyritään löytämään merkittäviä vastauksia ongelman asettelujen mukaisesti eli tutkimuskysymyksiin. Suinkaan teemahaastattelussa ei voi kysellä mitä tahansa, vaan haastattelua ohjaavat etukäteen valitut teemat, jotka kumpuavat tutkimuksen viitekehystä. Puolistrukturoitu teemahaastattelu auttaa selvittämään haastateltavien omia kokemuksia, ja metodologisesti teemahaastattelussa korostetaan ihmisten omia tulkintoja asioista ja heidän asioille antamia merkityksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75).

5.5 Aineiston keruu ja kohderyhmä

Haastattelujoukoksi valikoituivat ennalta määrätyt henkilöt, jotka Aseman Lapset ry oli itse valikoinut haastateltaviksi opinnäytetyötämme varten. Yhteensä suunnitelman mukaan haastateltavia oli noin kymmenen Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppania. Saimme Aseman Lapsetilta toukokuun 2016 alussa 9 haastateltavan yhteystiedot, ja lähetimme heistä kahdeksalle sähköpostitse ja yhdelle tekstiviestitse haastattelupyynnöt, jossa oli selitetty samat asiat kuin suostumuslomakkeessa (Liite 2) ja opinnäytetyön aihe ja keitä me olemme.

Liitteenä sähköposteissa oli teemahaastattelun runko (Liite 1), jotta Aseman Lapset ry:n valitsemat haastateltavat saivat mahdollisuuden tutustua halutessaan kolmeen teemaan ja niiden sisältämään neljäntoista kysymykseen ennen haastattelua. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina kesän 2016 aikana. Useimmiten haastattelut suoritettiin haastateltavan työpaikalla, joko toimistohuoneessa tai sitten työpaikan kahvilassa. Haastattelun aluksi jokaiselle haastateltavalle annettiin allekirjoitettavaksi haastatteluun suostumuslomake (Liite 2), jossa kerrottiin, että haastattelu on täysin vapaaehtoinen, sen voi keskeyttää milloin vain. Lisäksi suostumuslomakkeessa kerrottiin, että haastattelu äänitetään ja että haastattelua tullaan käsittelemään analyysissä täysin anonymisti ja äänitteet tuhoetaan opinnäytetyön valmistuttua.

5.6 Aineiston analyysi

Aineisto litteroitiin lähes aina suoraan haastatteluiden jälkeen, saman päivän aikana, jotta analysoinnin laatu säilyi. Litterointi tarkoittaa sanasta sanaan puhtaaksikirjoitusta (Hirsjärvi & Hurme 2008, 138). Toteutimme litteroinnin sanasta sanaan vain haastateltavan puheesta eli valikoiden jättäen tauot, tunteen ilmaisut ja puheen painotukset pois. Analysoimme siis ai-noastaan haastateltavien puheen asiasisältöä, joka liittyi käsiteltävään aiheeseen. Puheessa ilmentyvät asiaan liittymättömät puheen osuudet jätettiin analyysistä kokonaan pois.

Teemahaastatteluaineiston, joka sisälsi kaikki puhtaaksi kirjoitetut haastattelut, järjestimme litteroinnin jälkeen uudestaan teemoittain niin, että jokaisen teeman alla oli jokaisen haastateltavan vastaukset tähän teemaan. Tämän järjestelyn jälkeen aineistoa oli helppo analysoida teemoittain: yksi teema kerrallaan otettiin käsittelyyn ja sen sisältä antoisimmalta vaikuttava vastaus ja tutkittiin mitä se sisältää, kuten Aaltola ja Valli neuvoivat teoksessaan Ikkunoita tutkimusmetodeihin. (Aaltola & Valli, osa 1, 2010, 43.) Teemoittamisessa on tärkeää pysyä uskollisena litterointitekstille, koska vaarana on tuoda analyysiin sellaisia teemoja mitä aineistossa ei ole. Tämän vuoksi tekstiä tulee käydä huolellisesti läpi ja etsiä sellaisia asioita jotka ovat ristiriitaisia tutkijan tulkintojen kanssa. Tässä vaiheessa tutkimusta on vaarana, että tutkija alkaa muodostamaan liian kokonaisvaltaista kuvaa tutkimuksen kohteesta, koska ihmisten vastaukset ja käsitykset voivat olla ristiriitaisia, joten ristiriitaisuuksien häivyttäminen tekisi tulkinnasta väärän. (Aaltola & Valli, osa 2, 2010, 55-57).

Ruusuvuoren, Nikanderin ja Hyvärisen (2010) mukaan aineiston analyysin vaiheita on seitsemän. Ensimmäinen vaihe on tutkimusongelman asettaminen ja tutkimuskysymysten tarkentaminen. Toisena vaiheena on aineiston keruutavan valitseminen sekä aineiston varsinainen keruu. Kolmantena analyysin vaiheena on tutustuminen aineistoon, sen järjestäminen ja rajaaminen. Neljännessä vaiheessa aineisto luokitellaan ja teemoitellaan. Viides vaihe on aineiston analyysi johon kuuluu teemojen vertailu. Kuudes vaihe on tulosten koonti, niiden tulkinta ja kyseenalaistaminen. Ja viimeinen seitsemäs vaihe on teoreettista dialogia aineiston kanssa, aineiston uudelleenahmottamista, tulosten käytännön vaikutusten arviointia sekä jatkotutkimustarpeen pohdiskelua. (Ruusuvuori, Nikander & Hyvärinen, 2010, 12).

Opinnäytetyön aineisto analysoitiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia käyttäen, koska nauhoitetut puolistrukturoidut teemahaastattelut litteroitiin tekstiksi ja sisällönanalyysi on tekstianalyysia. Tämä analyysimenetelmä sopi mielestämme parhaiten opinnäytetyöhömmä, koska sillä sai kuvauksen tutkimuskohteesta, eli haastateltavien kokemuksista, tiiviissä ja yleisessä muodossa.

Aineistolähtöinen sisällönanalyysi sisältää kolme vaihetta: pelkistämisen eli redusoinnin, ryhmittelyn eli klusteroinnin ja käsitteiden luomisen eli abstrahoinnin. Ensimmäisessä vaiheessa haastatteluita kuunnellaan useaan kertaan ja ne kirjoitetaan sanatarkasti auki tiedostoon. Sitten haastattelut luetaan läpi huolella ja perehdytään sisältöön. Tämän jälkeen etsitään sisältöstä pelkistetyt ilmaisut ja alleviivataan ja tarvittaessa väritetään tekstiä. Seuraavassa vaiheessa pelkistetyt ilmaisut listataan ja niistä etsitään samankaltaisuudet ja erilaisuudet. Sitten pelkistettyjä ilmauksia yhdistellään ja alaluokkia muodostetaan ja sitten alaluokkia yhdis-

tetään ja muodostetaan niistä yläluokkia ja viimeiseksi yläluokkia yhdistetään ja muodostetaan kokoava käsite. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 103-104 & 108-109).

Litteroituamme kaiken aineiston perehdyimme siihen huolellisesti. Ilmaisujen pelkistäminen helpotti teemoittelua ja edelleen alaluokkien muodostamista. Käsitelimme litteroitua materiaalia tulostettuna selkeyttääksemme analyysia. Lisäksi meillä oli 38 sivuinen tiedosto, jossa oli vielä eriteltynä allekkain kaikkien haastateltavien sitaatit. Aineistosta muodostettiin kolme eri teemaa ja alkuperäiset ilmaisut taulukoitiin ja pelkistettiin siten, että asian ydin säilyy. Aineiston pelkistäminen helpotti ryhmittelyä samankaltaisuuksiin ja eroavaisuuksiin. Ryhmittelyn perusteella muodostettiin alaluokat, jotka kuvaavat haastateltavien kokemuksiin liittyviä piirteitä. Alaluokista johdettiin tutkimuskysymysten kannalta merkittävät teoreettiset käsitteet, joista tässä työssä käytetään nimitystä yläluokka. Esimerkki analysointivaiheen taulukoinnista (Liite 3) havainnollistaa, miten alkuperäisestä ilmauksesta on päädytty yläluokkaan, ja kuinka analyysi etenee loogisesti myös toiseen suuntaan.

5.7 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyö tulee toteuttaa hyviä tieteellisiä käytäntöjä noudattaen. Toteutus tulee tehdä suunnitelman mukaisesti avoimella ja rehellisellä asenteella. Asianmukaiset lähdeviittaukset täytyy löytyä aikaisempiin tutkimuksiin ja näin antaa arvoa sekä kunnioitusta niitä kohtaan niin opinnäytetyön toteuttamisen aikana kuin julkaisuvaiheessakin. Opinnäytetyötä tehdessä tulee pitää huoli siitä, että noudatetaan kaikkien opinnäytetyöhön liittyvien osapuolten kanssa sovittuja käytänteitä ja yhteisiä pelisääntöjä. Täytyy noudattaa vaitiolovelvollisuutta ja tietosuoja siten, että ei paljasta haastatteluihin osallistuneiden henkilöllisyyksiä ja tietoja, ettei ulkopuoliset voi heitä tunnistaa. Nauhoitettu materiaali tulee hävittää opinnäytetyön valmistuttua. Ei saa paljasta arkaluontoisia ja salassa pidettäviä tietoja sekä yksityiskohtia, joista esimerkiksi haastateltavien henkilöllisyys voisi paljastua. Ei saa käyttää opinnäytetyössä epäeettisiä ja vilpillisiä keinoja tai menetelmiä, joita ovat esimerkiksi plagiointi, sepittäminen sekä yleinen piittaamattomuus hyvistä tieteellisistä käytännöistä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6-9.)

Kuten laadullisen tutkimuksen piirteisiin kuuluu, tutkimusta tehdessä tulee tutkijan pyrkiä olemaan mahdollisimman objektiivinen eli välttää hypoteesien asettamista. Tutkijalla ei nimittäin saa olla valmiita ennakko-oletuksia tutkimuskohteesta tai tutkimuksen tuloksista. Aikaisempien kokemusten vaikutus havaintoihin on tietysti tiedostettava, mutta tutkijan mieli on pidettävänä mahdollisimman avoimena. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan pitäisi ikään kuin yllättyä tai oppia tutkimuksen mennessä eteenpäin. Aineiston tehtävänä on ennemminkin hypoteesien keksiminen kuin hypoteesien todistaminen, sillä aineiston avulla tutkija voi löy-

tää uusia näkökulmia eikä koettaa todentaa ennestään epäilemäänsä. (Eskola ja Suoranta 1998, 19-20.)

Laadullisen tutkimuksen yleinen luotettavuutta koskeva kysymys koskee aineiston kokoa siihen nähden että tutkimuksen tieteellisyys, edustavuus ja yleistettävyyttä täytyy. Laadullisessa tutkimuksessa on jo aineistoa kootessa hyvä pohtia aineiston riittävän määrän lisäksi aineiston statusta, sen teoreettisesta merkityksestä tutkimusongelman suhteen. Ei ole olemassa kuitenkaan helppoja mekaanisia sääntöjä aineiston sopivan koon määrittämiseksi, koska jokainen laadullinen tutkimus on oma tapauksensa. Aineiston tehtävänä on kuitenkin toimia tutkijan apuna rakentaessa käsitteellistä ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä. Laadullisen tutkimuksen aineisto on periaatteellisesti loppumatonta, niin tärkeä eettinen kysymys onkin seuraavaksi aineiston rajaaminen. Tärkeää on oppia tuntemaan aineistonsa niin hyvin kuin mahdollista, jotta tulkinta ei nojaa valitun ja rajatun aineiston satunnaisuuksiin. Laadulliset tutkimukset voidaan nähdä tapaustutkimuksina, niiden pohjalta ei ole tarkoituskaan tehdä samalla tavalla empiirisesti yleistäviä päätelmiä kuin tilastollisessa tutkimuksessa. Luotettavuuden kannalta onkin tärkeää että laadullisen tutkimuksen analysoitava aineisto muodostaa eheän kokonaisuuden, tapauksen. (Eskola & Suoranta 1998, 60-65.)

Tuomen ja Sarajärven (2002, 126) mukaan jo tutkimusaiheen valinta on eettinen kysymys. Aiheen eettisessä pohdinnassa on oleellista selvittää, kenen ehdoilla aihe valitaan ja miksi tutkimusta aletaan tekemään. Ryhdyimme tutkimukseen, koska aihe erottui mielenkiintoisena Laurean vapaana olevien opinnäytetöiden listalla ja koska verkostotyötä ole tutkittu paljoa. Keräsimme tutkimuksen analyysiin materiaalia haastatteleamalla ihmisiä. Tuomen ja Sarajärven (2002, 128) mukaan, kun materiaalia kerätään haastatteleamalla yksilöitä, tärkeä eettinen perusta ihmisiin kohdistuvalle tutkimukselle on haastateltavien ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

Olemme toimineet mielestämme eettisesti oikein laadullista tutkimusta toteuttaessa. Aineisto ei sisällä mielestämme arkaluonteista tietoa, sillä haastateltavat ovat työntekijöitä, eivätkä puhu asiakastyöstä vaan organisaatioiden välisestä verkostotyöstä ja heidän henkilökohdaisista kokemuksistaan verkostotyön toimivuudesta. Opinnäytetyössä ei käydä läpi asiakkaita koskevia tietoja, jotka voisivat olla arkaluonteisia, vaan pureudutaan Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaneiden kokemuksiin verkostotyön toimivuudesta.

Opinnäytetyön tilaaja Aseman Lapset ry valitsi itse haastateltavat, joten tilaaja tiesi ketä tullaan haastattelemaan ja sinänsä voi päätellä vastauksista kuka vastasi mihinkin ja miten,

vaikka olemme välttäneet organisaatioiden nimien mainintaa ja pyrkineet säilyttämään haastateltavien anonymiteetin. On vaikea päätellä, kuka on haastattelun antanut. Organisaatiot on oleellista mainita jollakin tavalla tutkimuksessa, sillä tarkoituksena on kehittää Aseman Lapset ry:n ja yhteistyökumppaneiden välistä yhteistyötä ja yhteistyökumppaneiden organisaatiot ovat oleellinen osa tutkimusaihetta ja yhteistyötä. Tulostavasti ei kuitenkaan käy ilmi, kuinka kunkin organisaation edustaja on vastannut, sillä olemme koodittaneet haastatellut suojellaksemme haastateltavien anonymiteettiä. Luotettavuutta pohdimme haastateltavien valikoitumisessa. Aseman Lapset antoivat meille itse listan haastateltavista, jotka olivat jo heille suostuneet haastatteluun. Me emme siis tehneet minkäänlaista valintaa haastateltaviin liittyen.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa Tuomi ja Sarajärvi (2002, 135) nostavat esille, että ei ole mitään tarkkoja määritelmiä siitä, miten laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointi tulee toteuttaa. Tuomi & Sarajärvi painottavat, että laadullista tutkimusta tulee arvioida eheänä kokonaisuutena, näin sen sisäinen johdonmukaisuus painottuu. Kirjoittajat ovat maininneet muutamia seikkoja, jotka voivat helpottaa arviointia. Näitä asioita ovat muun muassa tutkimuksen kohde ja tutkimuksen tarkoitus, tutkijan sitoumus tutkimukseen, aineiston keruu, tutkimuksen tiedon antajat ja tutkijan suhde heihin, tutkimuksen kesto, aineiston analyysi, tutkimuksen luotettavuus ja tutkimuksen loppuraportointi. Näitä yllä mainittuja asioita käyttäen, olemme arvioineet tutkimustamme, sen eettisyyttä sekä luotettavuutta. Olemme teorian ja oman subjektiivisen arviomme pohjalta tulleet siihen tulokseen, että olemme mahdollisuuksien antamissa rajoissa täyttäneet eettisyyden ja luotettavuuden vaaditut kriteerit. Mielestämme tutkimustamme ei voida valtakunnallisella tai edes maakunnallisella tasolla yleistää, koska on kyse juuri Aseman Lasten Helsingin yhteistyötahoista ja heidän kokemuksistaan ja mietteistään verkostotyötä kohtaan.

6 Tulokset

Tuloksissa tullaan esittelemään vastaukset opinnäytetyölle asetettuihin kolmeen tutkimuskysymykseen: 1. Miten verkostotyöntekijät ovat kokeneet verkostotyön Aseman Lapset ry:n kanssa? 2. Mitä haasteita verkostotyöntekijät kokevat verkostotyössä olevan? 3. Millaisia ideoita verkostotyöntekijöillä on verkostotyön kehittämiseksi? Tulokset on jaettu teemahaastattelurungon mukaisesti teemoihin, jotka ovat kokemukset verkostotyöstä, verkostoyhteistyöhön liittyvät haasteet sekä verkostoyhteistyöhön liittyvät kehittämisehdotukset. Ensimmäiseksi esitellään haastateltavien taustatiedot, heidän yhteistyönsä pituus Aseman Lapset ry:n kanssa, heidän organisaationsa ja heidän henkilökohtaisen työnkuvansa. Taustatietojen jälkeen

siirrytään teemoittain esittelemään tuloksia kolmesta teemahaastattelurungon mukaisesta teemasta (Liite 1).

Taustatietojen jälkeen kuvattiin haastateltavien kokemuksia verkostoyhteistyöstä Aseman Lapsien kanssa. Kokemuksien jälkeen, toisen teeman alla eriteltiin eri haasteita, joita yhteistyökumppanit ovat huomanneet verkostotyössä. Kolmannessa osiossa eli viimeisen teeman alla esiteltiin haastatteluissa ilmi tulleet kehitysideoita verkostotyön kehittämiseksi. Tulospöytäkirjassa on mukana tasaisesti kaikista kahdeksasta haastattelusta poimittuja sitaatteja, jotka on valittu siten, että ne kuvaavat mahdollisimman hyvin tarkasteltavaa ilmiötä. Jokaiselta haastateltavalta on otettu useampi sitaatti tuloskohtaan, ja sitaatteja on tasainen määrä kaikilta haastatelluilta.

Haastateltavia oli yhteensä kahdeksan Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppania, jotka oli kaikki valinnut haastatteluun järjestö omasta yhteistyöverkostostaan. Haastateltavista 62,5 % oli tehnyt yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa noin yhdestä vuodesta reiluun kahteen vuoteen. Haastateltavista 25% oli tehnyt verkostotyötä Aseman Lapsien kanssa 3 vuotta. Ja vain yksi henkilö oli tehnyt yhteistyötä järjestön kanssa reilusti yli 3 vuotta, eli 12,5% haastateltavista oli tehnyt yhteistyötä 6 vuotta Aseman Lapset ry:n kanssa.

Tuloksien kannalta merkittävät taustatekijät, liittyen haastateltavien työnantajiin eli työorganisaatioihin, olemme jakaneet kahdeksan haastateltavan organisaatiot viiteen eri ryhmään: valtioon (poliisi), kirkkoon (Helsingin evankelisluterilainen seurakuntayhtymä), osakeyhtiöihin, Helsingin kaupunkiin sekä järjestöihin. Yksi haastateltava oli valtion palveluksessa poliisina, yksi kirkon alla Helsingin evankelisluterilaisessa seurakunnassa erityisnuorisotyönohjaajana, kaksi osakeyhtiössä töissä esimiehinä, kaksi Helsingin kaupungilla; toinen hallinnollisissa tehtävissä koordinaattorina ja toinen nuorisotyöntekijänä jalkautuvaa työtä tehden ja kaksi haastateltavaa oli järjestötyöntekijöitä; toinen koordinaattorina ja toinen kouluttajana. Haastateltavien työnkuvat olemme jakaneet kolmeen kategoriaan: jalkautuvaan asiakastyöhön, koordinoivaan tai hallinnolliseen työhön sekä näiden kahden välimaastossa olevaan työmuotoon, jossa yhdistyy kumpaakin edellä mainituista työnkuvista.

6.1 Haastateltavien taustatiedoista

Kolme kahdeksasta haastateltavista kertoi työskennelleensä Aseman Lapset ry:n kanssa parin vuoden ajan yhteistyössä. Kaksi haastateltavaa oli tehnyt yhteistyötä kolme vuotta järjestön kanssa. Toiselle heistä Aseman Lapset ry oli ollut yhteistyökumppani jo edellisessä työpaikassa. Kahdelle haastateltavalle Aseman Lapset ry oli suhteellisen tuore yhteistyökumppani: en-

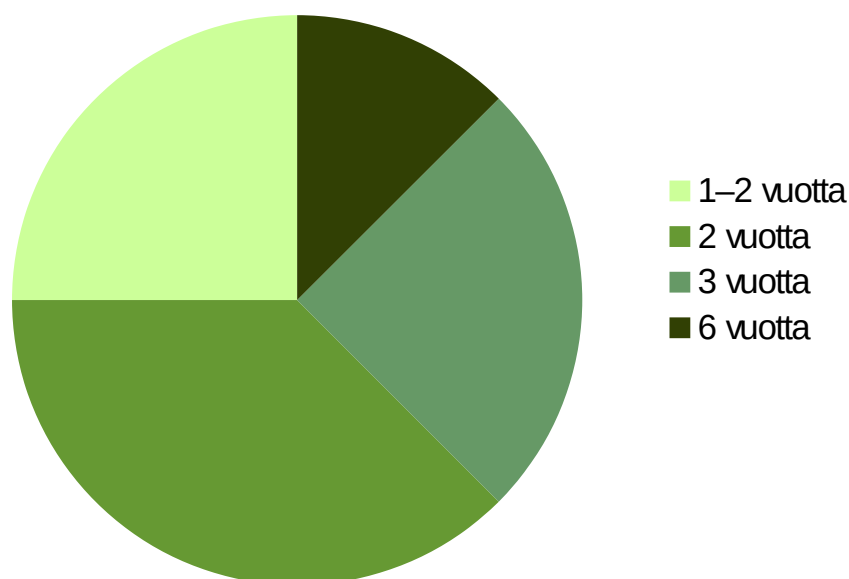
simmäisen kohdalla yhteistyötä oli jatkunut haastatteluvaiheessa vasta vajaan vuoden verran ja toisen kohdalla 1,5 vuotta. Yksi haastateltava oli tehnyt yli 3 vuotta yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa, hän oli tehnyt yhteistyötä kuusi vuotta järjestön kanssa. Haastateltavista hän oli tehnyt pisimmän aikaa yhteistyötä järjestön kanssa. Kaksi vuotta yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa yhteistyökumppaneista kertoi oman organisaationsa tehneen 7 vuotta järjestön kanssa yhteistyötä, jo vuodesta 2009. Hänen organisaationsa oli ollut siis haastateltavien organisaatioista eniten aikaa yhteistyössä Aseman Lapsien kanssa. Hän kertoi yhteistyökuvioistaan järjestön kanssa tällä tavoin:

"Mie ite oon ollu yksikössä töissä kaksi vuotta ja koko sen aikaa on oltu tiiviissä yhteistyössä Aseman Lasten kanssa. Selvittelin myös vähän meidän historiaa, niin ilmeisesti vuodesta 2009 lähtien ollaan jo oltu todella tiiviisti mukana. "

Kolme kahdeksasta yhteistyökumppanista kertoi henkilökohtaisesti työskennelleensä Aseman Lasten kanssa yhteistyössä haastatteluhetkellä parin vuoden ajan. Yksi pari vuotta yhteistyötä tehneistä tarkensi yksikkönsä tehneen yhteistyötä järjestön kanssa jo seitsemän vuotta. Kaksi haastateltavaa kertoi työskennelleensä kolme vuotta Aseman Lasten kanssa. Toinen heistä kertoi työskennelleensä vuoden uudessa työpaikassaan ja kaksi aiempaa vuotta edellisessä työpaikassa tiiviissä yhteistyössä järjestön kanssa. Ja toinen kolme vuotta yhteistyötä tehnyt kertoi järjestön, jossa hän on töissä, tehneen yhteistyötä Aseman Lasten kanssa jo kuusi vuotta. Yksi haastateltava kertoi yhteistyön järjestön kanssa kestäneen vasta vajaan vuoden, mutta kuitenkin koko sen ajan, kun hän oli ollut työtehtävässään. Hän lisäksi kertoi itse aloittaneensa yhteistyön organisaationsa ja Aseman Lasten ry:n välillä, aiemmin yhteistyötä ei ollut kyseisessä osakeyhtiössä lainkaan kyseisen järjestön kanssa.

Toinen alle kaksi vuotta yhteistyötä Aseman Lasten kanssa tehneistä verkostokumppaneista oli tehnyt yhteistyötä järjestön kanssa noin puolitoista vuotta. Pisimpään henkilökohtaisesti Aseman Lapset ry:n kanssa yhteistyötä tehneistä haastateltavista oli tehnyt itse yhteistyötä järjestön kanssa jo kuusi vuotta haastatteluhetkellä. Hän oli myös ainoa, joka oli tehnyt henkilökohtaisesti yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa yli 3 vuotta haastatteluhetkellä. Alla oleva kuvio havainnollistaa haastateltujen yhteistyökumppaneiden yhteistyövuosia Aseman Lapset ry:n kanssa.

Haastateltavien yhteistyövuodet Aseman Lapset ry:n kanssa



Kuvio 1: Verkostokumppaneiden yhteistyövuodet Aseman Lapsien kanssa

Kokonaisuudessaan kaikki kahdeksan haastateltavaa oli haastatteluhetkellä tekemisissä Aseman Lasten kanssa - yhteistyötavat vaihtelivat hankkeista, ohjausryhmiin ja työryhmiin. Puolet haastateltavista, eli neljä kahdeksasta haastateltavasta, teki yhteistyötä hankkeen kautta Aseman Lapset ry:n kanssa ja loput tekivät yhteistyötä muilla työtavoilla järjestön kanssa.

Neljä kahdeksasta haastateltavasta kertoi yhteistyön Aseman Lasten kanssa muodostuvan jonkin hankkeen ympärille. Kolme heistä kertoi yhteistyön pyörivän Aseman Lasten hankkeen ympärillä ja yksi järjestössä toimiva kertoi yhteistyön alkaneen heidän oman järjestönsä hankkeesta. Hän lisäsi myös järjestönsä kouluttaneen Aseman Lasten henkilökuntaa ja vapaaehtoisia ja sitä kautta olleensa tekemisissä järjestön kanssa. Aseman Lapset on kuulunut myös heidän järjestönsä oman hankkeen ohjausryhmään. Yksi järjestössä työskentelevä haastateltava kertoi yhteistyön olevan Aseman Lasten katusovitteluhankkeeseen liittyvää, hän kertoo kuuluvansa kyseisen hankkeen ohjausryhmään. Yksi jalkautuvaa asiakastyötä tekevä haastateltava kertoi yhteistyön Aseman Lasten kanssa olevan kaksi vuotta kestäneen katuväkivaltaa ehkäisevä työn hankkeen parissa. Hän lisäsi kysymykseen, että tekee järjestön kanssa hankkeen lisäksi yhteistyötä erilaisissa yhteistyöverkostoissa sekä kouluilla koulu yhteistyötä. Neljäs hankkeen kautta yhteistyötä tekevä haastateltava kertoi yksikkönsä olleen mukana Aseman Lasten Walkers -bussihankkeessa ja tukeneensa aikoinaan Walkers -talon perustamisessa Kamppiin. Hän myös kertoi, että melkein kaikissa yksikön verkostoyhteistyöryhmissä on nuorisotyöjärjestö Aseman Lapset mukana. Haastateltava kertoi näin yhteistyön laadusta järjestön kanssa:

"Tuettiin heitä tässä Walkers -talon perustamisessa, kun he haki kaupungilta avustusta ja silloin meidän yksikkö oli osa sitä, niin siihen aikaan tehtiin jo yhteistyötä. Samoin bussihankkeessa ollaan oltu mukana. Itseasiassa mä mietin, melkein kaikkia meidän verkostoyhteistyöryhmiä missä ollaan ja siellä usein on Aseman Lapset mukana ja me ollaan myös. Kuitenkin meidän toimiala liittyy turvallisuuteen ja se kaduilla tehtävä työ on itse asiassa tosi tärkeitä; kuulla sieltä niitä viestejä mitä siellä tapahtuu, ni se on tosi tärkeä tietotaho meille."

Yksi osakeyhtiössä työskentelevä esimiesasemassa oleva haastateltava kertoi tehneensä yhteistyötä tiiviisti Walkersin kanssa Kampin alueella. Yhteistyö on hänen mukaansa liittynyt Kampissa oleskelevien nuorten ohjaamiseen paremmille "hengailupaikoille" ja nuorten aiheuttamien häiriöiden vähentämistoimiin. Näin hän kuvasi haastattelussa yhteistyötään Aseman Lapsien kanssa:

"Aseman Lasten kanssa ollaan tehty yhteistyötä Kampin alueella oleskelevien ja hengailuvien nuorten kanssa liittyen enemmän siihen, että saadaan nää nuoret ohjattua paremmille hengailupaikoille ja vähennettyä nuorista aiheutuvaa häiriötä kauppa-keskuksessa."

Toinen esimiesasemassa oleva osakeyhtiössä työskentelevä haastateltava kertoi yhteistyön muodostuvan nuorten parissa tehtävään case -työskentelyyn ja nuorisoa koskevaan tietojen vaihtoon. Hänen lisäksi neljä muuta mainitsivat tietojen vaihdon olevan yksi keskeinen yhteistyön muoto. Yksi näistä neljästä haastateltavasta kertoi organisaatiolleen olevan erittäin tärkeää kuulla viestejä mitä "Helsingin kaduilla" tapahtuu. Ja toinen heistä painotti tiedon liikuttamisen tärkeyttä, hän lisäsi ettei kaikki yhteistyötahot voi saada tarvittavaa tietoa omassa työssään samalla lailla kerättyä kuin ehkä yhteistyökumppanit saavat. Kolmas heistä kertoi haastattelussa tietojen vaihdon lisäksi yhteistyön Aseman Lapset ry:n kanssa painottuvan jalkautumiseen nuorten keskuuteen ja palavereihin:

"-Palavereissa olen ollut paljon missä käydään läpi erilaisia mahdollisuuksia yhteistyöhön."

"-- He voivat meille myös osoittaa tällaisia huolestuttavia nuoria ja toiseen suuntaan myös meiltä. Heidän kanssaan on ollut miellyttävää mennä kohtaamaan nuoria kadulle, koska he tuntevat etukäteen tosi paljon ongelmallisista lähtökohdista tulevia nuoria ja se kynnys on matalampi meillekin puhua, kun he ovat mukana siinä meidän kanssa."

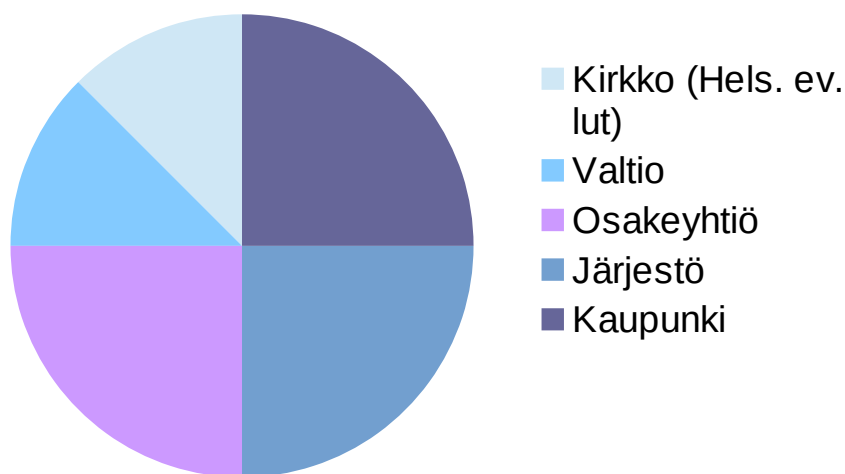
Viimeinen haastateltava kertoi yhteistyön Aseman Lasten kanssa olleen katusovittelua, jalkautumista ja tapahtumissa mukana oloa. Hän myös lisäsi olleensa pitämässä järjestön kanssa yhdessä nuorten yksinhuoltajaäitien ryhmää.

”No siis katusovitteluu oon tehnyt ja muuten jalkautumista ja tapahtumissa mukana oloa. Aseman Lasten kanssa on sitten ollut tietenkkin tuo nuorten yksinhuoltajaäitien kanssa pidettävät ryhmät.”

Olemme jakaneet kahdeksan haastateltavan työnantajat eli organisaatiot viiteen eri ryhmään: valtioon (poliisi), kirkkoon (Helsingin evankelisluterilainen seurakuntayhtymä), osakeyhtiöihin, Helsingin kaupunkiin sekä järjestöihin. Työnkuvat olemme jakaneet kolmeen kategoriaan: jalkautuvaan asiakastyöhön, koordinoivaan tai hallinnolliseen työhön sekä näiden kahden välimaastossa olevaan työmuotoon, jossa yhdistyy kumpaakin edellä mainituista työnkuvista.

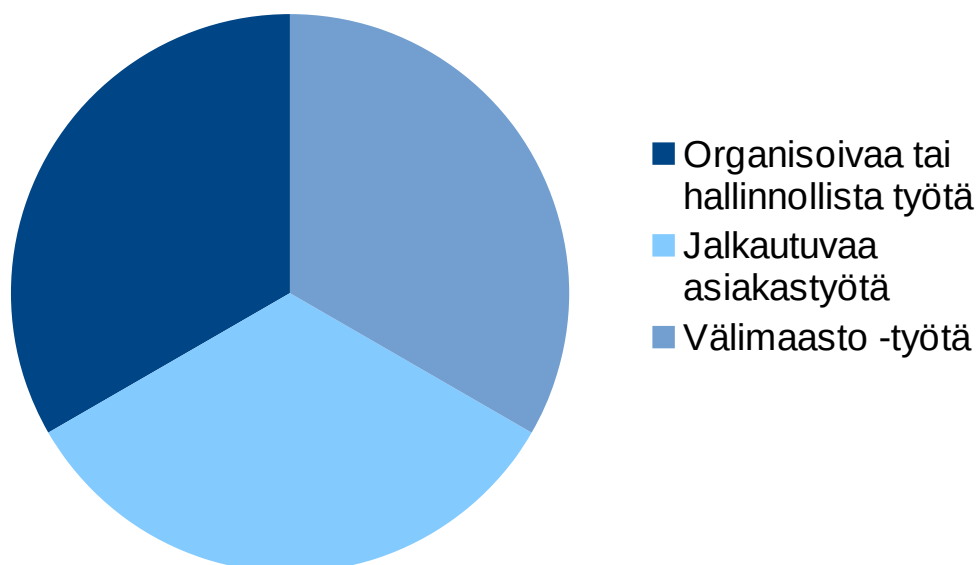
Kaksi kahdeksasta haastateltavasta työskentelee osakeyhtiössä, kummatkin heistä ovat organisaatiossaan esimiesasemassa. Toinen tekee jalkautuvaa asiakastyötä, kun taas toinen heistä toimii koordinoivissa ja hallinnollisissa tehtävissä. Kahden haastateltavan työnantaja on Helsingin kaupunki. Toinen heistä tekee jalkautuvaa asiakastyötä ja toinen koordinoivaa ja hallinnollista työtä. Kaksi kahdeksasta haastateltavasta on töissä järjestössä ja molemmat tekevät työtä, joka on välimaastossa jalkautuvan asiakastyön ja koordinoivan tai hallinnollisen välillä. Toinen heistä on koordinaattorina työskentelemässään järjestössä ja toinen toimii kouluttajana järjestössään. Yksi haastateltava työskentelee Suomen Valtion palveluksessa virkamiehenä ja hänen työnsä on jalkautuvaa asiakastyötä, johon kuuluu joitakin hallinnollisia tehtäviä, mutta kategorisoimme hänet kuitenkin jalkautuvan työmuodon piiriin. Yksi haastateltava on töissä kirkon palveluksessa Helsingin seurakuntayhtymässä ja hänen työmuotonsa on jalkautuvaa asiakastyötä. Alla olevissa kahdessa kuviossa havainnollistetaan haastateltujen yhteistyökumppaneiden organisaatioita ja haastateltavien työnkuvaa.

Haastateltavien organisaatiot



Kuvio 2: Yhteistyökumppaneiden organisaatiot

Haastateltavien työnkuva



Kuvio 3: Yhteistyökumppaneiden työnkuva

6.2 Kokemuksia verkostotyöstä

Jokainen haastateltu yhteistyökumppani kuvaili yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa positiivisesti. Yli puolet haastateltavista koki verkostoyhteistyön helpoksi Aseman Lapsien kanssa. Myös asioita kuten yhteistyön hyödyllisyys ja vaivattomuus sekä Aseman Lapsien kanssa olevat hyvät henkilökohtaiset suhteet ja vahva luotto Aseman Lapsiin nousivat esiin haastateltavien vastauksista kautta aineiston. Yhteistyössä konkreettinen tekeminen sekä yhteisten saavutettujen tuloksien palkitsevuus ja järjestön helposti lähestyttävyyden tulivat esiin yhteistyökumppaneiden vastauksista useaan otteeseen. Samalla aaltopituudella oleminen Aseman Lapsien kanssa ja yhteiset tavoitteet verkostotyössä sekä ymmärrys toisia kohtaan verkostotyössä nousivat esiin jokaisessa haastattelussa. Vain yksi haastateltava kuvasi negatiivisella sanalla "ohut" Aseman Lapset ry:n kanssa tehtyä yhteistyötä ja senkin haastateltava painotti johtuvan siitä, että yhteistyötä oli haastatteluhetkellä ollut järjestön kanssa vasta vajaan vuoden ajan ja verkostotyö oli vielä alkutekijöissä. Haastateltava silti kertoi useassa kohtaa haastattelua olevansa ylpeä, että hänen organisaatiollaan on kyseinen järjestö yhteistyökumppaninaan ja mainitsi levittävänsä Aseman Lapsien ilosanomaa joka paikassa.

Kaikki kahdeksan haastateltavaa kuvaili yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa positiivisesti. Yli puolet eli viisi haastateltavaa koki yhteistyön helpoksi järjestön kanssa. Myös asioita kuten rento yhteistyö, tuttuus, yhteistyön hyödyllisyys ja luontevuus, saumattomuus, mukavuus, joustavuus, luotettavuus ja vaivattomuus nousivat esiin haastateltavien vastauksista. Yhteis-

työn konkreettisuus sekä palkitsevuus, yhteinen mielekäs tekeminen ja järjestön helposti lähestyttävyyden tulivat esiin vastauksista. Lisäksi samalla aaltopituudella oleminen, saman kielen omaaminen ja yhteisen tavoitteen olemassa olo sekä keskinäinen ymmärrys tulivat yhdestä vastauksesta esiin, kun kysyttiin minkälaiseksi haastateltava kuvailisi Aseman Lapset ry:n yhteistyötä. Vain yksi kuvasi negatiivisella sanalla "ohut" yhteistyötä ja senkin hän painotti johduttavan siitä, että yhteistyötä oli haastatteluhetkellä ollut järjestön kanssa vasta vajaan vuoden ajan. Hän silti koki yhteistyön positiiviseksi.

Neljä kahdeksasta, eli puolet haastateltavasta kuvasi Aseman Lasten kanssa tehtävää yhteistyötä helpoksi ja luontevaksi/vaivattomaksi/saumattomaksi/mutkattomaksi. Yksi heistä lisäsi verkostoyhteistyön olevan avointa ja hyödyllistä ja kertoi tuttuuden lisäävän yhteisen asian eteenpäin viemistä. Toinen, joka kuvaili yhteistyötä helpoksi, lisäsi, että ihmiset Aseman Lapsetilla ovat hänen mielestään helposti lähestyttäviä ja kuvaili yhteistyön olevan saumattoman lisäksi mukavaa. Hän myös kertoi, että nuorisotyötä tekevissä verkostoissa on mukava tehdä yhteistyötä, koska kaikilla on tulenpalava tahto tehdä juuri sitä työtä ja ei ole kilpailuasetelmia, sillä kaikilla on yhteinen selkeä tavoite nuorten aseman parantamisessa:

"No nuorisopuolella siis sen huomaa, että tehään aika paljon yhteistyötä ja verkostotyötä, koska kaikilla on aika tulenpalava tavoite, toive siinä nuorten aseman parantamisessa ja kaikki tietää sen, että se työ ei lopu tekemällä, et ei oo sellasii kilpailuasetelmia, mikä on must tosi hienoo, että nuorisopuolella pystytään ja tavoitellaan sitä yhteistyötä ja nähään sen hyödyt enemmän kun et tehään yksin jotain, vaan et yhdessä pystytään ehkä tekee enemmänkin."

Toinenkin haastateltava mainitsi saman tavoitteen yhteistyötä kuvaillessaan. Kolmas, joka kuvaa yhteistyötä helpoksi ja vaivattomaksi, lisää, että Aseman Lapset ovat todella hyvä yhteistyötaho, koska ovat pystyneet osoittamaan työnsä vaikuttavuuden. Hän kertoi myös järjestöllä olevan laaja asiantuntemus monen vuoden ajalta nuorten parissa tehtävästä työstä ja siitä mitä kaupungin kaduilla tapahtuu. Lisäksi hän painotti, että Aseman Lapsetilla on jo nykyään sen verran resursseja, että pystyvät niitä osoittamaan verkostoyhteistyöhön.

"Se on ollut aika helppoa ja vaivatonta, kuten tossa jo sanoin niin selvittelin vähän noita meidän taustoja, niin tavallaan silloin jo todettiin, että Aseman Lapset ry on tosi hyvä yhteistyötaho ihan sen takii, kun he on pystynyt osoittamaan sen heidän työn vaikuttavuuden sillä työllä mitä he tekee. Sitten tosiaan se, että heillä on niin laaja asiantuntemus jo nyt jo aika monen vuoden ajalta siitä nuorten parissa tehtävästä työstä ja mitä täällä kaupungin kaduilla tapahtuu. On siis ollut tosi helppoa heidän kanssa yhteistyö ja heillä on ilmeisesti kuitenkin jo tässä vaiheessa jo sen verran resursseja, että pystyvät sitten myös osoittamaan resursseja tähän verkostoyhteistyöhön."

Yksi Helsingin kaupungilla työskentelevä jalkautuvaa asiakastyötä tekevä haastateltava kuvaili verkostoyhteistyötä erittäin joustavaksi ja luotettavaksi. Hän lisäsi, että Aseman Lasten kanssa tehtävä yhteistyö on konkreettista ja täydensi, että turhia kokouksia ei ole ja yhteistyöllä on aina joku jatkumo kokouksen päättyessä. Hän korosti konkreettisen tekemisen merkitystä yhteistyössä.

"Ensinnäkin se on hirveen joustavaa. Mun mielestä siellä ei oo mitään sellasia turhia kokouksia, siellä on aina asiaa ja sit tosiaan se joustavuus ja jotenkin siis se luotettavuus ja jotenkin semmonen konkreettinen, että niin sanotut turhat kokoukset, niitä ei oo vaan se aina tähtää siihen, mitä seuraavaks tehdään, miten voitais nyt kehittää. Sitten mistä mä oon tykännyt tosi paljon on se, että aina kun päätetään kokous, niin aina sitten mietitään mitäs nyt sit jatkossa, et asiat ei jää niin sanotusti lillumaan. Kun mä oon kentällä töissä, niin jotenkin semmonen konkreettinen tekeminen on se, että voidaan kehittää yhdessä, se ei voi jäädä, että nyt ollaan päästy tähän asti ja mitä me sitten tehdään."

Toinenkin haastateltava kuvaili Aseman Lapset ry:n kanssa tehtävää yhteistyötä rennoksi ja kehui järjestön porukkaa hyväksi. Kuudes haastateltava kuvasi verkostoyhteistyötä suhteellisen palkitsevaksi ja kertoi, että sen kautta yhtiössä on pystytty ohjaamaan omaa työn painopistettä.

"Verkostoyhteistyö on ollu kyllä suhteellisen palkitsevaa ja siitä on saatu meille paljon hyvää tietoa Aseman Lasten puolelta nuorten vallitsevista teemoista ja minkälainen meininki siellä yleisesti on nuorten keskuudessa ollut ja sitä kautta ollaan pystytty myös ohjaamaan meidän työssä sitten taas omaa painopistettämme sen mukaan miltä ajat ja trendit vaikuttaa."

Yksi haastateltava kertoi yhteistyön jääneen toistaiseksi ohueksi, johtuen siitä, että yhteistyötä on ollut vasta yksi vuosi. Hän kuitenkin kuvasi yhteistyötä positiiviseksi. Hän kertoi oman organisaationsa olevan iloinen, että heillä on Aseman Lapset yhteistyökumppanina, sekä hän kertoi levittävänsä Aseman Lapsien kanssa tehtävän yhteistyön ilosanomaa joka paikassa missä käy.

"Kyllä todellakin tätä ilosanomaa tästä Aseman Lasten kanssa tehtävästä yhteistyöstä jokapuolella kerron; sitä että me ollaan tosi ilosia, että ollaan tässä mukana."

Vajaa puolet haastateltavista kuvasi yhteisten onnistumisten olleen heille palkitsevinta verkostotyössä. He mainitsivat hankkeen läpisaamisen, vaikeuksiin joutuneen nuoren auttamisen ja ohjaamisen ja työn vaikutuksen näkemisen yhteisiksi onnistumisiksi. Toinen vajaa puolisko kaikista haastateltavista mainitsi yhteistyöstä saadut kontaktit/verkostot heille palkitsevimiksi verkostotyössä. Aseman Lapset ry:n kontaktit viranomaistahoin koettiin tärkeiksi, samoin verkostoituminen ylipäänsä. Samansuuntaiset tarkoitukset nuorten aseman parantami-

seksi koettiin tärkeäksi verkostoissa. Yhteistyökumppaneiden resurssien ja tietotaidon käyttäminen tarvittaessa mainittiin tärkeäksi.

Kolme kahdeksasta haastateltavasta kertoi yhteisten onnistumisten olleen palkitsevinta verkostotyössä. Ensimmäinen haastateltava kertoi onnistumiseksi yhteisen hankkeen läpisaamisen. H5 kertoi palkitsevaksi nähdä nuoren, joka on joutunut vaikeisiin tilanteisiin saavan mahdollisuuden ja että nuorta kohdellaan arvostavasti. Kuudes haastateltava kuvasi palkitsevammaksi sen, että työllä, jota he ovat tehneet Aseman Lasten kanssa yhdessä, on ollut vaikutusta. Hän myös lisäsi, että nuorten ohjaaminen oikeaan suuntaan puuttumalla nuorten käyttäytymiseen on ollut palkitsevaa.

"Palkitsevinta oikeestaan on ollut se, että ollaan saatu tuotua Aseman Lasten tietoon tällaisia ongelmatapauksia, johon he on pystynyt omalta osaltaan puuttumaan ja käymään näiden henkilöiden kanssa keskusteluja asioista ja ollaan saatu sillä tavalla nuoria enemmän sille kaidalle polulle ja ohjattua enemmän oikeeseen suuntaan. Se on ollu palkitsevinta silleen, että siinä on nähny silleen, että sillä työllä mitä ollaan tehty Aseman Lasten kanssa yhteistyössä, niin sillä on ollu kuitenkin vaikutusta."

Kolme kahdeksasta haastateltavasta mainitsi yhteistyöstä saadut kontaktit/verkostot palkitsevimiksi verkostotyössä. Yksi heistä kertoi, että Aseman Lapset ry:n kontaktit viranomaistahoihin ovat olleet hyödyllisiä tapauksissa, joissa jouduttiin puuttumaan häiriötilanteisiin tai rikkoliseen käyttäytymiseen. Toinen heistä kertoi palkitsevimman asian liittyvän verkostoitumiseen, että saa kontakteja eri organisaatioista, avaa omaa katsontakantaa ja hyödyttää muita.

"Jotenkin se liittyy siihen verkostoitumiseen, et on niit kontakteja vähän eri puolilla tai eri organisaatioissa, niin se jollain tavalla avaa sitä omaakin katsantokantaa tai omia ajatuksia ja sitä kautta ajattelen, että se on antoisaa kun se hyödyttää paljon muitakin. Esimerkiksi kun puhutaan siitä ohjausryhmätyöskentelystä, niin se on yks asia ja siellä on jotain, mutta sen ulkopuolella se antaa myöskin paljon muuta ja tietysti ollaan myöskin tehty muunkinlaista yhteistyötä heidän kanssa."

Kolmas kuvasi verkostoja ja yhteistyökumppaneita palkitseviksi verkostotyössä, koska yksin ei pysty kaikkea tekemään ja on hyvä olla verkostoja, joilla on samansuuntaiset tarkoitukset nuorten aseman parantamiseen liittyen. Hän lisäsi, että on hyvä pystyä kääntymään verkostojen puoleen ja hyödyntämään toisten resursseja ja tietotaitoa.

"Se, että yksin ei pysty kaikkea tekemään eli on pakko olla yhteistyökumppaneita ja verkostoja, joitten puoleen voi tarvittaessa kääntyä ja on aina ilo tehdä sitten yhteistyötä tahon kanssa, joilla on saman suuntaiset tarkoitukset ja pyritään meidän hankkeen osalta varsinkin nuorten aseman parantamiseen ja heidän äänen kuulluksi tule-

miseen. No kyl mä luulen se, että pääsee jakamaan yhteistyötä ja sitte käyttämään kummanki järjestön resursseja ja sitä tietotaitoa."

Yksi kahdeksasta haastateltavasta ei vastannut kysymykseen mitään ja yksi kahdeksasta haastateltavasta vastasi aivan eri tavalla kun muut ja hänellä ei ollut tähän kysymykseen liittyen vastauksessa yhdistäviä tekijöitä toisten haastateltavien kanssa. Tämä kyseinen haastateltava mainitsi palkitsevimiksi asioiksi verkostoyhteistyössä Aseman Lapset ry:n kanssa kolme seikkaa. Ensimmäinen näistä seikoista oli hänelle yhteistyön helppous. Toinen asia, jonka hän mainitsi palkitsevana, oli tiedonvaihdon toimiminen Aseman Lapsien kanssa. Kolmantena, hän koki palkitsevaksi verkostoyhteistyössä, sen, että järjestöllä on hänen mukaansa "hyviä tyypejä duunissa siellä".

"Helppo olla yhteistyössä heidän kanssaan ja tosiaan tieto vaihtuu puolelta toiselle tosi hyvin. Hyviä tyypejä on duunissa siellä."

Viimeinen haastateltava kuvasi palkitsevimaksi verkostoyhteistyössä olleen se, että hommat ovat hänen mielestään menneet hyvin ja kaikki on luistanut saumattomasti yhteen Aseman Lapsien kanssa. Hän myös lisäsi nauttivansa siitä ettei tarvitse "vetää kivirekeä perässä".

Kuudenteen kysymykseen löytyi vähiten yhtenäisyyksiä vastauksissa. Vain kaksi haastateltavaa mainitsi tulokseksi ammatillaisuuden kehittymisen saavutukseksi, jonka ovat saaneet verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa. Haastateltavat mainitsivat saavutuksiksi verkostotyössä myös valtakunnallisen näkyvyyden, nuorten auttamisen, yhteisen käsityksen luomisen asioista, nuorten saamisen katusovittelun piiriin, yhteisten lausuntojen antamisen, poliisin työn kehittymisen, osaamisen yhdistämisen ja tiedonvaihdon verkostokumppaneiden välillä, nuorten kohtaamisen helpottumisen, tietotaidon lisääntymisen ja verkostokumppaneiden resurssien hyödyntämisen omassa organisaatiossa.

Kahdeksan haastateltavan vastauksista kuudenteen kysymykseen saavutetuista tuloksista Aseman Lapsien kanssa tehdystä verkostoyhteistyöstä löytyi aiempiin kysymyksiin verraten vähemmän yhtenäisyyksiä. Vain kaksi haastateltavaa mainitsi tulokseksi saman asian, joka oli ammatillaisuus. Ensimmäinen heistä kuvasi nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten tavoittamisen hyväksi tulokseksi sen vuoksi, että hänen organisaationsa saavutti niin tavoitteet, mitkä hänen organisaationsa omassa hankkeessa oli asetettu. Haastateltava lisäsi tärkeäksi verkostotyön tulokseksi myös yhdessä käydyn jatkuvan keskustelun, joka on ohjannut oman organisaation hanketta eteenpäin. Toinen heistä kertoi Aseman Lapset ry:n tuoneen selvästi lisää ammatitaitoa omassa työympäristössään työskentelyyn. Hän kehui yleisesti muutenkin tuloksia hyviksi. Yksi haastateltava kertoi yhteistyön tuottaneen selkeitä tuloksia konk-

reettisen tekemisen ansiosta. Hän kuvasi konkreettisen tekemisen toteutuvan parhaiten niin, että asioita tehdään konkreettisesti siellä alueella, missä projekti on.

"--Se konkreettinen tekeminen, että asiat ei vaan jää vaan asioita oikeesti konkreettisesti tehdään siellä alueella. Kaikki omista lähtökohdistaan, mutta kuitenkin, että on joku yhteinen näky. Se on mun mielestä ollu ihan selkeitä tuloksia. "

Viimeinen haastateltava kuvasi katusovittelun saaneen aikaan valtakunnallista näkyvyyttä ja saaneensa yhteistyön avulla muutamia nuoria kaidalta polulta pois, mutta muuten arvioi että tulokset nähdään vasta kymmenen vuoden päästä, koska hänen mielestään hänen työtään tai yhteistä työtä Aseman Lapsien kanssa on todella vaikeata mitata.

"No siis se katusovittelu missä mä olin mukana niin se on saanu valtakunnallista näkyvyyttä ja sitä on ruvettu tekee muuallakin kun vaan Kampissa, niin oon siinä ollut alusta asti mukana yhteistyökumppanina sitä käynnistämässä. Muutamia nuoria ehkä saatu tuolta kaidalta polulta pois ennaltaehkäisevästi. Nyt kun meillä on se yksinhuoltajaäitien ryhmä, niin mä jotenkin aattelen, että ne äidit, jotka on pihalla raha-asioista, niin on saanut sieltä jotain vinkkejä elämään. Tulokset tulee vasta kymmenen vuoden päästä, ikinä et tavallaan näe sitä työsi tulosta. Mä aattelen, että mun työtä tai sitä mitä ollaan tehty yhdessä, niin sitä on kauheen vaikee mitata."

Yksi haastateltavista kertoi, että tulokset ovat pääasiallisesti toistaiseksi olleet vielä Aseman Lapsille päin. Hän kuitenkin lisäsi, että yhteistyö on kuitenkin tuottanut tulosta, koska hänen organisaationsa ja Aseman Lapset ry ovat pystyneet muodostamaan yhteistä käsitystä isoista kysymyksistä kuten mitä sovittelu on ja näin käsitteiden määrittely on hänen mielestään helpottanut edistämään itse asiaa eli sovittelua. Yksi haastateltava kertoi yhdessä Aseman Lapset ry:n kanssa saavutetuksi tulokseksi, että he ovat pystyneet verkostona antamaan lausuntoja joistakin asioista ja kyenneet ajamaan niitä asioita eteenpäin. Hän kuvaili, että vaikka näiden lausuntojen antaminen ei välttämättä liittynyt aina kummankaan työhön suoranaisesti, niin he ovat kuitenkin yhteistyön ansioista pystyneet vaikuttamaan eri teemoissa muuallakin. Kuudes haastateltava kertoi tulokseksi sen, että Aseman Lasten avulla kauppakeskuksessa häiriöitä aiheuttavia tai rikoksia tehneitä nuoria on saatu katusovittelun piiriin.

"Tuloksia ollaan saatu muun muassa katusovittelun kautta kauppakeskuksessa häiriöitä aiheuttavia nuoria tai kauppakeskuksen liikkeissä rikoksia tehneitä nuoria ollaan saatu katusovittelun piiriin --Varsinkin näissä katuvoittelutapauksissa yhteistyö Aseman Lasten kanssa on ollut hyvin tuottoisaa, Viimeisin tapaus, jonka itse olin ollut käsittelemässä oli tällainen nuorten ilotulitteiden käyttö kauppakeskuksessa ja sen ympäristössä. Nuoret oli heitellyt ilotulitteita ihmisten eteen ja kauppakeskuksen käytävillä ja nuoret oli siitä saatu kiinni. Heidän kanssaan käytiin sitten katusovittelun kautta tällainen seuraamusmenettely ja nuorten ja heidän vanhempien kanssa käytiin keskustelut, jossa purettiin tää tapahtuma ja siitä koituneet mahdolliset vaaratilanteet joita

olis voinut syntyä ja tulevaisuuden seuraamuksia siitä jos toiminta jatkuu edelleen ja tälläisiä ideoita vielä tulee, niin saatiin hyvä tulos siitä, että nuoret itse oli sitä mieltä, että viisi kuukautta on kohtuullinen aika siihen, että he eivät oleskele Kampin alueella, Kampin keskuksessa lainkaan elleivät ole vanhempien kanssa liikkeellä."

Yksi haastateltava kertoi Aseman Lasten auttaneen hänen organisaatiotansa selvästi nuorten kohtaamisissa. Hän kuvasi poliisin nuorisotyön kehittyneen Aseman Lapset ry:n ansiosta. Kolmanneksi tulokseksi hän mainitsi tietojen vaihdon tärkeyden. Ja tietojen vaihdon kautta hän lisäsi vielä verkostoyhteistyön tulokseksi osaamisen yhdistämisen.

"--Painotan vielä tiedonvaihtoa liittyen just vaikka rikoksiin, joita tapahtuu nuorten parissa, niin se voi meitä helpottaa jos on joku tuttu niin voidaan sitten puuttua siihen. Koska kaikkia mekään ei voida tuntea, niin voidaan yhdistää sitten osaamista."

Melkein puolet, eli kolme kahdeksasta, haastateltavista kertoi tiedon kaduilta olevan hyödyllistä verkostotyöstä saatua tietoa, jota pystyy hyödyntämään omassa työssään. Melkein puolet haastateltavista eli kolme verkostokumppania kertoi verkostotyöstä saatujen yhteyksien olevan asia, jota pystyvät hyödyntämään omassa työssään. Muita mainittuja hyödyllisiä asioita, joita on saanut verkostotyöstä omaan työhönsä, ovat tietotaito, ymmärrys sekä asioiden jakaminen, oman työn kehittäminen, osaamisen yhdistäminen ja nuorten kohtaamisen selkeä helpottuminen.

Kolme kahdeksasta haastateltavasta kertoi parhaiten pystyvänsä omassa työssään hyödyntämään verkostotyöstä saatua tietoa kaduilta. Yksi heistä kertoi kadulta tulevan tiedon olevan todella tärkeitä hänen organisaatiossaan. Hän lisäsi ettei Kaupungissa ole juuri tahoja, jotka tuottavat tietoa, joka tulee kaduilta. Hän kertoi, että hänen organisaatiossaan on pyritty lobbaamaan kaduilla tehtävää jalkautuvaa työtä kovasti, jotta saataisiin enemmän viranomaistahoja sekä järjestöjä kaduille tekemään lisää jalkautuvaa työtä. Hän kuvasi Aseman Lapset ry:tä juuri tahoksi, joka tuottaa kaduilta hyvää tietoa ja lisäsi lopuksi, että tiedon vaihtaminen verkostossa on hyödyttänyt hänen omaa työtänsä.

"Se on ollut tosi tärkeä meille se tieto sieltä kaduilta, koska meillä ei hirveesti sellaisia tahoja oo ketkä sitä tietoa tuottais tässä kaupungissa, et se on erittäin tärkeä meille. Me on ihan tosi kovasti yritetty lobata tällasta jalkautuvaa työtä kaupungin kaduilla muutenkin, et saatas enemmän viranomaistahoja, järjestötahoja kaduille tekemään työtä siellä missä ne ihmiset oikeesti on, niin tällänen olemassa oleva taho on kyllä hirmu hyvä ja se tiedon vaihtaminen."

Toinen haastateltava, joka kuvasi tiedon kadulta hyödylliseksi ja kullanarvoiseksi omalle työleen, kertoi tiedon antavan hänelle hyvää oppia ja materiaalia. Kolmas, joka mainitsi kadulta tulevan tiedon hyödylliseksi, kertoi, että omassa työssään ja myös yksityiselämässään hän

hyötyy kovasti siitä, että tietää mitä keskustan alueella tapahtuu ja mitkä ovat haasteet, joiden kanssa painitaan ja mitä nuorten maailmassa tapahtuu milloinkin ja mihin voi olla vaikuttamassa sekä kauppakeskuspäällikkönä että yksityishenkilönä. Tietojen vaihtaminen nousi myös erään toisenkin haastateltavan vastauksessa oleelliseksi. Haastateltava kertoi Aseman Lasten helpottaneen häntä nuorten kohtaamisessa ja yhteistyön kehittäneen omaa työtä sekä hän kertoi oppineensa yhdistämään eri alojen osaamista.

"--Palavereissa mitä käydään liittyen paikallisiin ongelmiin ja erityisesti siihen miten nuoriso oirehtii, niin siinä on hyvä, että on ollut molemmilta puolilta, niin tiedetään molemmilta puolilta mitä kumpikin toimija tekee niin Aseman Lapset kuin poliisikin, ja se on ollut ainakin tuloksellista. Painotan vielä tiedonvaihtoa liittyen just vaikka rikoksiin, joita tapahtuu nuorten parissa, niin se voi meitä helpottaa, jos on joku tuttu niin voidaan sitten puuttua siihen. Koska kaikkia mekään ei voida tuntea niin voidaan yhdistää sitten osaamista."

Yksi haastateltavista kertoi verkostotyön tuottaneen hänelle hyödynnettävää osaamista asioiden jakamisen kautta. Hän myös kuvaili tärkeäksi hyödyksi sen, että isossa mittakaavassa sovittelemista viedään yhteisvoimin eteenpäin, oli menetelmänä sitten katu-, koulu- tai rikossovittelu. Yhteisen asian eteenpäin vieminen auttaa hänen mukaansa omassakin arkityössä oman kohderyhmän kanssa. Kolme haastateltavaa kertoi verkostotyöstä saatujen yhteyksien olevan asia, jota pystyvät hyödyntämään omassa työssään. Yksi heistä kuvasi, että yhteyksillä pystyy vaikuttamaan ja se mahdollistaa tiedon liikkumisen niiden eri tahojen välillä, jotka tarvitsevat toisiaan. Eritoten tiedon liikkuminen ja yhteydet hyödyttävät hänen mukaansa niitä jotka eivät halunsa tietoa välttämättä omassa työssään saa kerättyä.

"Yhteyksillä pystyy vaikuttamaan, oikeestaan se on se kokemus siitä, asioita kun pystytään jakamaan eri tahojen välillä niin se tieto liikkuu ja sitä tietoa saadaan levitettyä enemmän niille tahoille jotka sitä tarvitsee sitä tietoa, jotka eivät välttämättä saa sitä tietoa omassa työssään samalla tavalla saa kerättyä."

Toinen haastateltava, joka korosti yhteyksien merkitystä ja hyödyllisyyttä, kertoi saaneensa Aseman Lapset ry:n kautta uusia yhteistyökumppaneita, joihin ei olisi ilman heitä välttämättä tutustunut. Hän lisäsi verkostotyön tuottamaksi hyödylliseksi osaamiseksi jalkautumisen taidon vahvistumisen.

"Oon saanu tosi paljon siihen jalkautumiseen ja jotenkin heidän kautta on tutustunut toisenlaisiin yhteistyökumppaneihin mihin ei ois välttämättä muuten sitten tutustunut."

Kolmas haastateltava, joka korosti yhteyksien merkitystä ja hyödyllisyyttä, kertoi verkostotyön tuottaneen hänelle "tietotaitoa" ja saaneensa erilaisia "näkökantoja". Hän kertoi myös oppineensa tuntemaan eri tahoja ja saaneensa niistä uusia yhteistyökumppaneita. Hän kuvasi

esimerkiksi, että on helpompi soittaa esimerkiksi tutulle poliisille, kun on nähnyt hänen naamansa.

6.3 Verkostotyöhön liittyvät haasteet

Puolet kahdeksasta haastateltavasta koki ajan verkostotyön suurimmaksi haasteeksi. Aika oli eniten aineistossa mainittu haaste verkostotyölle. Muita haasteita, joita kävi ilmi haastattelussa, olivat Helsingin kaupungin ja järjestöjen väliset erot työskentelytavoissa, Aseman Lapsien laaja työskentelyalue ja järjestön tavoittamisen ajoittainen vaikeus erityisesti vartiointiyrityksillä. Resurssien ja rahan puute mainittiin haasteiksi lähes jokaisessa haastattelussa. Lisähaasteita verkostotyössä olivat haastateltavien mukaan turhien verkostojen olemassaolo, verkostotyökumppaneiden keskinäiset näkemuserot, viranomaisten vaihtolovelvollisuus sekä oikeudelliset esteet.

Puolet haastateltavista koki ajan verkostotyön haasteeksi. Aika oli siis eniten mainittu haaste verkostotyölle. Myös muita haasteita, jotka kävivät ilmi haastateltavien vastauksista, olivat kaupungin ja järjestön väliset erot työskentelytavoissa, Aseman Lapsien suhteellisen laaja työskentelyalue ja tavoittamisen ajoittainen vaikeus, resurssien ja rahan puute. Lisää haasteita verkostotyössä olivat turhien verkostojen olemassaolo, verkostotyökumppaneiden näkemuserot, vaihtolovelvollisuus, oikeudelliset esteet ja se ettei aina ole samalla kartalla verkostokumppaneiden kanssa. Myös yksi haastateltava mainitsi riittämättömyyden tunteen haasteeksi, jonka kanssa pitää vain oppia elämään ja olemaan armollinen itselleen.

Neljä kahdeksasta eli puolet kaikista haastateltavista mainitsi ajan verkostotyön haasteeksi. Ensimmäinen heistä kuvasi aikaa haasteena näin:

"Perinteiset; aikahan on aina haaste: on haastavaa löytää yhteistä aikaa kaikkien kiireiden keskellä, mutta toisaalta mä oon ehkä vähän ite kyllästynyt siihen, se on enemmän tekosyy mun mielestä. Ollaan hankkeita monet sovittelua tekevät ja raha-automaattiyhdistykseltä ei tule mitään ohjeita, että 85 % työajasta pitää käyttää tähän, tähän tai tähän. Enkä mä nyt koe et Aseman Lasten kanssa sen ajan kanssa on mitenkään haaste ikinä, ehkä se on enemmän itselleen ja jokaisen oman toiminnan ohjauksen haaste."

Toinen ajan haasteeksi kertonut esimiesasemassa oleva jalkautuvaa asiakastyötä tekevä haastateltava kuvasi erityisesti työaikoja haasteeksi verkostotyössä:

"Haasteet tulee sellaisissa tilanteissa enemmän esille, meidän ja muiden yhteistyötoimien työajat ei kohtaa. Meillä on kohteessa tapahtumaa nuorten kanssa kuitenkin melkein vuorokauden ympäri viikon jokaisena päivänä jollain tasolla, niin yöaikaan

kello 24.00 jälkeen tulleita tapauksia ei pystytä välttämättä käymään Aseman Lasten kanssa samalla tavalla läpi siinä hetkessä, vaan ne saattaa siirtyä sitten päivän tai useamman vuorokauden päähän ennen kun ne asiat saadaan periaatteessa Aseman Lasten tietoisuuteen ja heidän käsittelyyn ja heidän muiden yhteistyötahojen käsitte-lyyn."

Kolmas ajan haasteeksi kertonut kuvasi aikaa haasteena näin:

"-nuoria on hirveen paljon enemmän kun meitä aikuisia ketkä näihin asioihin sitten vaikuttaa, et kyllähän se välillä se riittämättömyyden tunne-- kun kaikilla on ne rajalliset resurssit ja kaikilla on vaan ne viis työpäivää ja se työaika että varmasti kaikilla on halua enempäänkin, mutta ei, se vaan joskus sitä pitää vaan joskus suoda se ja olla itselleen armollinen ja priorisoida."

Kaksi heistä neljästä kertoi myös resurssien olevan haaste verkostotyölle. Toinen kuvasi resurssien tulevan vastaan siinä, kun Aseman Lapsilla on kuitenkin niin laaja työskentelyalue, että heitä ei välttämättä ole silloin siellä missä hänen organisaationsa tilanteen tullessa päälle heitä tarvitsisi. Hänen mukaansa resurssien rajallisuus hankaloittaa muutenkin yhteistyötä ja tilanteisiin tehokkaasti puuttumista. Toinen heistä mainitsi resurssipulan aiheuttavan turhautumista ja riittämättömyyden tunnetta. Kolmas ajan haasteeksi maininneista kertoi toiseksi haasteeksi näkemyserot ja sen miten toimitaan tilanteissa, joissa ollaan eri mieltä asioista yhteistyökumppanin kanssa. Eräs toinenkin haastateltava kertoi näkemyserot haasteeksi verkostotyölle. Hän kuvasi kaupungin ja järjestön yhteentörmäystä ja ihmetteli yleistä haastetta että järjestöt ja kaupunki ei voi tehdä yhteistyötä luontevasti keskenään. Hän kertoi harmittelevansa sitä, että järjestöjen tuottamaa osaamista ja verkostoja ei osata hyödyntää kaupungilla. Näin hän kertoi tilanteesta haastattelussa:

"Mä oon kaupungilla ja he on järjestö, tää törmäys välillä jotenkin, mä koen, että se ei oo henkilökohtainen haaste vaan yleinen, että jotenkin ajatellaan, että ei vois tehdä yhdessä töitä, järjestö ja kaupunki, vaikka se on ihan niinkun luontevaa. Se ei oo kauheen yksiselitteistä, ehkä se on semmonen haaste jotenkin, että kun järjestö tulee alueelle niin ei ehkä osata omalla tavallaan hyödyntää sitä järjestön osaamista ja verkostoja siellä alueella. Ei ymmärretä, että vois sieltä omista poteroista tulla pois."

Neljäs haastateltava, joka mainitsi ajan verkostotyön haasteeksi, kuvasi kalenterista yhteisen ajan löytämisen sekä aikataulutuksen haasteeksi, koska Aseman Lapset toimii eri työsykleissä. Näin hän sanoi haastattelussa kysyttäessä verkostotyön haasteista:

" Varmaan kalenterisulkeiset on kaikkein vaikeimpia. Aikataulutus, koska mennään eri työsykleissä."

Yksi haastateltava kertoi verkostotyön haasteeksi organisaatioiden erilaiset toimintatavat. Hän kuvasi yhteistyön olleen alussa haasteellisempaa toimintatapojen erilaisuuden takia,

mutta nykyään eroihin on jo hänen mukaansa totuttu. Hän kertoi, että järjestöt pystyvät reagoimaan asioihin huomattavan paljon nopeammin kuin hänen organisaationsa, jossa saatetaan jotain päätöstä tehdä vuosia. Näin hän kuvasi haastattelussa järjestön ja oman työpaikkansa eroa:

"-tavallaan siitä tulee semmosta varsinkin siinä alkuvaiheessa ei välttämättä ollu sitä ymmärrystä siitä, että miten kukakin toimii ja miten oikeesti byrokraattista meillä esimerkiks on verrattuna sitte johonkin järjestöön. "

Yksi haastateltava kuvasi verkostoyhteistyön haasteeksi turhat verkostot, joilla ei ole mitään selkeästi määriteltyjä tavoitteita ja niistä ei saa kaikki verkoston osalliset hyötyä. Valtiolla työskentelevä jalkautuvaa asiakastyötä tekevä verkostokumppani kertoi haasteiksi sen, että organisaatioiden erilaisuudesta johtuen he eivät ole aina samalla kartalla Aseman Lapsien kanssa. Toiseksi haasteeksi hän nimesi vaitiolovelvollisuuden, hän tosin kuvasi sen hankaloittavan yhteistyötä vain vähäsen ja sen olevan aivan ymmärrettävää:

"Vaitiolovelvollisuus monista asioista meillä kuin heilläkin, niin ei voida täysin vapaasti puhua vaikka jonkun yksittäisen nuoren henkilökohtaisista asioista. Se myös pikkusen hankaloittaa, mutta se on ihan ymmärrettävää, että siinä tulee tällaisia oikeudellisia-kin esteitä välillä sille tiedonvaihdolle."

Ensimmäistä kertaa kysymykseen kaikki kahdeksan haastateltavaa vastasivat täysin eri tavalla kysymykseen siitä minkälaisissa tilanteissa haasteet tulevat esille verkostotyössä, eikä yhteisiä tekijöitä vastauksista löytynyt lainkaan. Jokaisella haastateltavalla oli siis erilainen ja omaperäinen näkemys siitä millaisissa tilanteissa heidän kokemansa verkostotyön haasteet tulevat esille. Tämä seikka tekee tämän kysymyksen tuloksista kaikista monipuolisimman ja vaihtelevimman.

Yksi haastateltavista, kaupungilla hallinnollisessa työssä oleva koordinaattori, jätti vastaamatta kysymykseen. Toinen haastateltava, järjestöyöntekijä, kertoi haasteiden tulevan esille yhteisissä kohtaamisissa ja erilaisissa keskusteluissa. Kolmas haastateltava, järjestössä koordinaattorina toimiva, kertoi haasteiden tulevan vastaan verkostotyössä millä ei ole mitään selvää asetettua tavoitetta.

"No jos miettii, missä ite on mukana niin se, että jos on ollu pitkään toiminutta verkostotyötä, jolla ei sit oo periaatteessa mitään selvää tavoitetta, niin sit se, että kuinka hyödyllistä sellanen verkostotoiminta sit periaatteessa enää on, että jos ei oo siitä selvää fokusta sillä, et mihin pyritään. Kyl siinä verkostoidutaan niin, et tavataan ihmisiä ja vaihdetaan kuulumisia, mut sit kumminki kuinka tärkeitä se on oman työn kannalta."

Neljäs haastateltava, osakeyhtiössä töissä oleva esimies, vastasi, että haasteet tulevat esiin yllättävissä tilanteissa joihin ei pysty ennalta varautumaan, kuten suurten nuorisoporukoiden kokoontumiseen ydinkeskustan alueelle.

"-nuoret vaan kokoontuu rautatieasemille ja Helsingin ydinkeskustaan, niin tietenkin välillä vaan tulee niitä tilanteita, että hirveesti nuoria jollekin pienelle alueelle ja siinä on tavallaan se niin räjähdysherkkä se tilanne, et vaikka niihin kuinka yrittää ennalta reagoida ja meilläki on vartijoita, jotka on ollu mukana kaksykt vuotta ja heilläki on tosi paljon kokemusta, mut aina tulee yllättäviä tilanteita--vaikka pääsääntöses-ti täällä lintukodossa on vielä aika turvallista, mutta ne tilanteet tulee usein varotta-matta ja yllättäen, et harvaan pystyy ennalta varautumaan."

Viides haastateltava, osakeyhtiössä oleva esimies, kertoi verkostotyön haasteiden tulevan esille uudentlaisissa työnavauksissa, joissa hänen mukaansa eri organisaatiot jäävät liiksi omiin totuttuihin työtapoihin kiinni.

"Ehkä sellaisissa uudentlaisissa työnavauksissa, pitäs lähtee pois sieltä omasta poteros-ta. Se on mun kuvaus siitä, miten ne on tullu esille. Mä jotenkin nään, että Aseman Lapset tekee kaikkien kanssa yhteistyötä, mutta kykeneekö kaupungin nuoristotalot, että heidän pitäs lähtee sieltä nutalta pois. Poterosta pois. Siinä on mun mielestä pal-jon kehitettävää."

Kuudes haastateltava, kaupungin työsuhteessa oleva jalkautuvaa asiakastyötä tekevä työntekijä, kertoi, että haasteet tulevat esille erityisesti hänen organisaationsa ja muiden yhteistyötahojen työaikojen erilaisuudessa ja siinä että työajat eivät välttämättä kohtaa kun jotain tapahtuu ja pitäisi saada verkoston jäseniä paikalle. Seitsemäs haastateltava, joka on valtiolla jalkautuvaa asiakastyötä tekevä, koki haasteiksi välillä samalta kartalta tippumisen sekä vai-ti-olovelvollisuuden, mutta hän ei vastauksessaan eritellyt mitään tilanteita missä nämä haas-teet tulevat esille. Kahdeksas ja viimeinen haastateltava kuvasi verkostoyhteistyötä Aseman Lapsien kansa saumattomaksi, ja siksi haasteita ei tule hänen mukaansa esille. Hän kertoi per-soonien tulevan hyvin toimeen keskenään ja yhteisten pelisääntöjen seurakunnan ja Aseman Lapsien välillä helpottavan verkostoyhteistyötä.

Kolme kahdeksasta Aseman Lapsien verkostokumppanista kertoi ratkaisseensa haasteita kom-munikoinnilla verkostossa. Loput viisi kertoivat eri tapoja ratkaista haasteita verkostotyössä. Muita tapoja ratkaista haasteita olivat muun muassa: hyvät henkilökohtaiset suhteet Aseman Lapsiin, hyvä yhteistyö ylipäänsä, roolituksien laatiminen verkostotyössä, verkostoihin kuulu-misen tarpeen arvioiminen omassa organisaatiossa aika-ajoin, saman kielen puhuminen, ava-rakatseisuus ja "out of the box"-ajattelutapa.

Kolme kahdeksasta haastateltavasta vastasi ratkaisseensa verkostotyön haasteita eri tahojen kommunikoinnin avulla. Kaksi heistä, jotka ovat kummatkin esimiesasemassa omassa organisaatiossaan, kertoivat tekevänsä haasteellisissa tilanteissa yhteistyötä erityisesti poliisin kanssa. Samat kaksi henkilöä kertoi ennaltaehkäisevän työtteen olevan tärkeä näissä haasteellisissa tilanteissa. Toinen heistä vielä lisäsi resurssien lisäämisen merkityksen ennaltaehkäisyn jälkeen.

"Lähinnä oikeestaan se, et pyritään ennakoimaan ja tietenkin tää eri tahojen kommunikaatio ja viestintä, että kyllä mun ymmärtääkseni esimerkiksi poliisi aika hyvin tiedottaa, et jos he kuulee tai tietää jostain tämmösestä mielenilmauksesta tai muusta; meidän vartiointi saa sen tiedon etukäteen, silloin pystytään reagoimaan ja ilman muuta kaikki vaput, uudetvuodet niihin yleensä resursoidaan enemmän niitä käsiä, että siellä kaikilla olis viihtysää ja turvallista, mutta tota eihän se helppoo oo, mutta sitten on tämmösiä yllättäviä, jotka ei oo ollu ennalta tiedossa, jotka syttyy jollain lailla vaan vähän ennalta arvaamattomasti, jotka on sitten haasteellisia miten niistä selvitetään."

Kolmas, joka oli vastannut eri tahojen kommunikaation olleen avain asiassa haasteiden ratkaisemisessa, kertoi ratkaisumenetelmänä toimivan parhaiten keskustelun. Hän kertoi, että keskustelun kautta tuodaan eri näkemyksiä esiin ja sen avulla kiinnostus sitä kohtaan mitä toinen osapuoli ajattelee kasvaa.

Loput viisi haastateltavaa kertoivat kaikki erilaiset tavat ratkaista haasteita. Koordinaattorina järjestössä työskentelevä haastateltava vastasi kysymykseen, että tasaisin väliajoin organisaation täytyy pohtia, että mihin verkostoihin sen kannattaa kuulua ja mihin osallistua. Eli verkoston tarpeen tarkastaminen säännöllisin väliajoin oli hänen mielestään hyvä tapa ratkaista haasteita. Koordinaattorina kaupungilla töissä oleva haastateltava kertoi verkoston ratkaiseen ilmenneitä haasteita roolitusten miettimisen avulla, muiden yhteistyötahojen etsinnällä sekä avarakatseisella "out of the box"-ajattelutavalla.

"Oikeestaan ne oli sitä roolitusten miettimisiä ja näitä et ne haasteet mitä meillä on ollut on pystytty ratkasee niillä ja silleen sitte tavallaa, jos ei kummastakaa löydy sitä osaamista tai tietoo tai sitä mitä on tarvittu ni sit tietysti ettii muita yhteistyötahoja ja sellasta avarakatseisuutta ja out of the box -miettimistä ja muitakin vaihtoehtoja voi olla kun kaksi toimijaa vaikka. "

Kaupungilla jalkautuvaa työtä tekevä haastateltava kertoi joutuneensa tilanteisiin, jossa ei kokenut, että haasteita on kyetty ratkaisemaan verkostossa, ja hänen mukaansa asiat on vaan jätetty, tai odotettu suotuisampaa hetkeä haasteen ratkaisuun.

"Joskus on ollut sellaisia tilanteita, että päätä ei ehkä kannata monta kertaa siihen seinään hakata, että sitten asiat on vaan jätetty tai odotettu suotuisampaa hetkeä."

Valtiolla jalkautuvaa työtä tekevä verkostokumppani kuvasi haasteiden ratkaisumenetelmiksi hyvän yhteistyön; ns. toisille "eväiden annon". Hän kertoi hyvien henkilökohtaisten suhteiden Aseman Lasten kanssa auttavan haasteiden ratkaisemisessa ja painotti että hyvillä henkilökohtaisilla suhteilla yhteistyö sujuu hyvin. Hän kehui Aseman Lapsia siitä, että he puhuvat samaa kieltä kuin poliisi. Hän kuitenkin lisäsi, että osa haasteista on sellaisia että niille ei voi tehdä mitään.

"Se mikä mun mielestä on positiivista, mikä välillä tuntuu haastavalta, että poliisi puhuu välillä vähän omaa kieltään niin Aseman Lapsien suhteen on ollut helppoa sen kanssa, koska he ymmärtää myös poliisityön piirteitä mitä me voidaan tehdä, mitä meidän tulee tehdä ja mihin meillä taas ei riitä keinoja niin se on positiivinen juttu ollut siinä. Kuitenkin samaa kieltä puhutaan yleisesti ottaen."

Viimeinen haastateltava kertoi, että yhteisen ajan löytäminen tapahtuu niin, että istutaan kalenterien kanssa vain niin kauan että se yhteinen aika löytyy, ja haasteita ei hänen mukaansa ole tullut sen takia että on selkeät yhteiset pelisäännöt.

Yksi haastateltava jätti vastaamatta kysymykseen. Yksi haastateltava kertoi, että haasteet ovat vaikuttaneet negatiivisesti verkostoyhteistyöhön, sillä yhden hankkeen loppumisen jälkeen ei olla pystytty hyödyntämään hanketta lainkaan. Viimeinen haastateltava kertoi ettei haasteita Aseman Lapsien kanssa ole ollut, joten ne eivät ole vaikuttaneetkaan verkostoyhteistyöhön. Loput haastateltavat mainitsivat mm. ettei haasteet ole vaikuttaneet suuresti yhteistyöhön, ajallisia haasteita on kuulemma joskus, mutta ei mitään ylitsepääsemätöntä, kehittämisen tarve korostuu haasteiden myötä.

Järjestössä työskentelevä koordinaattori jätti vastaamatta kysymykseen koskien sitä miten erilaiset haasteet ovat vaikuttaneet verkostoyhteistyöhön. Kaupungilla jalkautuvaa asiakastyötä tekevä haastateltava kertoi, että erilaiset haasteet ovat vaikuttaneet sillä tavoin verkostoyhteistyöhön, että erään hankkeen loppumisen jälkeen sitä ei oltu pystytty hyödyntämään siinä laajuudessa kuin olisi kannattanut hänen mielestään. Muuten hän kuitenkin koki, että yhteistyössä vaikuttaneet haasteet eivät olleet vaikuttaneet mitenkään. Pisimpään yhteistyötä Aseman Lapsien kanssa tehnyt verkostotyöntekijä kertoi ettei haasteita ole ollut, ja täten ne eivät ole vaikuttaneet yhteistyöhön mitenkään.

Kaksi haastateltavaa kertoi, että haasteet eivät ole vaikuttaneet suuresti, toinen tarkensi vielä, että haasteet eivät ole vaikuttaneet työskentelemänsä järjestön ja Aseman Lapsien väliin yhteistyöhön mitenkään. Hän lisäsi kuitenkin, että yleisesti verkostotyössä haasteiden käsittelyyn tarvittaisiin aikaa ja käsittelemättömyys voi johtaa verkostotyön tekemisen motivaatioon laskevasti.

"--Ja palataan siihen tuttuuteen, niin vaikka tietyllä tavalla kornia se onkin, et jos ollaan niinku kavereita niin sit on kivempaa, ja sit jos ei tunneta oikein tyyppiä, niin sitte ollaan niinku... Mut kyl se tosielämässä mun mielest menee niin, että helpompi on toimia kun tunnetaan ja ehkä se ohjais vähän sit myöskin siihen suuntaan, että jos ollaan uus tuttavuus ja tiedetään, et meillä on yhteistä pintaa mistä vois olla molemmille hyötyä niin sit tarkoituksella yritetään tutustua, käydään välillä yhdessä lounaalla ja keskustellaan niistä työasioista, niin siinä on sitä tullaan tutuksi ja aletaan ymmärtää miten se toinen ajattelee ja työ helpottuu. -- Mutta toisaalta siinä on se kääntöpuoli, et must ei missään nimessä se saa olla niin et se henkilöityy et yhteistyö vaikka Verson ja Aseman Lasten kanssa henkilöityy minuun ja vaikka Virpiin. -- Yhteistyö ei saa olla henkilöistä kuitenkaan kiinni, vaikka se helpottuukin huomattavasti, jos tunnetaan ja ollaan samalla aaltopituudella. Silti sellainen rakenne pitää kuitenkin siinä verkostoitumisessa olla, että jos se koetaan kummassakin organisaatiossa arvokkaaksi, niin se jatkuu riippumatta siitä ketkä sitä on tekemässä."

Toinen, joka kertoi ettei haasteet ole suurelta osin vaikeuttaneet verkostoyhteistyötä, lisäsi kuitenkin, että hetkellisiä haasteita tuottaa se ettei verkostoon kuuluvia henkilöitä saada välttämättä tavoitettua juuri tapahtumahetkellä. Hän kuitenkin selvensi, että asiat ovat kuitenkin jälkikäteen pystytty hoitamaan. Hän kertoi haasteiden vaikuttavan yhteistyöhön vain hetkellisesti, eikä laajamittaisesti. Kolme haastateltavaa kertoi haasteiden vaikuttaneen verkostoyhteistyöhön niin, että ne ovat vain korostaneet entisestään verkostojen tarvetta. Yksi heistä lisäsi verkostojen tarpeen vahvistumisen lisäksi haasteista syntyneen verkostojen kehittämisen tarpeen ja uusien yhteistyökumppaneiden hankkimisen merkityksen. Toinen, joka kertoi verkostoyhteistyön merkityksen korostuneen haasteiden myötä, tähdensi että on tärkeää, että on verkostot olemassa eritoten tiedon saannin näkökulmasta; verkostojen kautta kuulee asioista usein etukäteen.

"No siis se että kyllä mun mielestä niissä vaan se verkostoyhteistyön merkitys korostuu, et se tavallaan todellakin on, et onneksi on nää verkostot. Ja näiden verkostojen kautta saa pääsääntöisesti tietoa, kuulee usein asioista etukäteen."

Kolmas heistä mainitsi haasteiden vaikuttaneen niin, että yhteistyön kehittämiseksi on tarvetta ja hän tähdensi, että haasteet ovat vaikuttaneet verkostoyhteistyöhön positiivisesti ja kehittäneet yhteistyötä.

6.4 Verkostoyhteistyön kehittämisehdotukset

Kehittämisehdotuksia verkostotyölle tuli melkein jokaiselta haastateltavalta. Resurssihin ja rahoitukseen liittyviä kehitysehdotuksia oli: resurssien lisääminen nuorisotyön kentällä ja Aseman Lapsilla ja lisärahoituksen saaminen nuorisotyötä varten. Kommunikointiin ja tiedonjakamiseen liittyen kehitysehdotuksia tuli haastatteluissa: tiedonjakamisen kehittämiseen kannustuen, tiedonkulun parantamiseen liittyen, eräs haastateltava ehdotti Aseman Lapsille yhteistyökumppaneille suunnatun viikkoraportin luomista. Aktiivisuuteen liittyen tuli kehitysehdotuksia: jalkautumisen kehittäminen entisestään nousi esille haastatteluissa sekä aktiivinen kommunikointi verkostokumppaneiden kanssa nousivat verkostokumppaneiden vastauksista esiin verkostotyön kehittämiseen liittyen.

Kehittämisehdotuksia tuli lähes kaikilta kahdeksalta haastateltavalta. Resurssien lisääminen, lisärahoituksen saaminen, tiedonjakamisen kehittäminen, tiedonkulun parantaminen, viikkoraportin luominen, jalkautumisen kehittäminen entisestään sekä aktiivinen kommunikointi verkostokumppaneiden kanssa nousivat esiin verkostokumppaneiden vastauksista esiin verkostotyön kehittämiseen liittyen.

Kaksi esimiesasemassa osakeyhtiössä työskentelevää haastateltavaa mainitsi resurssien lisäämisen olevan yksi verkostotyön kehittämiskohteista. Toinen heistä lisäsi rahoituksen olevan avainasemassa resurssien lisäämiselle. Hän kehuu Aseman Lapset ry:n työtä tärkeäksi, ennaltaehkäiseväksi ja tulosten olevan hyviä. Hän lisää, että toivoisi tulevaisuudessa Helsingin kaupungilta ja Suomen valtiolta sekä muilta rahoittavilta tahoilta tulevan sitä rahaa Aseman Lapsien työlle, jotta sitä pystyttäisiin tekemään vielä mittavammin.

"-minun mielestä se on just sitä työtä mitä pitäis tehdä ja se on ennalta ehkäisevää ja he tekee sitä oikeella tavalla ja tulokset on varmasti hyviä, niin se on semmonen asia johon toivois varmasti tulevaisuudessa että Helsingin kaupungilla ja Suomen valtiolla ja kaikilla muilla tahoilla olisi sitten sitä rahaa antaa, että he pystyisivät tekee sitä vielä mittavammin."

Toinen, joka mainitsi resurssit kehittämisehdotuksiin, piti myös tiedonjakamisen lisäämistä tärkeänä kehittämisen kohteena verkostotyössä. Tiedon jakamisen pitäisi hänen mukaansa olla jatkuvampaa ja tehokkaampaa verrattuna tähän hetkeen jolloin Aseman Lapset joutuvat painottamaan työnsä tiettyihin paikkoihin keskustassa, eivätkä välttämättä kerkeä kiertää kaikkia paikkoja jokaisen vuorokauden tai viikonkaan aikana.

"Suurin hyöty yhteistyön kehittämisessä ois se, että Aseman Lapsilla ois enemmän resursseja vaikuttaa ja toimia useammassa paikassa yhtä aikaa ja kerralla. Se antais ma-

hollisuudet tiedon jatkuvaan välittämiseen tahojen välillä paljon tehokkaammin kuin se että tällä hetkellä Aseman Lapset joutuu kumminkin omaa työtänsä painottamaan keskustan alueella tiettyihin paikkoihin, eikä he välttämättä kerkeä kiertää kaikkia paikkoja jokaisen vuorokauden aikana tai välttämättä joka viikonkaan aikana."

Kaupungilla koordinaattorina toimiva haastateltava nosti tiedon jakamisen myös tärkeäksi kehittämiskohdaksi verkostoyhteistyössä. Hän kertoi kehittämis ehdotukseen säännölliset viikkoraportit, jotka hän kokisi oman organisaationsa kohdalla hyödyllisiksi.

"-sellanen tiedon rakennetumpi saaminen vois olla tosi hyödyllistä, mutta ymmärrän, että se ei välttämättä sitte ole mahdollista, mutta jos ois jotain säännöllisiä raporteja ja jotain missä ois, niin se ois aika jees. Tavallaan et se tieto tulis jotenkin säännöllisesti sieltä. Esimerkiks mä tiedän et lähityöhankkeella, jotka teki jalkautuvaa työtä, niin niillä oli semmonen viikkoraportti, jota ne jako yhteistyökumppaneille, et se oli tosi hyödyllinen meidän näkökulmasta."

Järjestössä koordinaattorina toimiva haastateltava kertoi säännöllisten tapaamisten toimivan hyvin verkostotyön kehittämiseen. Hän kehui Aseman Lasten järjestämiä perjantaikahveiksi kutsuttuja verkostokumppaneille järjestettäviä kahvituisia. Hän myös lisäsi, että kehittämisen kannalta on tärkeää, että verkostoyhteistyökumppaneihin on hyvät suhteet ja verkostoista tuntee ihmisiä niin että uusien ideoiden heijastelu on mahdollista ja sen myötä myös asioiden eteenpäin vieminen helpottuu.

"Se on hyvä, et on niin hyvät suhteet ja tuntee sieltä ihmisiä, et sitten uusien ideoiden heijastelu on mahdollista ja ajatusten kehittäminen ja asioiden eteenpäin vieminen."

Kaupungin jalkautuvaa asiakastyötä tekevä haastateltava kertoi kehittämis ehdotukseksi sen, että hankkeiden jälkeistä aikaa tulisi huomioida enemmän ja jalkautumista työn kohdentamisalueelle tulisi korostaa entisestään. Hän koki jalkautumisen kehittämisen aivan ydinasiaksi koskien verkostotyön kehittämistä.

"Siis se, että kun niillä on hirveesti näitä hyviä hankkeita ja järjestömaailmassa se rahoitus pyörii suurin osa näillä hankkeilla, että niiden hyödyntäminen ettei ne jäis vaan sitten kun se loppuu niin sitten se loppuu. Hyvin voimakkaasti ajateltais sitä hankkeen jälkeistä aikaa, tarkoitan, miten se jalkautetaan sinne alueelle. Se on mun mielestä aivan ydinkysymys. Ettei se jäis vaan kun joku työntekijä lähtee, niin sit joskus joku muistaa et meillä oli joskus vuonna yks ja kaks tällänen hanke. Että miten se jalkautetaan sinne alueelle."

Järjestössä työskentelevä kouluttaja koki olleensa Aseman Lapset ry:n kanssa tehtyyn yhteistyöhön niin tyytyväinen, ettei hän tuonut esiin haastattelussa mitään suuria kehittämisideoita. Hän korosti, että Aseman Lapset olivat olleet suorastaan aktiivisempia yhteistyössä hänen organisaationsa suuntaan ja painotti ettei hänelle ole tullut missään vaiheessa tunnetta, että

haluaisi yhteistyöltä jotain muuta. Seitsemäs haastateltava, joka on töissä Suomen valtiolla jalkautuvassa asiakastyössä, kertoi ettei hänelle tullut tähän kysymykseen mitään erityistä mieleen. Hänellä ei ollut mitään sanottavaa koskien verkostotyön kehittämistä. Kahdeksas haastateltava ei vastannut kysymykseen kaksitoista mitään.

Kolme kahdeksasta haastateltavasta kuvasi verkostotyön kehittämisen vaativan keskusteluja yhteistyökumppaneiden kesken sekä jatkuvaa yhteydenpitoa heihin. Keskustelun tärkeys nousi esiin monissa vastauksissa. Jalkautumisen tärkeys korostui myös. Tiedonvaihdon merkittävyys korostui usean haastateltavan puheessa. Työajan kehittäminen sekä resurssien lisääminen tulivat myös esiin vastauksissa verkostotyön kehittämisen edellytyksissä. Yhteistyökumppaneiden henkilökohtainen tunteminen ja yhteydenpidon jatkuvuus tulivat esiin haastatteluissa. Yksi haastateltava, joka mainitsi yhteydenpidon verkostotyön kehittämisen edellytykseksi kuvasi henkilökohtaisten suhteiden merkitystä verkostotyössä sekä saman päämäärän tärkeyttä ja korosti että tiedon vaihtoa ei koskaan voi olla liikaa. Yksi haastateltava kertoi, että työmotivaatiota ja tekijöitä kyllä riittää alalla, mutta valta työhön annettavasta rahallisesta tuesta ja näin myös resursseista on poliittisilla päättäjillä. Yksi haastateltava jätti vastaamatta tähän toiseksi viimeiseen kysymykseen.

Kolme haastateltavaa kuvasi verkostotyön kehittämisen edellyttävän yhteistyökumppaneiden keskusteluja sekä yhteydenpitoa ja kontaktia ihmisiin. Yksi heistä kuvasi kontaktia ja keskustelua oleellisimmiksi työmuodoiksi. Hän kehui Aseman Lasten aktiivisuutta kontaktin ylläpidossa ja kertoi että hänen organisaationsa näkökulmasta yhteydenpidossa ei ole mitään kehitettävää. Hän kuitenkin korosti, että vaikei ole mitään kehitettävää, niin toisaalta hänen mielestään tulevaisuudessakin verkostoyhteistyön toimiminen edellyttää samalla tavalla jatkamista eli aktiivisuutta ja halua keskustelun käymiseen.

"Ei oo mitään kehitettävää, mutta toisaalta se että se toimii hyvin nyt niin edellyttää että jatketaan samalla tavalla ja sitä aktiivisuutta ja halua niinku siihen keskustelun käymiseen ja sekin rakenne onkin tietyllä tavalla jo olemassa."

Toinen haastateltava, joka mainitsi yhteydenpidon sekä keskustelun tärkeiksi kehittämisen kannalta korosti jalkautumiseen liittyvää alueelle soluttautumisen tärkeyttä, jotta alueen asukkaat ottaisivat työntekijät omakseen.

"--Jotenkin jos hanke on jossain tietyllä alueella niin enemmän alueella olemista ja ihmisiin tutustumista ja ihan siihen asukkaisiin, lapsiin, nuoriin toimijoihin tutustumista enemmän, että se ei jäis ulkoupuliseks, että ihmiset ottais sen heiltä omakseen."

Kaksi haastateltavaa vastasi täysin samalla tavalla 13. kysymykseen. He nostivat molemmat työajan kehittämisen sekä resurssien lisäämisen verkostotyön kehittämisen kannalta tärkeiksi.

Toinen heistä, esimiesasemassa osakeyhtiössä oleva haastateltava tähdensi, että senkin jälkeen kun Aseman Lapsien työaika illalla loppuu, niin nuorten oleskelu alueilla kuitenkin vielä jatkuu.

"Lisää resursseja ja tietenkin työaika on sellanen puoli, heillä tietenkin iltamyöhäänkin toisinaan liikkuu jalkapartioita, mutta se ei välttämättä se heidän työaika, kun se loppuu, niin se nuorten oleilu ja heidän vaikuttaminen täällä ei pääty vielä siihen kuitenkaan."

Toinen, joka mainitsi resurssien lisäämisen ja työajan lisäämisen tärkeäksi kehittämisen kannalta, sanoi, että näiden kahden asian lisäämisellä kehittäminen onnistuu helposti. Yksi järjestössä koordinaattorina toimiva haastateltava kertoi verkostotyön kehittämisen edellyttävän henkilökohtaista yhteistyökumppaneiden tuntemista ja yhteydenpitoa. Hän myös lisäsi, että Aseman Lapset ry ja järjestö, jossa hän työskentelee voisivat yhdessä joskus järjestää Aseman Lapsien aamukahveiksi kutsuttavat verkostoyhteistyökumppaneille suunnatut kokoukset.

"Se varmaan tarvii sitä, että ihmiset kumminki on yhteydessä ja tuntee toisensa ja se hän on se kaiken aa ja oo, et sitä verkostotyötä pystyy tekee, että tuntee henkilökohtaisesti tai tietää ne ihmiset keitä siel on töissä ja niihin on helppo ottaa yhteyttä ja sitten, jos miettii siitä kehittämisestä niin siis nyt jos Aseman Lapset on saanu tosi hyvin pyörimään sen niitten aamukahvit, niin tuli nyt tässä samalla ideaks, et voishan sitä joskus yhteistyössä sellaisenkin järjestää, että jos meillä ois joku aihe. Ne on saanu tosi hyvin sinne verkostoja liikkeelle sinne niitten aamutapaamisiin niin mikä ettei joskus järjestäis yhdessäkin sellasta."

Osakeyhtiössä esimiesasemassa toimiva haastateltava kertoi, että verkostoyhteistyön kehittäminen edellyttää hänen mielestään todennäköisesti poliittisia päätöksiä ja rahaa. Hän lisäsi, että on olemassa kuitenkin jo oikeita ihmisiä ja halukkuutta kehittää toimintaa, mutta valta päättää työhön annettavasta rahallisesta tuesta on kuitenkin poliittisilla päättäjillä.

"Poliittisia päätöksiä todennäköisesti, että nehän on ne pullonkaulat et kyllä mä luulen, että oikeita ihmisiä olis tarjolla ja halukkuutta kehittää toimintaaki on kaikilla, mutta se on just aina se yleisin kysymys tässä maassa, että mistä se raha."

Viimeiseen kysymykseen vastasi seitsemän kahdeksasta haastateltavasta. Kaksi haastateltavaa kertoi verkostotyön kehittämisen esteeksi ennakoluulot. Toinen korosti kaupungin ennakoluuloja järjestöjä kohtaan. Eräs toinen haastateltava kertoi bisnesmaailman ennakoluuloista Aseman Lapsia kohtaan. Raha nousi myös verkostotyön kehittämisen esteeksi monessa vastauksessa. Resurssipula mainittiin myös esteeksi verkostotyön kehittämiseksi. Ajan puutekin mainittiin esteeksi. Kaksi haastateltavaa mainitsi saman päämäärän puuttumisen esteeksi verkostotyön kehittämiseksi. Selkeän päämäärän puuttuminen nousi esiin yhden haastateltavan vastauksessa. Byrokratian, ajan hermolla pysyminen ja vaihtelovallisuus nousi esiin valtion

työntekijän vastauksessa. Kirkon työntekijä kertoi mahdolliseksi esteeksi Aseman Lasten va-
kaumuksettomuuden puuttumisen, mutta kuvaili kuitenkin ettei ongelmia tästä ole seurannut
toistaiseksi.

Yksi järjestössä kouluttajana toimiva haastateltavista ei vastannut mitään kysymykseen ver-
kostotyön kehittämiseen liittyvistä esteistä. Kaksi haastateltavaa mainitsi ennakkoluulot es-
teenä verkostotyön kehittämiseksi. Toinen heistä ei nimennyt ennakkoluulojen lisäksi muita
esteitä. Hän vain korosti, että kaupungin ja järjestöjen yhteistyön esteenä on kaupungin en-
nakkoluulot järjestöjen kanssa tehtävää työtä kohtaan. Hän totesi, että "omista poteroista"
pitäisi tulla pois.

"Nyt kun mäkin oon kaupungilla, niin kyllä se asettaa tietynlaiset, et niinkuin mä sa-
noin, että sieltä nutalta ja omasta poterosta pois, niin kyllähän se on este sille yhteis-
työlle jos ajatellaan vaan näin."

Toinen haastateltava, joka mainitsi verkostotyön kehittämiseksi esteeksi ennakkoluulot, kertoi
toisen esteen olevan raha. Ennakkoluuloiksi hän kuvaili bisnesmaailman asenteita Aseman
Lapsia kohtaan. Hän kertoi organisaatiossaan olleen paljon epäluuloja, ennen hänen tuloaan,
nuorisotyötä tekevää Aseman Lapset ry:ä kohtaan. Eräs toinenkin haastateltava mainitsi rahan
esteeksi verkostoyhteistyön kehittämiseksi. Hän kuvasi suurimman esteen kehittämiseksi tule-
van juurikin rahoituspuolelta. Rahoituksen lisäksi toiseksi esteeksi verkostotyön kehittämiseksi
hän nosti resurssipulan.

"Resurssipula ja sitä kautta tietenkin rahoittaminen siltä puolelta, että kuka rahoittaa
kuinka paljon ja mihin sitten näitä heidän varojaan kohdistetaan tässä työssä. Suurin
ongelma varmaan tulee siltä rahoituspuolelta."

Eräs toinenkin haastateltava nosti resurssipulan yhdeksi neljästä mainitsemastaan esteestä.
Toisena esteenä hän piti ajan puutetta. Kolmantena esteenä verkostotyön kehittämiseksi hän
piti haluttomuutta tehdä kehittämistyötä. Hän kuitenkin korosti, että ei ole havainnut kehit-
tämiseen liittyvää haluttomuutta Aseman Lapsien kohdalla. Neljännen esteen hän kertoi ole-
van saman päämäärän puuttuminen.

"Sekin on se resurssit ja aika, mutta toki se voi olla sitte riippuu kenen kannalta sitä
kattaa, mutta myös haluttomuus tehdä sitä kehittämistä. En tietysti usko, että Aseman
Lapsilla on sitä ongelmaa, mutta tietysti jos ei muut verkostot tai muut yhteistyö-
kumppanit oo valmiita siihen yhteistyön kehittämiseen samalla tavalla, niin se ei vält-
tämättä oo kovin helppoa. Pitäis olla sama päämäärä."

Toinenkin haastateltava mainitsi saman päämäärän puuttumisen esteeksi verkostotyön kehit-
tämiseksi. Hän korosti selvän päämäärän tärkeyttä. Hän lisäsi toiseksi esteeksi verkostotyöhön
panostamisen puuttumisen; kaikkien tulee antaa verkostotyölle oma osansa.

Seitsemäs haastateltava kuvasi verkostotyön kehittämiseen liittyviä esteitä poliisiorganisaatioon ja byrokraatiaan liittyväksi. Hän kertoi poliisin organisaationa olevan jäykkä ja joustamaton, toisin kuin hänen mukaansa Aseman Lapset ovat. Lisäksi hän harmitteli byrokraatiaa, kun "hitaasti pyörivät pyörät". Haastateltava lisäsi myös ajan hermolla pysymisen välillä haastavaksi ja esteeksi verkostotyön kehittämiseksi. Viimeinen este kehittämiseksi on hänen mukaansa vaitiolovelvollisuus, mutta hän kuitenkin tähdensi, että se on vain väliaikainen haaste eikä este yhteistyössä tai yhteydenpidossa. Viimeinen eli kahdeksas haastateltava tunnisti verkostotyön kehittämiseen liittyväksi esteeksi sen, että Aseman Lapset ry ei tunnusta mitään vakaumusta, ei uskonnollista eikä poliittista, toisin kuin hänen työnantajansa joka on evankelisluterilainen seurakunta. Hän kuitenkin korosti, että heidän yhteisissä pelisäännöissään Aseman Lapsien kanssa, on sovittu, millä tavalla katutyötä tehdään yhdessä, ja pelisääntöjen avulla esteitä ei tule, vaikka voisi periaatteessa tullakin.

"Seurakunnan ja Aseman Lasten yhteistyössä Aseman Lapset ei tunnusta mitään ja siten meillä on tietty vakaumus seurakunnassa. Sekin on pelisäännöissä sovittu, millä tavalla katutyötä tehdään rinta rinnan, niin silloin sitäkään ei tuu, mut se voisi olla semmonen."

7 Johtopäätökset

Johtopäätökset esitämme peilaten oman opinnäytetyömme keskeisiä laadullisesta analyysistä saatuja tuloksia opinnäytetyön alussa esitettyyn teoreettiseen viitekehykseen. Johtopäätökset on aseteltu opinnäytetyömme kolmen tutkimuskysymysten mukaan. Haastateltavien kokemuksia verkostoyhteistyöstä verrataan verkostotyötä käsittelevään teoriaan. Johtopäätökset Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaneiden kokemuksista ja mielipiteistä taas yhdistetään teoriaan nuorten parissa tehtävästä verkostotyöstä. Lisäksi tuloksia verkostotyön haasteista ja verkostokumppaneiden kehitysehdotuksista tarkastellaan aikaisempien tutkimusten rinnalla. Lopuksi esitellään opinnäytetyön johtopäätökset koskien verkostotyötä koskevia kehitysideoita ja tutkimusjoukon eli Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppaneiden taustatekijöitä.

7.1 Verkostotyö koettiin positiiviseksi

Tulosten mukaan kaikki kahdeksan haastateltavaa piti verkostotyötä Aseman Lapsien kanssa positiivisena asiana. Järjestön yhteistyökumppanit tunsivat kommunikoinnin ja viestinnän helpoksi Aseman Lapsien kanssa ja kokivat, että järjestön kanssa oli helppo tehdä yhteistyötä muun muassa sen takia, että työntekijät järjestössä olivat helposti lähestyttäviä ja henkilökemmiat pelasivat, sekä järjestö on aktiivinen ja aloitteellinen järjestö ja osoittaa intoa tehdä verkostotyötä ja kiinnostusta ja arvostusta verkostoyhteistyökumppaneidensa työtä kohtaan.

Tulos on samansuuntainen Seikkula & Arnkil (2009) tulosten kanssa siinä, että parhaimmillaan toimivan yhteistyöverkoston kokonaisuus muodostuu sillä tavalla, että ammattilaiset tietävät keihin olla yhteydessä verkostossa, kun täydentävää asiantuntemusta asiakkaan asian hoitamiseksi tarvitaan. Aseman Lapsien yhteistyökumppanit kokivat, että Aseman Lapsiin on helppo olla yhteydessä ja apua omalle organisaatiolle oli saatavilla järjestöltä pyydettyä. Voidaan siis vetää tästä tuloksesta se johtopäätös, että vastaavanlaiseen verkostotyöhön panostamiseen kannattaa keskittyä tulevaisuudessa, sillä sen vaikutukset näyttävät lupaavilta koko verkoston tavoitteita ajatellen.

7.2 Nuorisotyökentän verkostotyö sisältää tulenpalavaa motivaatiota

Haastatteluista kertyneistä tuloksista voidaan myös vetää johtopäätös, että erityisesti nuorisotyön saralla verkostoituminen sujuu usein moitteettomasti, koska alan ammattilaisilla on usein kaikilla tulenpalava motivaatio nuorisotyön tekemiseen ja kilpailuasetelmia ei juurikaan alalla ole. Kaikki haluavat yhtä paljon nuorten parasta, joka helpottaa verkostoitumista nuorisotyön ympärillä. Lisäksi haastatteluissa kävi ilmi, että koska ala on pieni, niin on pakkokin turvautua yhteistyökumppaneiden tietotaitoon ja voimavaroihin.

Tämä analyysissä todettu tulos sopii myös Soanjärven (2011) toteamukseen siitä, että nuorisotyössä verkostoitumiselle on hyvät mahdollisuudet kehittyä, koska pienellä toimialalla yhteistyö on ollut ennenkin välttämätön tapa toimia.

Tuloksissa välittyi vahvasti verkostotyön yleisyys nuorisotyössä, haastateltavista kaikki tuntuivat tekevän työssään paljon verkostotyötä nuorisotyöhön liittyen. Yksi haastateltava nimesikin "out of the box" -ajattelutavan tärkeäksi verkostotyössä. Myös muutama haastateltava mainitsi, että tarvitaan innovatiivista otetta ja uusia ideoita ja enemmän resursseja verkostotyöhön.

Näitä tuloksia tukee Törmäsen tutkimus (2013) jossa todetaan, että verkostomaisille toimintamuodoille on ollut nuorisotyön kentällä 2000-luvun alusta laajaa yhteiskunnallista tarvetta. Törmäsen (2013) mukaan yksistään verkostotyön tarve ei tietenkään riitä, vaan tarvitaan ennakkoluulottomia toimijoita, jotka pystyvät rakentamaan luottamuksellisia suhteita eri toimijoiden parissa laajassakin verkostossa.

7.3 Yhteistyökumppaneilta saatu tieto koettiin hyödylliseksi

Tuloksissa kävi ilmi, että usea haastateltava piti muilta verkostoon kuuluvilta yhteistyökumppaneilta saatavaa tietoa omalle työlleen hyödyllisenä. Ja pari heistä mainitsikin, että eri organisaatioiden tiedon ja taitojen yhdistäminen on hyödyllistä työlle. Moni heistä nimenomaan ehdotti verkostotyön kehitysehdotuksissa, että tiedottamista ja tiedonjakoa verkoston sisällä pitäisi tehostaa. Eräs haastateltava ehdotti Aseman Lapsille haastattelussa jonkinlaisen uuden tiedotuskanavan lanseeraamista yhteistyökumppaneille, se voisi olla vaikka viikkoraportti sähköposteihin.

Helsingin kaupungin Verkostotyökalupakissa annettiin samankaltaisia tuloksia koskien nuorisotyön kentällä tehtävää verkostotyötä. Verkostotyökalupakissa kerrottiin muun muassa, että nuorten hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävässä verkostotyössä on tavoitteena eri yhteistyötahojen ammattilaisten asiantuntemuksen yhdistäminen toisiinsa, nuorten ongelmien kokonaisvaltainen hahmottaminen verkoston avulla sekä niiden avulla saatava toimenpiteiden uskottavuus ja tehokkuus. (Alanne, Kaihlanen ja Koskivirta 2012, 3-4).

7.4 Nuorisotyökentän verkostotyön haasteet johtuvat resurssi- ja rahapulasta

Resurssien puute on ongelma verkostotyön kehittämiseksi. Analyysin tuloksissa kävi tämä vahvasti ilmi suurimmalta osalta haastateltavista. Vähäiset resurssit ja rahan puute nousivat esille tuloksissa. Myös haastateltavat toivat esille haastatteluissa sitä että usein yhteistyökumppaneiden ristiin menevät työajat arjessa hankaloittavat verkostotyön sujuvuutta.

Näitä tuloksia tukee myös Soanjärvi (2011) tutkimuksessaan jossa hän kertoo, että resurssien puute on usein nähty yhtenä suuri kokoisena esteenä nuorisotyössä verkostoitumiselle. Soanjärvi jatkaa, että verkostot tarvitsevat toimiakseen resursseja, joko puhdasta rahaa tai työpanosta. Soanjärven mukaan myöskään mukana olevien yhteistyötahojen arki ei myöskään usein tue nuorisotyön verkostotyötä (Soanjärvi 2011, 77-78, 116-117). Tämä viimeinen tuli hyvin esiin esimerkiksi työaikojen kohdalla; verkostokumppanit työskentelivät usein eri vuoroissa ja eri vuorokauden aikaan, ja tiedonkulku hankaloitui jo siitä syystä. Tuloksissa myös kävi ilmi että arki ei tue siinä mielessä verkostotyön sujuvuutta myöskään, että nuorten asioihin puuttuminen viivästy useimmiten juuri työaikarytmien eroavaisuuksien vuoksi.

7.5 Yhteisten tavoitteiden, visioiden ja näkemyksen puute koettiin haasteina

Tuloksissa kävi ilmi, että osa haastateltavista koki verkostotyölle haasteeksi yhteisten tavoitteiden tai näkemysten puutteen. Jos ei ollut yhteistä linjaa, verkostotyö tuntui hankaloituvan. Myös yksi haastateltava totesi, että turhien verkostojen ylläpitäminen, joissa ei ole sel-

keää päämäärää on omalle organisaatiolle turhaa ja, se vie kaikkien työaika ja on ajanhukkaa. Yksi toinen haastateltava totesi että verkostotyön tavoitteiden onnistumiseen vaaditaan että kaikki ovat yhtä sitoutuneita ja motivoituneita verkostotyöhön ja uusiin tapoihin tehdä yhteistyötä.

Kuntoutuksen edistämisyhdistys ry tukee näitä edellä mainittuja tuloksia toteamalla, että verkostoitumisen epäonnistumiseen voi johtaa se, että verkostoon kuuluvilla jäsenillä ei ole yhteisiä tavoitteita, näkemystä tai visioita. (Kuntoutuksen edistämisyhdistys ry.)

7.6 Luotettava moniammatillisuus on rikkaus verkostotyössä

Tuloksissa kävi ilmi, että verkostotyötä helpottaa se, että tuntee ja tiedostaa yhteistyökumppaneiden organisaatioiden toimintakulttuuria ja aikatauluja esimerkiksi työaikatauluja. Poliisi mainitsi muun muassa, että Aseman Lapsien kanssa on helppo tehdä töitä ja kommunikoida kun Aseman Lapset ry ymmärtää hyvin "poliisikieltä". Eräs toinen haastateltava, joka teki hallinnollista työtä omassa organisaatiossaan, kertoi, että erilaisten roolitusten laatiminen yhteistyössä yhdessä jalkautuvaa asiakastyötä tekevän Aseman Lapset ry:n kanssa, on helpottanut yhteistyötä ja antanut kummallekin osapuolelle omat tehtävänsä ja roolinsa verkostotyössä. Näin roolituksien avulla on hänen mukaansa välttytty väärinymmärryksiltä ja muulta verkostotyötä häiritseviltä tekijöiltä. Hän sanoikin haastattelussa, että on hyvä että kaikilla osapuolilla on verkostotyössä oma roolinsa ja tehtävänsä, eikä sen välttämättä tarvitse suinkaan olla sama.

Tuloksia tukee Vehviläisen (2002) tutkimuksessa oleva väite, että ammatillisuuden eräs ulottuvuus on tieto verkostossa toimivien ammattien toimintatavoista ja perinteistä (Vehviläinen 2002, 12-14).

Tuloksissa käy ilmi se, että verkostotyöstä nuorisotyön kentällä on todella hyötyä jo senkin takia että nuorten elämäntilanteet ja ongelmat tarvitsevat moniammatillista apua. Aseman Lapsien verkostoon kuuluukin laaja joukko eri alojen ja ammattikuntien edustajia, joka helpottaa tietysti hoitamaan nuorten asioita tehokkaasti ja monesta eri näkökulmasta.

Näitä yllä mainittuja tuloksia tukee Vehviläisen tutkimus (2002), jossa kerrotaan nuorisotyön kohteiden muuttuneen radikaalisti viimeisten vuosikymmenien aikana. Vammaisten, asunottomien ja työttömien nuorten auttamisen lisäksi on tullut nykyaikana jatkuvaksi lisäksi huumongelmaiset ja rikolliseen kierteeseen joutuneet nuoret. Vehviläisen mukaan on sanomattakin selvää, että näin laajan kohderyhmän auttamiseen tarvitaan nuorisotyöntekijöiden lisäksi kattava joukko muita eri alojen ammattilaisia. (Vehviläinen 2002, 12-14.)

Tuloksissa kävi ilmi, että verkostossa on saatu hyviä tuloksia aikaan, koska kaikki verkoston osapuolet ovat sitoutuneet samoihin tavoitteisiin ja ideoihin ja eri osapuolilla on hyvät henkilökohtaiset suhteet verkostoyhteistyökumppaneihinsa sekä luottoa siihen, että kaikki tekevät yhtä motivoituneesti ja tulenpalavasti esimerkiksi nuorisotyötä, eikä kilpailuasetelmia ole, vaan kaikki haluavat nuorten parasta ja ovat valmiita laittamaan täyden työpanoksen yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Moni haastateltava korosti erityisesti hyvien henkilökohtaisten suhteiden merkitystä verkostotyön onnistumisen kannalta. Hyvät suhteet auttavat heidän mukaansa yhteistyön sujuvuutta ja kommunikoinnin onnistumista verkostossa. Myös tuloksissa kävi ilmi että hyvät suhteet verkostokumppaneihin, saa yhteistyökumppanit sitoutumaan verkostoon paremmin ja se tuo luottamusta yhteistyön onnistuvuuteen.

Näitä edellä mainittuja tuloksia, jotka tulivat vahvasti esille kahdeksan haastateltavien mielipiteistä, tukee Järvensivun tutkimus, jossa kerrotaan että, verkostoissa voidaan toimia onnistuneesti edellyttäen että verkostossa on kolme eri elementtiä, jotka ovat tunteminen, luottamus ja sitoutuminen. Näitä kolmea voi Järvensivun mukaan kuvailla verkostojen toimivuuden avaintekijöiksi, sillä ilman niitä ei verkostolla ole selviämismahdollisuuksia. Tuntemisella Järvensivu tarkoittaa sitä, että verkostojen eri osapuolille tulee olla tuntemus siitä mitä toiveita, tarpeita ja osaamista toisilla yhteiseen verkostoon kuuluvilla on. Sitoutumisella Järvensivu tarkoittaa sitä, että verkoston kaikki osapuolet ovat tasapuolisesti valmiita auttamaan toinen toistaan. Luottamus syntyy Järvensivun mukaan näiden kahden edellisen avaintekijän yhteisvaikutuksesta ja usein ajan kanssa. Silti Järvensivu kuvaa luottamusta kantavaksi voimaksi verkostossa, joka saa myös uudet toimijat innostumaan verkoston toimintaan mukaan, jonka seurauksena tieto leviää verkoston osapuolien välillä luontevasti sekä verkoston toimintatavatkin muuttuvat tehokkaammin, jos siihen kuuluvilla jäsenillä on luottamus verkostoa kohtaan. (Järvensivu 2014, Verkostoyhteistyö.)

7.7 Salassapidon haasteet verkostotyössä järjestön ja viranomaisen välillä

Tuloksissa yksi haastateltava kuvasi salassapitomääräyksiä haasteeksi verkostoyhteistyölle. Viranomaistyön ja järjestötyön ero ja salassapitovaatimukset tuottavat hänen mielestään jonkinlaisia haasteita, mutta ei mitään ylitsepääsemätöntä. Hän myös lisäsi, että salassapito ei missään nimessä ole väärin, tai että sen pitäisi poistua, mutta hän korosti että näistä haasteista pitää vain selviytyä sitten muilla keinoilla.

Aaltosen tutkimus tukee tätä analyysin tulosta. Aaltonen kertoo, että nuorisolain 7 a § edellyttää monialaisen nuorten ohjaus- ja palveluverkoston edistämään nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja

eri viranomaisten kesken. Aluksi eri sektorien salassapitosäädökset tulee käydä läpi ja arvioida sovelletaanko salassapitomääräyksiä tiukemmin kuin laki edellyttää. Voi olla niin, että viranomainen suojelee salassapitoon vedoten itseään kuin pyrkii auttamaan syrjäytymisvaarassa olevaa nuorta. (Aaltonen 2011, 33 & 39-40.)

7.8 Kehitysideoita verkostotyön kehittämiseksi yhteistyökumppaneilta

Ideoita Aseman Lapset ry:n verkostotyön kehittämiseksi esitettiin ainoastaan muutamia. Tämä viittaa siihen, että järjestön verkostotyössä ei ole yhteistyökumppaneilla juuri lainkaan valitettavaa ja että verkostotyö on Aseman Lapsilla hyvin organisoituja ja he ovat motivoituneita tekemään aktiivisesti verkostotyötä yhteistyökumppaneidensa kanssa ja hankkimaan myös uusia yhteistyökumppaneita verkostoon. Kuitenkin yhteistyökumppanit mainitsivat tiedotukseen ja viestintään panostamisen tärkeyden. Eräs hallinnollista työtä tekevä yhteistyökumppani ehdottikin, että Aseman Lapset voisivat aloittaa jonkin uuden sähköisen viikkoraportin pitämisen verkostokumppaneilleen. Hän viittasi johonkin toiseen järjestöön, joka piti hyvin verkostonsa tiedotettuna siitä, mitä järjestö tekee milläkin hetkellä.

Eräs jalkautuvaa työtä tekevä esimiesasemassa oleva yhteistyökumppani kertoi että olisi verkostotyölle hyödyllistä että Aseman Lapsien työajat eivät menisi niin ristiin esimerkiksi vartiointin työaikojen kanssa, jotta tavoittaminen tapahtuisi reaaliajassa ja asioiden käsittely ei joutuisi odottamaan aamuun. Tämä haastateltava kuitenkin ymmärsi ettei Aseman Lapsilla välttämättä ole resursseja pitää henkilökuntaa tai vapaaehtoisia ympäri vuorokauden kadulla, mutta hän kuitenkin toivoi että työajat eivät menisi niin pahasti ristiin tulevaisuudessa. Myös hän lisäsi, että järjestö voisi levittäytyä jalkautumaan vielä laajemmalle alueelle, jotta yhä useampi nuori tavoittaisi Aseman Lapset.

Kehitysideaksi myös mainittiin tuloksissa se että hankkeita pitäisi pystyä jatkamaan tai hyödyntämään siinä ympäristössä missä ne on toteutettu, myös hankkeiden loppumisen jälkeen. Hankkeen jalkauttaminen alueelle onkin yksi asia, mihin eräs haastateltava toivoi tulevaisuudessa enemmän panostusta. Hän ehdotti, että tulisi ajatella hankkeen aikana jo hankkeen jälkeistä aikaa, ja yrittää saada toimintaa jatkumaan esimerkiksi paikallisten asukkaiden keskuudessa hankkeen loppumisen jälkeenkin. Hän kuitenkin muistutti, että tämän asian kehittämisen on vaikeaa, koska resurssit eivät riitä ja rahaa tarvittaisiin enemmän nuorisotyölle.

8 Pohdinta

Tässä opinnäytetyön osiossa pohdimme opinnäytetyömme prosessia, sen luotettavuutta sekä eettisyyttä ja Aseman Lapset ry:n verkostokumppaneiden kehitysehdotuksia sekä mahdollisia jatkotutkimusaiheita. Aloitamme pohdinnan opinnäytetyöprosessimme onnistumisista ja prosessin kipukohdista sekä parityöskentelyn edun ja haitan näkökulmista. Näiden jälkeen arvioimme opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisyyttä koko opinnäytetyöprosessin ajalta. Pohdimme myös opinnäytetyömme merkitystä oman henkilökohtaisen ammatillisen kehittymisen kannalta. Pohdintaosuus tulee päättymään kehitysehdotuksiin ja luomiimme ideoihin jatkotutkimuksia varten.

8.1 Ajatuksia opinnäytetyöprosessista

Opinnäytetyön tekeminen oli erittäin opettavainen prosessi ja työläs sekä suuri osa ammattikorkeakouluopintoja. Teimme valtaosan opinnäytetyöstämme yhdessä kahden kesken, ja tämänkaltainen työnjako oli alusta asti erittäin toimiva. Koko opinnäytetyö kirjoitettiin yhdessä, samassa fyysisessä tilassa aina, jotta se olisi mahdollisimman yhtenäinen ja kirjoitustyyli pysyisi samana läpi työn. Ajattelimme alusta saakka yhdessä kirjoittamisen olevan opinnäytetyön kannalta olennaista, vaikka se ei aina välttämättä ollut ajallisesti kaikkein tehokkain keino, kummatkin me kävimme kuitenkin vuorotöissä eri aikoihin ja asuimme eri kunnissa koko opinnäytetyöprosessin ajan.

Yhteydenpito niin työelämän edustajien (Aseman Lapset ry) kuin haastateltavien kanssa jakautui tasaisesti, ja olimme kummatkin vuorotellen yhteydessä eri tahoihin, sekä sähköisesti että kasvotusten. Keräsimme kaiken lähdemateriaalin yhteistyössä. Saimme jatkuvasti lähdemateriaalin etsimiseen hyviä vinkkejä opinnäytetyömme ohjaajalta. Teoriaosuus kirjoitettiin kauttaaltaan yhteisvoimin, välttääksemme päällekkäisyyksiä tai tekstiin liittyviä tyylillisiä eroja. Hioimme lopullisen tekstin yhdessä valmiiksi, jotta opinnäytetyömme olisi mahdollisimman johdonmukainen kansilehdestä työn viimeiseen sivuun saakka.

Opinnäytetyöprosessin ajan yhteydenpito Aseman Lapset ry:n kanssa oli moitteetonta, ja halusimmekin kirjoittaa heidän kannalta mahdollisimman hyödyllisen opinnäytetyön, jota he voisivat hyödyntää verkostotyönsä kehittämistä ajatellen sekä tarvittaessa käyttää järjestön hankearviointinissa. Aseman Lapset ohjasivat opinnäytetyöprosessia ja antoivat tukea moitteettomasti, aina kun sitä tarvitsimme. He antoivat myös kannustavaa ja positiivista palautetta säännöllisin väliajoin. Tämä motivoi tekemään opinnäytetyötä huolella.

Koimme erittäin tärkeänä ottaa opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa heidän tarpeensa hyvin huomioon, sillä opinnäytetyön perustana oli ajatus työelämän kehittämisestä ja opinnäytetyömme oli tilaustyö Aseman Lapsille. Tästä syystä myös teemahaastattelurunko rakennettiin yhteistyössä työelämän edustajien kanssa. Opinnäytetyön prosessin ja eri vaiheiden toteutuksen kannalta oli tärkeää, että saimme vastauksia nopeasti kaikkiin meitä askarruttaneisiin kysymyksiin. Työelämän edustajat järjestivät asiat hyvin alusta saakka, ja heihin sai aina yhteyden kun tuli jotain kysyttävää matkan varrella. Erityisen hyvin Aseman Lapset ry hoiti verkostoyhteiskumppaneiden yhteystietojen toimittamisen, ja pian selvisikin että verkostokumppaneiden kanssa oli erittäin helppoa saada sovittua haastatteluaikaa ja Aseman Lapset olivat pohjustaneet heille opinnäytetyömme tarkoitusta ja kertoneet, että olemme heihin piakkoin yhteydessä. Meille jäi kuva, että työelämän edustajat kokivat opinnäytetyömme järjestölle merkittäväksi. Aseman Lapset ry:n verkostokumppanit osallistuivat haastatteluihin innolla ja yrittivät parhaansa mukaan vastata kysymyksiin tarkasti ja laaja-alaisesti, jotta Aseman Lapset saisivat tietoa verkostotyönsä kehittämiseksi.

Opinnäytetyön tekeminen parityönä sujui mielestämme erittäin hyvin, ja olemme tähän päätökseen tyytyväisiä. Halusimme tehdä koko opinnäytetyön yhdessä ja niin yhteisen ajan löytäminen välillä haastavaa, mutta molemmat olivat valmiita priorisoimaan kesän aikana opinnäytetyön etenemisen. Parityö auttoi ehdottomasti työn edistymistä, sillä kumpikaan ei halunnut viivästyttää toisen valmistumista ja molemmat annoimme toisillemme tukea jaksamaan pitkän prosessin. Keskustelimme jo ennen opinnäytetyöprosessin aloittamista tavoitteistamme työn etenemisen suhteen ja varmistimme toisiltamme moneen otteeseen, että olisimme molemmat jatkuvasti valmiita panostamaan työhön kunnolla. Parin läsnäolo auttoi paljon jaksamaan silloinkin, kun opinnäytetyö tuntui turhauttavalta ja haastavalta, ja kun motivaatio työn kirjoittamiselle meinasi loppua kesken. Jokaisen opinnäytetyövaiheen yhdessä pohtiminen auttoi uusia ideoita syntymään, joita kumpikaan meistä ei olisi yksilötyöllä saanut keksittyä. Työtä saatiin eteenpäin yhteisellä tarmolla, ja toivottuun lopputulokseen päästiin täydellisessä yhteisymmärryksessä. Sen lisäksi että opinnäytetyö oli opettavainen prosessi opintojen kannalta, se oli myös yhteistyötaitojen kehittymistä edesauttava asia. Totesimme myös organisointikykyemme nousseen opinnäytetyön ansiosta. Myös asioiden priorisointi alkoi tulla kirkaammaksi opinnäytetyöprosessin aikana.

Puolistrukturoitu teemahaastattelurunko osoittautui mielestämme toimivaksi opinnäytetyössämme. Osaltaan teemahaastattelurungossa ja sittemmin haastateltavien vastauksissa esiintyi toistoa, mutta emme nähneet tätä ongelmallisena, pikemminkin tietyt asiat vain vahvistuivat ja varmistuivat. Toivoimme saavamme teemahaastattelulla haastateltavilta pohtivaa keskustelua, mutta suurin osa haastateltavista vastasi kysymyksiin

yllättävän lyhyesti, ja joihinkin kysymyksiin ei vastattu lainkaan, eivätkä he kaikki suinkaan jääneet pohtimaan vastauksiaan erityisen syvällisesti. Tämä ei toisaalta tullut yllätyksenä, koska suurin osa haastateltavistamme oli tutustunut etukäteen sähköpostitse lähettämäämme haastattelurunkoon ja miettineet vastauksensa valmiiksi jo ennen haastattelua. Näin he olivat ehkä pystyneet miettimään ytimekkäät ja lyhyet vastaukset valmiiksi, eikä tarvetta keskustelun omaiselle syvälliselle asiaan moneksi minuutiksi jäämiselle ollut. Osa haastateltavasta sanoikin miettineensä vastaukset valmiiksi jo ennen haastatteluhetkeä. Tuntui kyllä myös siltä, että haastateltavien nauhan pituuksilla ei ollut väliä vastauksen informatiivisuuden kannalta, sillä kaikilta haastateltavilta löytyi useita hyviä sitaatteja ja opinnäytetyömme tutkimuskysymysten kannalta oleellisia mielipiteitä. Jokaiselta haastateltavalta otettiin suurin piirtein saman verran sitaatteja ja sitaatteja olisi riittänyt vaikka kuinka paljon enemmänkin, mutta valitsimme vain sitaatit joista oli asettamiemme tutkimuskysymysten kannalta eniten hyötyä.

8.2 Opinnäytetyön tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteenamme oli tuoda tietoa Aseman Lapset ry:lle yhteistyökumppaneiden kokemuksista yhteisestä verkostotyöstä heidän kanssaan ja saada haastateltavilta kehitysehdotuksia liittyen verkostotyöhön sekä saatettua Aseman Lapsien tietoisuuteen verkostotyössä mahdollisesti esiintyvistä haasteista, joita yhteistyökumppanit nimesivät haastatteluissa. Opinnäytetyömme avulla on toivottavasti saatu hyödyllistä tietoa verkostotyöstä, sen haasteista ja kehittämisideoista. Lisäksi Aseman Lapset hyötyvät yhteistyökumppaneidensa kokemuksista heidän yhteistä verkostotyötänsä ja sen kehittämistä ajatellen.

Valmis opinnäytetyö antaa Aseman Lapsille kuvaa siitä, miten heidän yhteistyökumppaninsa kokevat verkostotyön ja mitä kehitysehdotuksia heillä on esittää Aseman Lapsille verkostotyön parantamiseksi. Opinnäytetyömme voi toimia myös Aseman Lapset ry:lle hankearvioinnissa apuna jos he tarvitsevat kartoitusta yhteistyökumppaneidensa kokemuksista verkostotyön sujuvuudesta. Mielestämme olemme onnistuneet opinnäytteessämme esittämään tietoa verkostotyöstä, sen eduista ja haasteista ja mahdollisista kehityskohdista. Lisäämällä tietoutta näistä edellä mainituista verkostotyöhön liittyvistä seikoista, pyrittiin myös kasvattamaan motivaatiota eri tahoille tehdä verkostotyötä.

8.3 Luotettavuuden ja eettisyyden pohdinta

Luotettavuuden sekä eettisyyden näkökulmasta koimme erityisen tärkeänä pohtia rehellisesti ja mahdollisimman objektiivisesti opinnäytetyömme vahvuuksia ja sen heikkouksia. Työ oli meille molemmille ensimmäinen tekemämme laadullinen tutkimus, jossa luotettavuuden ja eettisyyden periaatteet tuli ottaa huomioon hyvin huolellisesti koko opinnäytetyöprosessin ajan. Luotettavuuden ja eettisyyden periaatteet kulkivat vierellämme jatkuvasti

työskentelymme seurana opinnäytetyöprosessin alusta alkaen, ja ajattelemme onnistuneemme noudattamaan näitä periaatteita opinnäytetyössämme kiittävästi. Kuitenkin olemme myös reflektoineet omaa tutkimustoimintaamme kriittisesti, sekä miettineet mitkä ovat mahdollisesti suurimpia haasteita opinnäytetyössämme luotettavuuteen ja eettisyyteen liittyen.

Opinnäytetyön suurimmat haasteet mielestämme liittyivät haastatteluihin ja niistä saatujen tulosten analysointiin. Kakkien kahdeksan haastattelun käytännön järjestelyt sujuivat ilman ongelmia. Koskaan ei kuitenkaan voi olla varma mitä toisen ihmisen pään sisällä liikkuu kun hän sanoo jotain, ja tarkoittaako hän sanomaansa. Toinen mietinnän paikka on siinä, että olemmeko tulkinneet aina analyysissa haastateltavien sanomiset oikein. Yritimme välttää tämän ongelman suurta vaikutusta luotettavuuteen, ottamalla paljon suorita sitaatteja työhömmä haastateltavilta. Näin ajattelimme, että lukijoille välittyisi haastateltavien mielipiteet selkeämmin, eikä tulisi sellaista tunnetta, että olisimme mitenkään yrittäneet itse antaa haastateltavien puheille eri merkityksiä. Lukija voi itse tulkita suorista sitaateista mitä haastateltava on halunnut sanoa.

Aineiston analysointivaiheessa saimme huomata, että osa kysymyksistämme ei antanut niin tarkkoja tai laajoja vastauksia kuin olisimme odottaneet. Vaikka olimmekin omasta mielestämme muotoilleet teemahaastattelurungon huolellisesti ja tarkkarajaisesti, vastaukset menivät toisinaan päällekkäin edellisten tai seuraavien kysymysten vastauksien kanssa, ja haastateltavilta tuli näin useaan kohtaan samaa tarkoittava vastaus. Pienellä haastattelukysymysten hienosäädöllä olisimme mahdollisesti voineet saada haastateltavista enemmän irti ja vähemmän päällekkäisyyksiä analyysiin. Opinnäytetyömme tavoitteiden kannalta koemme joka tapauksessa saaneemme jokaiseen tutkimuskysymykseemme laajasti vastauksia.

Opinnäytetyömme eettisyyden ja myös luotettavuuden kannalta koimme hyvänä asiana sen, ettei meillä kummallakaan ollut minkäänlaista kontaktia haastateltaviin ennen haastatteluja. Aseman Lapset ry:n verkostokumppaneiden työnkuvien tarkempi tunteminen olisi mahdollisesti auttanut laatiessamme haastattelukysymyksiä, mutta toisaalta täysin ulkopuolisina pystyimme tutkimaan aihetta objektiivisemmin. Koimme tämän olleen myös opinnäytetyön luotettavuuden kannalta tärkeämpää kuin sen että olisimme tienneet paremmin Aseman Lapsien yhteistyökumppaneista ja verkostotyöpiireistä.

Aineiston analyysi oli ehdottomasti opinnäytetyöprosessin eniten aikaa vievä osio. Kahdeksan haastateltavan ajatuksien järjestäminen ja tulkinta osoittautui yllättävän työlääksi prosessiksi. Kävimme haastatteluaineistoa läpi kerta toisensa jälkeen uudestaan löytääksemme kaikki tulosten kannalta merkittävät seikat. Lopputulos oli mielestämme kuitenkin kaiken vaivan ja ajankäytön arvoinen, ja uskomme onnistuneemme varsin kiitettävästi laadullisen aineistomme analysoinnissa. Tuloksia ei ole omasta päästä keksitty tai kaunisteltu ja opinnäytetyömme kuvaakin tarkasti haastateltavien henkilökohtaisia kokemuksia verkostotyöstä. Vaikka tämänkaltaisista yksilöiden subjektiivisista ajatuksista ei voida luoda yleistyksiä, voidaan niiden pohjalta kuitenkin kehittää verkostotyössä esiintyviä käytäntöjä ja toimintamalleja. Työmme tulokset antavatkin hyödynnettävää tietoa ja selkeää näyttöä Aseman Lapset ry:n verkostotyön hyödyllisyydestä, tarpeellisuudesta ja toimivuudesta.

8.4 Ammatillinen pohdinta

Opinnäytetyön tekeminen on ehdottomasti ollut ammattikorkeakouluopintojen vaativin ja henkisesti rankin, mutta samalla antoisin ja ehkä jopa opettavaisin projekti. Koemme, että se on valmistanut meitä tulevana ammattilaisina kriittisyyteen, pitkäjänteisyyteen ja huolellisuuteen. Laadulliseen tutkimukseen perehtyminen käytännössä on ollut meille opettavaista, ja antanut selkeän kuvan laadullisesti tehtävään tutkimukseen. Laadullisen tutkimuksen käytänteisiin ja sen haasteisiin tutustuminen on henkilökohtaisen ammatillisen kasvun kannalta merkittävää.

Tutkimuksen tekoon liittyviin eettisiin kysymyksiin perehtyminen on mielestämme lisännyt ammatillisuuttamme, sillä tutkijana toimiminen on edellyttänyt laillisuuden noudattamista ja luottamuksellisuuden takaamista. Laadulliseen tutkimukseen liittyvien eettisten periaatteiden noudattamista ei voi mielestämme korostaa liikaa koskaan ja myös sosiaalialalla eettisyys ja lainmukaisuus ovat kaiken työtoiminnan perustana. Koemme eettisiin periaatteisiin tutustumisen ja niiden tarkan noudattamisen opinnäytetyöprosessin aikana lisänneen huolellisuuttamme tulevana ammattilaisina. Haastattelut tarjosivat mielestämme ammatillisesti suurimman oppimiskokemuksen opinnäytetyön tekemisen aikana. Haastattelut antoivat meille lisää valmiuksia ihmisten kohtaamiseen sekä myös haastavien asioiden puheeksi ottamiseen. Haasteellisista asioista kyseleminen herätti meissä tutkijoina erilaisia tunteita, joiden tiedostaminen ja pohtiminen ovat lisänneet ammatillisuuttamme tulevana ammattilaisina, sillä näiden aiheiden parissa työskentely on sosiaalialalla sekä rikosseuraamusalalla jatkuvaa.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut hieno mahdollisuus olla mukana vaikuttamassa sosiaalialan kehittämis- ja tutkimustyöhön. Toivomme syvästi, että opinnäytetyöstämme on työn tilaajalle eli Aseman Lapset ry:lle hyötyä ja heidän verkostotyölleen jotain annettavaa. Verkostotyöstä, nuorisotyöstä ja nuorisopolitiikasta kertovaan kirjallisuuteen tutustuminen ja sen periaatteiden sisäistäminen on avannut silmiämme. Ja koemmekin, että verkostotyöhön tutustuminen ja sen mahdollisuuksien tietäminen hyödyttää meitä työelämässä, koska nykyaikana moniammatillisuus ja työverkot lisääntyvät jatkuvasti ja niistä puhutaan enemmän ja enemmän. On hyvä tietää, miten verkostoihin kuulumalla ja aktiivisella verkostotyöllä voi saada paljon enemmän aikaan kun oman alan ammattilaisten kanssa ainoastaan työskennellessä. Koemme, että osaamme tämän opinnäytetyön ansiosta arvostaa verkostotyötä työmuotona ja tietää sen hyödyt, haasteet ja vaatimukset.

8.5 Kehitysideat ja jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyössä esitettyjen kokemusten ja tutkimustulosten valossa näkisimme perusteltuna lisätä verkostotyötä työmuotona Suomessa ja erityisesti sosiaalialalla, muissakin sosiaalialan osissa kuin nuorisotyössä, jossa tuntuu kyllä olevan huomattavasti enemmän verkostotyötä kuin muilla sosiaalialan osilla. Ehkäpä se johtunee siitä, kuten yksi haastateltavista sanoi, että nuorisotyö alana on niin pieni ja kaikki tuntevat toiset ammattilaiset nuorisotyöalalla, ja ei ole kilpailuasetelmia juurikaan, koska kaikki haluavat tehdä tulenpalavasti töitä nuorten aseman parantamiseksi. Ja moni nuorisotyöntekijä tuntuukin olevan kutsumusalallaan ja myös sosiaalialaan liittymättömät Aseman Lapset ry:n verkostoihin kuuluvat yhteistyökumppanit tuntuivat haastattelujen perusteella olevan erittäin kiinnostuneita ja motivoituneita tekemään töitä nuorten hyväksi, vaikka he eivät suoraan nuorisotyön ammattilaisia olekaan. Verkostotyö on kuitenkin sen verran ajankohtainen työmuoto, joka varmasti tulee lisääntymään niin kaikki uusi tutkimustieto sitä koskien tulee varmasti hyödyntämään ammattilaisia ja myös työn tehostamista näin lamakauden aikana.

Moniammatillinen työote ja verkostotyö ylipäänsä tulee lisääntymään sekä julkisella että yksityisellä sektorilla kolmannen sektorin lisäksi. Verkostotyötä on tutkittu loppuen lopuksi Suomessa melko vähän, niin varmasti jatkotutkimuksesta on hyötyä. Myös verkostoihin kuuluvien ammattilaisten kokemuksia verkostotyöskentelystä on hyvä kartoittaa juuri työmuodon parantamiseksi ja yhteistyön sujuvoittamiseksi. Verkostotyön haasteita on hyvä kartoittaa lisää jotta osataan verkostoissa niihin paremmin varautua ja välttää ongelmat jotka voivat aiheuttaa jopa verkostotyön loppumisen. Verkostotyön kehitysehdotuksia ei varmasti voi kartoittaa liikaa, sillä ne ovat elintärkeä asia verkostojen olemassaololle.

Myös mielenkiintoinen tutkimuskohde olisi nuorisotyötä tekevien järjestöjen resurssien lisäämisen ja rahoituksen lisäämisen vaikutus järjestön toimintakykyyn ja onnistumisiin nuorisotyön kentällä. Samalla voitaisiin tutkia mitä vaikutuksia on resurssien ja rahoituksen vähentämisellä suomalaisten nuorten hyvinvointiin. Esimerkki tutkimuskohteesta voisi olla vaikka määräaikainen hanke ja sen vaikutukset nuoriin ja sitten hankkeen loppuessa nuorten elämäntilanteen kartoittaminen ja hankkeen vaikutus heidän hyvinvointiinsa. Ja vertailuryhmänä voisi olla samassa tilanteessa olevia nuoria joilla olisi samoja ongelmia, tutkimuksessa voitaisiin tarkkailla hankkeessa olleitten nuorten hankkeen jälkeistä tilannetta verrattuna vertailuryhmän nuoriin ja heidän tilanteeseensa.

Viimeinen jatkotutkimusehdotuksemme olisi samantyyppisen opinnäytetyön tekeminen muutaman vuoden kuluttua. Siinä tutkimuksessa voitaisiin kartoittaa mikä on Aseman Lapset ry:n verkostokumppaneiden kokemukset silloin ja mitä haasteita he silloin nimeäisivät sekä mitä kehitysehdotuksia heillä olisi antaa Aseman Lapsille. Sillä tutkimuksella voitaisiin jatkaa tätä meidän opinnäytetyössämme käsiteltyä aihetta ja seurata miten Aseman Lapset ry on pitkällä aikavälillä kehittänyt verkostotyötään. Samalla tutkimuksella selviäisi miten yhteistyökumppaneiden mielipiteet ja kokemukset olisivat muuttuneet muutaman vuoden aikana. Olisi mielenkiintoista kuulla mitä kaikkea Aseman Lapsien verkostotyössä olisi tapahtunut muutamassa vuodessa.

Lähdeluettelo

Painetut lähteet

Aaltola, J. & Valli. 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1 & 2. Juva: WS Bookwell Oy.

Aaltonen, K. 2011. Nuorten hyvinvointi ja monialainen yhteistyö. Tallinna: AS Pakett.

Eskola J. & Suoranta J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S. & Hurme H. 2008. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press, Oy Yliopistokustannus, HYY yhtymä.

Mattila, H., Ruusunen, T. & Uola, K. 2005. Viestinnän työkaluja AMK-opiskelijalle. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Määttä, M. & Tasanko, P. 2012. Nuorisotyön tehtävä ohjelma(yhteis)kunnassa. Teoksessa Komonen, K, Suurpää, L. & Söderlund, M. (toim.) Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino.

Ruusuvuori, J., Nikander, P. & Hyvärinen, M. 2010. Haastattelun analyysi. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Seikkula, J. & Arnkil, T E. 2009. Dialoginen verkostotyö. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Esa Print Oy.

Soanjärvi, K. 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kesyttämässä. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino.

Vehviläinen, J. 2002. Moniammatillinen nuoristyö: Yksinäisten sankareiden ajasta tiimityöhön. Kauniainen: Humanistinen ammattikorkeakoulu-HUMAK. Nykypaino Oy.

Väisänen, L, Niemelä, M. & Suua, P. 2009. Sanat työssä: Vuorovaikutus ammattitaitona. Sastamala. Vammalan Kirjapaino Oy.

Sähköiset lähteet

Allianssi ry. 2008. Nuorisotyöllä on merkitystä. Opas kuntavaikuttajille ja nuorisotyöntekijöille nuorisotyön yhteiskunnallisesta merkityksestä. Viitattu 10.4.2016.

<http://www.alli.fi/binary/file/-/id/665/fid/832/>

Aseman Lapset ry. A. Etusivu. Aseman Lapset ry. Järjestötoiminta ja hallitus Viitattu 3.4.2016.

<http://www.asemanlapset.fi/fi/aseman-lapset-ry/jarjestotoiminta-ja-hallitus>

Aseman Lapset ry. B. Etusivu. Toimintamuotomme. Viitattu 3.4.2016.

<http://www.asemanlapset.fi/fi/toimintamuotomme>

Aseman Lapset ry. C. Etusivu. Toimintamuotomme. Walkers. Viitattu 3.4.2016.

<http://www.asemanlapset.fi/fi/toimintamuotomme/walkers>

Aseman Lapset ry. D. Etusivu. Toimintamuotomme. Löytävä nuorisotyö. Viitattu 3.4.2016.

<http://www.asemanlapset.fi/fi/toimintamuotomme/loytava-nuorisotyö>

Aseman Lapset ry. 2012. Matkaraportti. www.asemanlapset.fi. Viitattu 24.7.2016.

Fimea. Kehittäminen. Moniammatillinen verkosto. Verkostojohtaminen. Viitattu 19.4.2016.

http://www.fimea.fi/kehittaminen/moniammatillinen_verkosto/verkostojohtaminen

Forssén, K. Nyqvist, L. & Raitanen, A. 2009. Tutkiva sosiaalityö. Moniammatillisuus sosiaalityön

mahdollisuutena. Talentia-lehti. Sosiaalityön tutkimuksen seura. Viitattu 23.5.2016.

http://www.sosiaalityontutkimuksenseura.fi/muuttiedotteet/Tutkiva_sosiaalityo_2009_net.pdf

Haaste. 2013. Riikka Kostiainen. Etusivu. Lehtiarkisto. Haaste 2/2013. Etsivä nuorisotyö luot-saa nuoria eteenpäin. Viitattu 10.4.2016.

<http://www.haaste.om.fi/fi/index/lehtiarkisto/haaste22013/etsivanuorisotyoluotsaanuoriae-teenpain.html>

Alanne, M. Kaihlanen, A. Koskivirta, L. Verkostotyökalupakki. 2012. Tukea monitoimijaiseen yhteistyöhön. Helsingin kaupunki. Viitattu 19.4. 2016. www.hel.fi/static/nk/Klaari/Verkostotyokalupakki.docx

Hukkanen, V. 2010. Verkosto ja verkosto-organisaatio. Turvallisuusyhteistyön organisointi paikallistasolla. Johtamistieteiden laitoksen Pro gradu - tutkielma. Tampereen yliopisto.

Viitattu 9.4.2016. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/81977/gradu04599.pdf?sequence=1>

Hyvinvoinnin palveluopas. Kategoriat. Etelä-Keskinen, 13 - 17 vuotiaat, Järjestöt, yhdistykset sekä muita lasten, nuorten ja vanhempien hyväksi toimivia tahoja. Aseman Lapset ry. 2016. Viitattu 12.5.2016.

<http://hyvinvoinninpalveluopas.fi/index.php/hakemisto/item/aseman-lapset>

Isosaari, A. 2011. Verkostotyö kuntoutuksen kentällä. Sosiaalityön Pro gradu - tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Viitattu 2.5.2016.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/36686/URN%3ANBN%3Afi%3Aaju-2011091411400.pdf?sequence=1>

Järvensivu, T, Nykänen, K. & Rajala, R. 2010. Verkostojohtamisen opas: Verkostotyöskentely sosiaali- ja terveysalalla. Muutosvoimaa vanhustyön osaamiseen -hankkeen julkaisu. Aalto-yliopiston kauppariikkejäkoulu. Viitattu 13.4.2016.

<http://verkostojohtaminen.fi/wp-content/uploads/2011/01/VerkostojohtamisenOpas.pdf>

Järvensivu, T. 2014. Verkostoyhteistyö - Miten onnistun yhteistyössä. Viitattu 2.5.2016.

www.ysaatio.fi/wp-content/.../10/Jarvensivu-Y-saatiö-6-11-2014.pptx

Kuntoutuksen edistämisyhdistys ry. Aloitus. AvainVerkosto. Verkostotoiminnan haasteita. Viitattu 2.5.2016.

<http://www.keynet.fi/index.php/avainverkosto/verkostotoiminnan-haasteita>

Kuure, T. & Lidman, J. Koordinaatti. Materiaalipankki. Opit käyttöön -hankkeen opas ja raportit. Yhteisellä työllä parempaa. Opaskirja monialaisen yhteistyön kehittämiseksi

nuorten hyvinvointipalveluissa. Opit käyttöön-hanke. Viitattu 23.5.2016.

<http://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/yhteisella-tyolla-parempaa.pdf>

Lagace, M. Harvard Business School. Research & ideas. Nonprofit Networking: The New Way to Grow. 5/2015. Viitattu 24.7.2016. <http://hbswk.hbs.edu/item/nonprofit-networking-the-new-way-to-grow>

Liikenteen tutkimuslaitos Verne. Tutkimusmenetelmät. Tiedon analysointi. Tampereen Teknillinen yliopisto. Viitattu 9.4.2016. <https://www.tut.fi/verne/tutkimusmenetelmat/tiedon-analysointi/>

Mäensivu, K. & Rasimus, U. 2013. Koordinaatti. Materiaalipankki. Opit käyttöön -hankkeen opas ja raportit. Opas nuorten ohjaus- ja palveluverkostoille. Opit käyttöön-hanke. Viitattu 9.4.2016.

<http://www.koordinaatti.fi/sites/default/files/opas-nuorten-ohjaus-ja-palveluverkostolle.pdf>

Mäkelä, H. 2015. Päihde- ja mielenterveystyöntekijöiden käsityksiä aikuissosiaalityön asiantuntijuudesta moniammatillisessa yhteistyössä. Sosiaalityön Pro gradu- tutkielma. Lapin yliopisto. Viitattu 2.5.2016.

lauda.ulapland.fi/bitstream/10024/62062/2/Mäkelä.Heli.pdf

Nikula, I. 2014. Soveltuuko katusovittelun nopean puuttumisen malli Suomeen? Valtiotieteiden lisensiaattityö. Helsinki. Viitattu 23.5.2016.

http://www.thl.fi/attachments/sovittelu/Katusovittelu_20141005.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelma 2012-2015. 2012. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2012:6. Viitattu 13.4.2016.

<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/OKM06.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Etusivu. Nuoriso. Nuorisotyö. Etsivä nuorisotyö. Viitattu 10.4.2016. http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoitus/etsiva_nuorisotyö/

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Viitattu 9.4.2016. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus>

Saukkonen, P. 2009. Moniammatillisen yhteistyön haasteet ja mahdollisuudet 18-20- vuotiaiden lastensuojelun jälkihuollossa. Loppuraportti. Tampereen yliopisto. Sosiaalityön tutkimuksen laitos. Viitattu 13.4.2016.

http://www.uta.fi/yky/oppiaineet/nuorisotyöjanuorisotutkimus/tyoelama/keha/keha_saukkonen.pdf

Soanjärvi, K. 2014. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kesyttämässä. Kasvatus & Aika. Kasvatuksen historiallis- yhteiskunnallinen julkaisu. 3/2014. Viitattu 13.5.2016.

http://www.kasvatus-ja-aika.fi/site/?page_id=639

Törmänen, T. 2013. Dialoginen yhteistyö ja osallistaminen verkostossa. Kasvatustieteen Pro gradu- tutkielma. Kasvatustieteiden tiedekunta. Lapin yliopisto.

<http://docplayer.fi/151091-Dialoginen-yhteistyö-ja-osallistaminen-verkostossa.html>

Wacklin, S-M. 2009. Monitahoinen verkostotyö - tapaustutkimus Tampereen yliopistollisen sairaalan päihdepsykiatrianpoliklinikan vauvaperhetyöstä ja sairaalan sisäisestä verkostoyhteistyöstä päihderaskauksien hoidossa. Tampereen Yliopisto. Sosiaalityön tutkimuksen laitos. Sosiaalityön pro gradu- tutkielma. Viitattu 13.4.2016.

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/80688/gradu03625.pdf?sequence=1>

Willberg, E. 2009. Laadullisen aineiston luotettavuus. Kasvatustieteiden laitos/ Erityispedagogiikan yksikkö. Viitattu 21.4.2016.

<https://www.jyu.fi/edu/laitokset/eri/opiskelu/opiskelu-info/prosem/laadullinen>

Kuviot

Kuvio 1: Verkostokumppaneiden yhteistyövuodet Aseman Lapsien kanssa.....	33
Kuvio 2: Yhteistyökumppaneiden organisaatiot.....	35
Kuvio 3: Yhteistyökumppaneiden työnkuva.....	36

Liitteet

Liite 1: Teemahaastattelurunko.....	76
Liite 2: Suostumuslomake haastatteluun osallistuvalla.....	77
Liite 3: Esimerkki aineiston luokittelusta.....	78

Liite 1: Teemahaastattelurunko

Taustatiedot

1. Kuinka kauan olet tehnyt yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa?
2. Millaista yhteistyötä olet tehnyt Aseman Lapset ry:n kanssa?
3. Missä organisaatiossa olet töissä?

Kokemuksesi verkostotyöstä

4. Kuinka kuvailisit verkostoyhteistyötä Aseman Lapset ry: kanssa?
5. Mikä on ollut palkitsevinta verkostotyössä?
6. Minkälaisia tuloksia olette saavuttaneet verkostoyhteistyössä Aseman Lapset ry:n kanssa?
7. Miten voit hyödyntää verkostotyön tuottamaa osaamista omassa työssäsi?

Verkostoyhteistyöhön liittyvät haasteet

8. Minkälaisia haasteita verkostotyössä mielestäsi on?
9. Minkälaisissa tilanteissa haasteet tulevat esille?
10. Miten olette ratkaisseet haasteita?
11. Miten erilaiset haasteet ovat vaikuttaneet verkostoyhteistyöhönne?

Verkostoyhteistyöhön liittyvät kehittämissuhteet

12. Miten kehittäisit verkostotyötä Aseman Lapset ry:n kanssa?
13. Mitä kuvaamasi kehittäminen edellyttää?
14. Minkälaisia verkostotyön kehittämiseen liittyviä esteitä tunnistat?

Liite 2: Suostumuslomake haastatteluun osallistuvalla

Hei!

Opiskelemme Laurea-ammattikorkeakoulussa Tikkurilassa rikosseuraamusalaa ja teemme opinnäytetyötä Aseman Lapset ry:lle verkostotyön toimivuudesta. Opinnäytetyömme tarkoituksena on kerätä ajatuksia verkostotyön haasteista ja kehitysideoista Aseman Lapset ry:lle, jotta he voivat kehittää verkostoyhteistyötään. Aseman Lapset ry voi käyttää myös opinnäytetyötämme hankearvioinnissaan.

Haastattelu on yksilöllinen ja siihen kuluu aikaa noin 15-25 minuuttia. Tulemme nauhoittamaan haastattelun myöhempää analysointia varten, mutta nauhoite tulee vain omaan käyttöömme. Haastattelunauhoitteet tuhoataan opinnäytetyön valmistumisemme jälkeen. Haastattelu on täysin luottamuksellinen eikä henkilöllisyyttenne tule ilmi valmiissa työssä. Haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista ja haastattelun voi keskeyttää koska vain.

Terveisin: Simo Parkkinen ja Eska Virtanen

Suostun siihen, että minua haastatellaan opinnäytetyötä varten. Suostun myös siihen, että haastattelu nauhoitetaan.

____.____.2016

Paikka, allekirjoitus ja nimenselvennys

Liite 3: Esimerkki aineiston luokittelusta

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka
H1: <i>Se on ollut aika helppoa ja vaivatonta, (...) Aseman Lapset ry on tosi hyvä yhteistyötaho ihan sen takii kun he on pystynyt osottamaan sen heidän työn vaikuttavuuden (...)</i>	Yhteistyö on helppoa ja vaivatonta sekä Aseman Lapset ovat hyvä yhteistyötaho koska tekevät vaikuttavaa työtä.	Yhteistyö helppoa ja vaivatonta. Aseman Lapset ry vaikuttava yhteistyötaho.	Henkilökohtainen kokemus verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa
H2: (...) <i>Helppoa, mutkatonta ja avointa. (...) heidän kanssaan se yhteistyö on ollut helppoa ja hyödyllistä. Molempuolista hyödyllistä keskustelua (...) nään ite sen tärkeenä sen työn, että tulee kontakti eli jonkinlainen tuttuus lisääntyy, niin se helpottaa myöskin erilaisista asioista keskustelua ja puhumista</i>	Yhteistyö on helppoa, mutkatonta ja avointa sekä hyödyllistä molemmin puolista keskustelua käydään ja näin tulee tuttu kontakti ja se helpottaa yhteistyötä.	Yhteistyö helppoa, mutkatonta, avointa ja hyödyllistä. Yhteistyön helpottuminen tutun kontaktin avulla.	Henkilökohtainen kokemus verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa
H3: (...) <i>Tosi helppo tehdä yhteistyötä ja kaikki ihmiset siellä on ollu helposti lähestyttäviä (...) Aseman Lasten kanssa on yhteistyö aina ollu tosi saumatonta ja mukavaa.</i>	Yhteistyötä on helppoa ja saumatonta sekä mukavaa tehdä Aseman Lasten kanssa, jotka ovat helposti lähestyttäviä.	Yhteistyö helppoa, saumatonta ja mukavaa. Aseman Lapset helposti lähestyttäviä.	Henkilökohtainen kokemus verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa
H4: (...) <i>käytännössä se on kaikki ollu tosi positiivista (...) Kyllä todellakin tätä ilosanomaa tästä Aseman Lasten kanssa tehtävästä yhteistyöstä jokapuolella kerron; sitä että me ollaan tosi ilosia, että ollaan tässä mukana.</i>	Yhteistyö on positiivista ja ylpeydellä voi kertoa että on Aseman Lapset ry:n yhteistyökumppani.	Yhteistyö positiivista. Ylpeys Aseman Lapset ry:stä yhteistyökumppanina.	Henkilökohtainen kokemus verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa

<p>H5: (...) <i>joustavuus ja jotenkin siis se luotettavuus ja jotenkin semmonen konkreettinen, että niin sanotut turhat kokoukset, niitä ei oo vaan se aina tähtää siihen mitä seuraavaks tehdään, miten voitais nyt kehittää.</i></p>	<p>Yhteistyö on joustavaa ja luotettavaa sekä konkreettista Aseman Lapset ry:n kanssa.</p>	<p>Yhteistyö joustavaa, luotettavaa ja konkreettista.</p>	<p>Henkilökohtainen kokemus verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa</p>
<p>H6: <i>Verkostoyhteistyö on ollut kyllä suhteellisen palkitsevaa ja siitä on saatu meille paljon hyvää tietoa Aseman Lasten puolelta nuorten vallitsevista teemoista ja minkälainen meininki siellä yleisesti on nuorten keskuudessa ollut ja sitä kautta ollaan pystytty myös ohjaamaan meidän työssä sitten taas omaa painopistettämme (...)</i></p>	<p>Yhteistyö on palkitsevaa ja siitä on saatu haastateltavan omalle organisaatiolle paljon tietoa jonka avulla on ohjattu haastateltavan oman organisaation työn painopistettä.</p>	<p>Yhteistyö palkitsevaa. Omalle organisaatiolle tietoa oman työn painopisteen ohjaamiseksi.</p>	<p>Henkilökohtainen kokemus verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa</p>
<p>H7: <i>Se on tosi rentoa ollut ja siellä on tosi hyvä porukka (...) ja ymmärretään toisiamme ja on sama tavote eli syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukeminen, auttaminen, tunnistaminen ja mahdollisesti johonkin muulle ohjaaminen, jos on siihen tarvetta.</i></p>	<p>Yhteistyö on rentoa ja Aseman Lapsilla on hyvä porukka, yhteistyökumppanit ymmärtävät toisiaan ja heillä on sama tavoite työskennellä nuorten hyväksi.</p>	<p>Yhteistyö rentoa. Aseman Lapset hyvä porukka. Yhteistyökumppaneiden keskinäinen ymmärrys ja sama tavoite.</p>	<p>Henkilökohtainen kokemus verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa</p>
<p>H8: (...) <i>Niiden kanssa on helppo toimia. Asiat sujuu luontevasti ja (...) henkilökehiä vaikuttaa paljon ja sitten kun on kumppaakin yhdistävä mielekäs tekeminen</i></p>	<p>Yhteistyö on helppoa ja luontevaa sekä mielekästä kun henkilökehiä toimivat hyvin yhteistyökumppaneiden kesken.</p>	<p>Yhteistyö helppoa, luontevaa ja mielekästä. Toimivat henkilökehiä.</p>	<p>Henkilökohtainen kokemus verkostotyöstä Aseman Lapset ry:n kanssa</p>